

Bajtársi Levél

XLIII. ÉVFOLYAM

1. SZÁM

CALGARY, ALBERTA, CANADA

1990. ÁPRILIS 30.

A MAGYAR KIRÁLYI CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG KÖZPONTI TÁJÉKOZTATÓJA

világszervezetünk, az MKCsBK alakult: 1949-ben

bajtársaink hivatalosan bejegyzett, jótékony célú társadalmi egyesületeket alapítottak
az AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN:

OHIO államban: Magyar Csendőrök Családi Közössége, (Family Society of Hungarian Veteran Gendarmes), Charter: B. 56-940, Cleveland, OH., USA, 1954. Julius 14.-én.

KANADÁBAN:

ONTARIO tartományban: Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség, Toronto-i Jótékonyági Csoport, (Royal Hungarian Gendarmarie Veterans' Benevolent Association of Toronto). No. 10 Liber 1163, Toronto, Ont., 1962, szept. 27.-én.

QUEBEC tartományban: MKCsBK Montreal-i Csoport, (Association des Vétérans Gendarmes Royaux Hongrois), No. 96 Libro C-268 Quebec, P.Qu. le decembre 19, 1972.

ALBERTA tartományban: Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség, Calgary-i Csoport, (Veterans' Association of the former Royal Hungarian Gendarmerie) No. 8775, Edmonton, Alta., 28th October, 1975.

K i a d j a:

AZ MKCsBK VEZETŐSÉGE.

Veterans' Association of the former Royal Hungarian Gendarmerie

ADMINISTRATION CENTRE:

712 - 54th Ave., S.W.

CALGARY, Alberta, CANADA

T2V 0E1

MAGYAR KIRÁLYI CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG
alakulási év 1949, Gráz, Ausztria. vezető 1950- 1960-ig:
néhai nemes folkusfalvi FOLKUSHÁZI LAJOS, ny.á.m.kir.altábornagy
a m.kir. Csendőrség volt felügyelője.

ÖNKÉNT ÉS ÖNZETLENÜL INTÉZI VILÁGSZERVEZETÜNK TÁJÉKOZTATÓ,
NYÍLVÁNTARTÓ ÉS SEGÉLYÜGYI SZOLGÁLATÁT.

A./ KÖZPONTI VEZETŐSÉG:

vitész Szendi József segéyalap kezelő pénztáros (Sarasota)	Dr. Kiss Gyula központi vezető	Domokos Sándor Bajtársi Levél főszerkesztő
ifj.vitész Körössy Zoltán jelvény-éremkezelő	Dr. Szalontai Sándor a torontoi csoport vezetője	Fazekas Lajos nyilvánartó
Vörös Imre ellenőr	vitész Rácz István központi pénztáros	Varga István ellenőr

B./ BAJTÁRSI LEVÉL

Az MKCsBK hivatalos lapja, központi tájékoztatója; Beszámol közösségi, egyesületi és társadalmi eseményeinkről, a magyar élet híreiről világszerte.

Személyi hírek, könyvszemle, közérdekű levelek és értesítések, valamint a hozzájárulások nyugtázása minden számban.

Alapította, megindította és terjesztette Gráz-ban (Stájerország, Ausztria) és környékén, 1947.VI.21-1949-ig a "Gráz-i Magyar Csendőrök Bajtársi Asztaltársaság"-a, utána az MKCsBK 1951-ig.

Ügyvezető, levelező, szerkesztő és kiadó: Jegenyés Pál főtörm.; Elnök: néhai vitész Karsay Jenő alez.

Szerkesztette és kiadta Bregenzben, Dreierbergenben, majd Utrechtben 1951.V.12-től 1964.IX.5.-ig: néhai vitész Karsay Jenő alez.; munkatárs: néhai vitész Karsay Jenőné, született Gerencsér Lily.

Szerkesztette és kiadta Islingtonban, majd Etobicoke-ben 1964.X.1-től 1975.VI.10.-ig: néhai vitész Kövendy Károly CM. százados.

Szerkesztette és kiadta 1975.VII.1-től 1981.XII.31.-ig Calgary-ban, (Alberta, Kanada): dr. Kiss Gyula és a Szerkesztő Bizottság.

Szerkesztette és kiadta, (Vezetői Bajtársi Levél néven) Sarasotában, (Florida, USA.) 1982.I.1.-től 1983.V.31.-ig: vitész nemes Baranchi Tamáska Endre.

Szerkeszti 1983.VI.1.-től a Szerkesztő Bizottság, s kiadja a Vezetőség:

vitész Keresztes Lajos lektor	Domokos Sándor főszerkesztő	Dr. Kiss Gyula felelős kiadó
----------------------------------	--------------------------------	---------------------------------

Minden cikkért és közleményért, annak szerzője, a közlésért a kiadó felelős.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!
Ámen.*

BAJTÁRSI LEVÉL

" Járd be a világot és hirdesd a M.Kir.Csendőrség jó hírnevét! "

(Néhai vitéz SUBIK KÁROLY prelátus, Gráz 1948.XI.20.-án)

XLIII. Évfolyam 1. szám.

CALGARY, 1990, ÁPRILIS 30.

TARTALOM:

	OLDAL:
I. A Vezetőség hírei	.... 1- 2
II. Személyi hírek,Kitüntetés,Gratuláció,Gyógyulás,Halottaink	.... 3- 10
III. Beszámolók a bajtársi közösségek életéből	.... 10- 16
IV. A magyar élet egyesületi és társadalmi eseményei	.... 17- 20
V. Szakcikkek,elbeszélések,beszámolók,versek	.... 20- 30
VI. Bel- és külföldi sajtóhírek	.... 31- 41
VII. A Vezetőség levelesládájából	.... 42- 52
VIII. Könyvismertetés,Helyesbítés,értesítés,felhívás,nyugtázások	.... 52- 56

M. KIR. FEGYVERES ERŐK MUZEUMA

Alapították és fenntartották,mint MKCsBK Múzeum és Könyvtárt Torontóban. Az Eszmei Csendőr Laktanyában 1971.IV.18 - 1984.XII.16.-ig,a torontói magyarság és más látogatók osztatlan elismerését kiérdemelve az MKCsBK, a Központi Vezetőség és néhai vitéz SZATHMÁRY KÁROLY C.M. (1916 - 1985) ügyvezető elnök, múzeumőr.

A Múzeum állandó CÍME: Magyar Ház, Kanadai Magyar Kultur Központ
840 St. Clair Ave., West
TORONTO, Ont., M6C 1C1 Canada

A Múzeum vezető és irányító szerve a

MUZEUMI BIZOTTSÁG.

Elnök: Dr. NAGY GYÖRGY

TAGJAI:

A MUZEUM RÉSZÉRŐL:

Dr. Szalontai Sándor
Jakab Iván
Kiss Károly
Peterdy Mihály
Borbás Károly tb.cső.
ifj. Podonyi István

A MAGYAR HÁZ RÉSZÉRŐL:

Dr. v. Ormay József
Kósa István
Csekő Miklós
Sárközi Aurél
Szűcs Gábor

Kurátorok: Dr. Szalontai Sándor és Borbás Károly

I.
A VEZETŐSÉG HÍREI

1.szám
1990

M. Kir. Csendőr Bajtársi Közösség.

Csendőrnapi 1990

Csoportjainknak, szórványainknak.

Kedves jó Bajtársaim!

Isten kegyelméből az emigrációban megértük a volt M.Kir.Csendőrség, Testületünk alapításának 109. évfordulóját. Egyben beléptünk a második millennium előtti utolsó évtizedbe is.

A múlt év magyar politikai változásait Európaszerte egyre jelentősebb események követik, melyekkel tele a napi sajtó és a televízió adásai is. Keleteurópa népei és mások is szabadságot akarnak.

Magyarország - 1945 óta először - szabad országos képviselőválasztások előtt áll. Meg fogjuk tudni, hogy mit kíván a magyar nemzet. Rendületlenül hiszem, hogy törvényt fognak hozni, hogy mi is emelt fővel láthassuk viszont azt a földet, mely a mienk is, melyet hűséggel szolgáltunk, melyért harcoltunk.

Otthoni hírek szerint a kormány napról-napra bontja le a különböző bürokratikus megszorításokat, sőt külön bizottságot állított föl a rendeletek százainak felszámolására.

Ezek között kell lennie az 1944-es debreceni, stalinista rendeletnek is, mely a mi Testületünket megbélyegezte és üldöztetésünknek is okozója lett.

Addig azonban, Bajtársaim, adjunk hálát a Mindenhatónak, hogy mi - ha ritkuló sorokban is, - de még meg tudunk emlékezni elesett, elhunyt bajtársainkról és újra megfoghatjuk egymás kezét ezen a napon.

Ne feledkezzetek meg azokról, akik mellett nincs ott a szerető élettárs gondoskodása, akik a betegség, vagy a kor nehézségei miatt már inkább távolmaradnak tőlünk.

Keressétek fel őket, tartsunk velük kapcsolatot, hogy éltek alkonyán érezzék a régi, kemény bajtársi kézfogás melegét, hogy a közös, szép emlékek mosolyt hozzanak fáradt vonásaikra.

Most Mindnyájatoknak továbbra is élő hitet, jó erőt és tartós egészséget, szerencsés, boldog Újesztendőt kívánok.

Hozzanak a kilencvenes évek Testületünknek méltó elismerést, Hazánknak szabadságot, jobb jövőt és minden magyarnak boldogulást.

Adja Isten, hogy így legyen!

Híven, Becsülettel, Vitézül!

Calgary, 1990 február 14.-én

-----
központi vezető

ÖSSZEKÖZLÉS

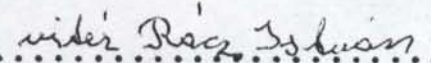
az MKCsBK Központ/ Calgary, Alberta, Kanada/ bevétel és kiadásairól
1989 január 1-től december 31-ig

BEVÉTELEK		KIADÁSOK	
Önkéntes hozzájárulások:		Nyomdaköltség	3,494.15
a B.L-re	4,820.40	Szállítás	109.70
Segélyalapra	177.00	Telefon	52.86
Egyéb	<u>265.26</u>	Posta	1,226.73
Bankátváltás	253.15	Irodák	174.56
Bankkamat	<u>626.50</u>	Tagdíj /KMSz/	60.00
	879.65	Írógépjavítás	50.00
		Egyéb	<u>255.26</u>
			5,423.26
		Adományok	
		1989 Karácsonyi Segély	602.75
		Boys' Scout Association	100.00
		1989 MHBK Hungária Bál	50.00

Bank		Bankbetétek	
T.D.1988.XII.31-én	7,047.21	T.D.1989.XII.31-én	6,600.00
C.A.	<u>961.41</u>	C.A.	<u>1,374.92</u>
Összesen:	<u>8,008.62</u>		<u>7,974.92</u>
	<u>14,150.93</u>		<u>14,150.93</u>

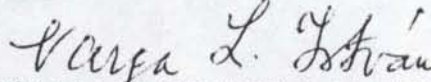
.....

 központi vezető

.....

 központi pénztáros

R o v a n c s o l t u k / é s r e n d b e n t a l á l t u k
 Calgary, 1990 JANUÁR hó 25-én

.....

 központi ellenőr

.....

 központi ellenőr

II. SZEMÉLYI HÍREK

KITÜNTETÉSEK:

A Vitézi Rend Főkapitánya 1989 június 24.-én, Münchenben (Nyugatnémetország) tartott teljes ülésén az illetékes szék- és törzskapitányok javaslatára az alábbi kitüntetéseket adományozta:

a Vitézi Rend Érdemkeresztjét

vitész SZENDI JÓZSEF (Sarasota, FLA., USA) Vitézi Hadnagy, az MKCsBK központi vezetőség tagjának, a menekült erdélyi magyarságnak Magyarországon nyújtott rendkívüli támogatásáért. A kitüntetést a helybeli Petőfi Klub október 23-iki ünnepségén adta át vitész JEZIERSKI LEVALT LÁSZLÓ Székkapitány,

Főtiszteletű DÖMÖTÖR TIBOR (Akron, Ohio, USA) a Szabad Magyar Református Egyház püspöke, A Lórántffy Otthon elnökének számos segélyszolgálatáért.

Fr. LIGETI ANDRÁS ANGELUS OFM. (Youngstown, OH., USA) lelkész, író, a Katolikus Magyarok Vasárnapja szerkesztője és kiadójának, valamint

Fr. KISS GYÖRGY BARNABÁS OFM. (Youngstown, OH., USA) lelkész, író, a Katolikus Magyarok Vasárnapja társszerkesztőjének, keresztény, magyar írói munkásságukért,

vitész sárospataki SZEPESI SZANISZLÓ JÓZSEF tb.csendőrnek, Toronto (Ont.Kanada) három angolnyelvű újságjában megjelent magyar érdekeket szolgáló cikkeiért.

Okirati dícsérő elismerésben részesült:

vitész SZAKÁLY JÁNOS Vitézi Székkapitány, a MSzVSz nagybritanniai csoportjának elnöke (London, UK) az angliai hatóságokkal és emigrációs szervezetekkel, valamint az erdélyi magyarság érdekében végzett kiváló munkásságáért,

vitész VÖRÖS KÁROLY braziliai Székkapitány, tb.csendőr, a MKCsBK Sao Paulo-i csoportjának készséges, együttérző tagja.

(Vit. Tájékoztató, 1989/2. szám.)

GRATULÁCIÓ

DAJKA ISTVÁN (Gaiberg, BRD) az MKCsBK Bajtársi Levél levelező munkatársa, az elmúlt évben " behágott " 80. életévébe. Szeretettel gratulálunk a nyolc évtizedhez! Adjon az Úristen továbbra is jó erőt, egészséget, hogy még sok, érdekes nyomozást olvashassanak a B.L. olvasói.

Vitéz KERESZTES LAJOS (Calgary, Alberta Kanada) az MKCsBK Bajtársi Levél lektora 1990 márc.10-én betöltötte 80. életévét. Bajtársunk közel 45 éve végez tevékeny emigrációs és közösségi munkát, melynek során, mint csoportvezető, majd MKCsBK ügyvezető több dícséretet és elismerést érdemelt ki csoportja részére is. Jelenleg a helybeli Nyugdíjasok Énekkarának vezetője. Kívánunk továbbra is szép sikereket és sok örömet Családjá körében.

JEGENYÉS PÁL (Baxter, MN., USA) Közösségünknek és a Bajtársi Levélnek alapítója, szerkesztője, később levelező munkatársa 1990 június 14-én betölti 87. életévét.

Kérjük a Mindenhatót, hogy adjon Bajtársunknak továbbra is jó erőt és tartós egészséget, hogy Feleségével, gyermekeikkel, szép családjuk szerető körében együtt ünnepelhesék a hűséges szolgálatban és az odaadó közösségi munkában eltöltött évek megannyi kedves, szép emlékeit.

Isten éltesse, Pali Bácsi!

BALOGH ZOLTÁN MIHÁLY (San Antonio, TX., USA) gépészmérnök, az US légi erejének tartalékos tisztje, tiszteletbeli csendőrt a Souverain Szent László Társaság 1989.VI. 27-én tartott ülésén a Rend lovagjává avatta.

Dr. ANDRÉ T. LÁSZLÓ szkv.m.kir.cső.főhadnagyot (Bulverde, TX., USA) a San Antonio-i Magyar Egyesület (San Antonio Hungarian Association) 1990.II.4-én az Egyesület Közgyűlésén egyhangúlag elnökévé választotta. (Dr.A.T.L. 1990.II.5.)

Kívánunk Bajtársunknak szép eredményeket a magyar történelem és kultúra ápolása és ismertetése terén nemzeti ügyünknek további eredményes képviselőjére az összmagyarság érdekében. (Kp.vez.)

A szép kitüntetésekhez, valamint a jelentős évforduló alkalmából Bajtársainknak szeretettel gratulálunk.

(Szerk.)

+ + +

SZÜLETÉS

Dr. vitéz SZENDI ZOLTÁN és felesége ANNE (Cookeville, TENN.,USA) hírül adják, hogy 1990.I.1-én kisleányuk született, aki a szent keresztségben Heather (Virág) Anne nevet kapta. Az újszülött vitéz SZENDI JÓZSEF (Sarasota, FLA., USA) bajtársunk első unokája. Szívből gratulálunk és kívánunk egészséget az újszülöttnak, sok örömet a szülőknek, a családnak és a nagyapának.

(v.Sz.J. 1990.I.17.-)

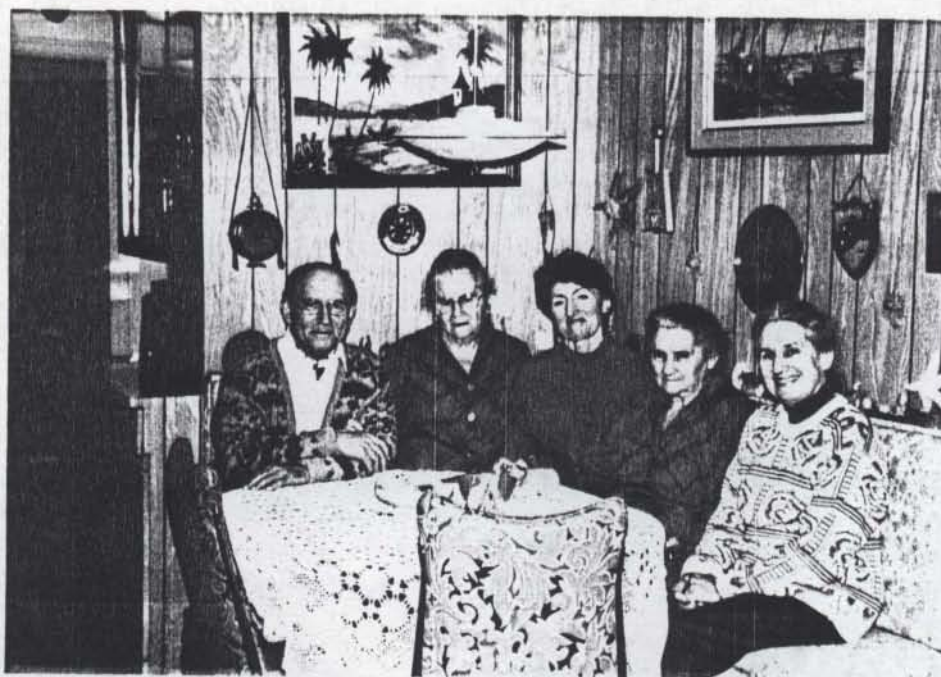
Mr. MICHAEL DOLAN és felesége született FÖLDES ERZSÉBET (Somerset,N.J.,USA),mindketten az Ügyvédi Kamara tagjai örömmel adnak hírt, hogy 1990.II.15-én kislányuk született, aki a szent keresztségben SARAH ELIZABETH nevet kapta. Az újszülött vitéz FÖLDES DOMOKOS bs-unk első unokája.

Szívből gratulálunk és kívánunk egészséget az újszülöttnak, sok örömet a szülőknek és a nagyszülőknek is. (F.D. 1990.II.25.-)

+ + +

LÁTOGATÁS:

DOMOKOS SÁNDOR, az MKCsBK Bajtársi Levél főszerkesztője, nyugatkanadai útja során Victoriában (Vancouver Island, B.C.,Kanada) látogatást tett feleségével özv.vitéz HANGODI JÁNOSNÉ Nemzetes Asszonynál. Megtekintették a Victoria melletti Saanich városháza mellett álló '56-os emlékoszlopot. Az emlékművet a Dél-Vancouver szigeti Kanadai Magyar Társaság állította 1986-ban, néhai vitéz HANGODI JÁNOS alhadnagy, KCSL., volt MKCsBK csoportvezető és mások hozzájárulásával. (B.L. 1987/2. szám.).

Victoriában, 1989. decemberben:

Domokos Sándor, özv. v. Hangodi Jánosné Kató, Csordás Lászlóné, Joli, Hangodiné húga, Mária és a jobb szélén Domokos Sándorné, Mimi.

+ + +

BETEGSÉG, FELGYÓGYULÁS

vitéz ÁGHY ASBÓTH ZOLTÁN ezredes úr (Muskego, WI., USA), Zoltán bácsi állapota anynyiban javult, hogy annyira akar beszélni. Sokszor sikerül néhány szót érthetően ki-mondania, de legtöbbször úgy hangzik, mint egy idegen nyelv. Ez már javulás azután, hogy 1989 elején agyvérzést kapott, jobb oldala megbénult és nem tudott beszélni. A beszédnél az is nehézség, hogy szájon keresztül inni se hagyják, mert félnek, hogy nyelő ideget is érintette a szélhűdés és a víz, vagy az étel a tüdőbe mehet. De a barátokat megismeri és örül is nekik. Nagyon szereti hallgatni a magyar nótákat és még énekel is velük. Vannak napok, amikor olyan friss és látszik, hogy érti, amit mondunk neki. (P.D., E.M.)

HORVÁTH SÁNDOR (Somerset, N.J., USA) bajtársunkat, New Brunswick-i csoportunk hosszú éveken át tevékeny vezetőjét tartós betegség igen megviselte és akadályozza közösségi munkájában. Több orvosi kezelés után jan. 8-án rendkívüli vizsgálaton (agyröntgen) esett át szerencsésen. A költségeket a biztosítás fedezi. (H.S. 1990.I.9.-)

Az Úristenbe vetett mélységes hite segítse a gyógyulás felé.

MIGLÉCZ BÉLA (Oshawa, Ont., Kanada) ... " A múlt tél elején ismét elkapott a gépszíj egy kegyetlen lép-táji fájdalommal. Kínai orvosom kórházba utalt, hol ötpengős nagyságú köralakú daganatot állapított meg. Adott két injekciót a gerincembe. Hála Istennek és az orvosomnak, meggyógyultam. Pedig rákos daganattól tartottam. Nem rák, hanem cukorbetegség okozta... " (M.B. 1989.XII.5.-)

DAJKA ISTVÁN (Gaiberg, BRD) a múlt évben alapos hólyaggyulladásra kapott, melyből jóformán ki se lábalt, mikor vírusmérgezésbe esett.- Jobbulást kívánunk, hogy zavartalanul élvezhesse "a régi szép idők" daliás filmjeit video-kazettákon keresztül. (D.I.'89.XII.4.)

SZOMBATH LÁSZLÓ-t (Hamilton, Ont., Kanada) a csoport legidősebb tagját szept.13-án be- szállították a Szent József kórházba és még aznap szívoperáción esett keresztül. A mű- tét jól sikerült. A kórházból a Szent Erzsébet Otthonba szállították, ahol a további ápolást megkapja. Jól érzi magát és köszöni a Központunk jókívánatait: 89. évében van. (K.A. 1989. XI.26.-)

KOLTAY IMRE (Sydney, N.S.W., Ausztrália) bajtársunkat és feleségét kisebb műtéttel 1989 augusztus havában a helybeli kórházban ápolták. Onnan gyógyultán távoztak.

Továbbá:

FÖLDHÁZY ISTVÁN, ugyancsak a fenti csoport állományába tartozó bajtársunkat magyar- országi rokonlátogatás során, 1989.IX.6-án enyhe szélütés (agyvérzés) érte. 13-án érke- zett haza, azóta is a javulás útján van. (Dr. T.Gy. 1989.XI.17.-)

PÉTERFFY ZSOMBOR (Glenhuntly, Vic., Ausztrália) a Melbourne-i csoportunk volt vezetője 1989.IX.23-iki levele szerint, bal szemével alig lát, olvasni vele nem tud. A jobb szeme ellenben elég jó, szemüveggel olvas és kocsit is vezet néha.

Dr. SZALONTAI SÁNDOR (Toronto, Ont., Kanada) csoportvezető bs.-unk 1989.XI.11-én ko- rábbi operációját követő ellenőrző orvosi vizsgálaton vett részt, mely jól sikerült. (Dr. Sz.S. 1989.XI.20.-)

Vitéz POLGÁRI LÁSZLÓ (Nanaimo, B.C., Kanada) 1989.XI.8-iki levele szerint " korán ko- pogott be hozzám az idén a Jézuska és meghozta a legszebb ajándékot: a B.L.-t. Három hó- napja, hogy elestem a betonon, kórházba kerültem. Azt hittem, hogy még a pacemaker-em (szívműködés-szabályzó) is kiesett. Most már kissé jobban vagyok, de bal karomat fel- emelni még nem tudom. 2400 nyugdíjasnak vagyok az elnöke, de azért sokat kell ám dolgoz- ni. Főzök és sütök. Kellemes karácsonyi ünnepeket kívánok és boldog Újévet! Mellékelek soraimhoz 30.- dollárt.

Vitéz NAGY LAJOS (Spring Hill, FLA., USA) 1989.XII.13-án... "A közeledő Szeretet ünne- pe és az Újév alkalmából kegyelemteljes Istenünktől gazdagon megáldott szép ünnepet kí- vánok kis feleségemmel együtt. Engem nov.20-án operáltak, a szívemmel volt problémám. Szabotált az "öreg", s az orvosom szerint félő, hogy igen lelassul, leáll. Hát megmoz- gatták, valami fölője telepített masinával. Így vasszívem van. Köszönöm a B.L.-t. Dr. REKTOR százados úr halála igen lesújtott..."

KUNSÁGI JÁNOS New Brunswick-i (N.J., USA), szép közösségi életével kitűnt csoportunk tagja, immár 21 éve betegeskedik szív- és cukorbetegséggel. Az elmúlt nyáron nagybeteg volt és fizikailag nagyon legyengült. Felesége három hónapja agyvérzéssel fekszik kórházban, mely bal oldalát érte. (K.J. 1990.I.24.-)

BÓDY ISTVÁN (Boisbriand, Que.,) 1990.II.5-én... " Itt mellékelem szerény hozzájárú- lásom Bajtársi Közösségünk anyagi támogatásához. Ugyanakkor szeretettel mondok köszöne- tet az utolsó B.L.-ért, szép, őszinte tartalmáért. Remélem még alkalmam lesz ellátogatni Calgary-ba, annak ellenére, hogy jószágos mennyei Atyám elküldte "behívómat", csak nem nyomta rá a dátumot.

Ugyanis múlt év májusában orvosaim nem kis meglepetésemre megállapították, hogy a jobboldali tüdőmön rosszindulatú daganat van. Sose tekintettem ezen földi életünket létezésünk végleges céljának, hanem egy előkészítő, átmeneti állapotnak az örökkévaló életre. Igyekszem emberileg fölkészülni hívó szavára. Alázattal fogadom rendelkezéseit, hisz ő a végtelen szeretet, végtelen jószág és végtelen igazságosság.

Múlt év júniusában cobalt besugárzást kaptam. Jelenleg jól érzem magam. Fájdalmaim nincsenek, testsúlyom a régi. A decemberi kórházi vizsgálat azt állapította meg, hogy a daganat jelenleg nem terjed.

BODUR GYULÁNÉ, százados bs.-unk felesége (Biolet Masse, Argentina) 1990.I.21-iki le- velében írja, hogy... " ezt a levelet Gyula szeretete volna írni, de még nem megy, annak

ellenére, hogy december elején megoperálták - és lát! Csak egyik szemével ugyan és nem tökéletesen, de lát. A betűk még összefolynak előtte. Az orvos azt mondja, hogy ez még javul, különösen, ha a másik szemét is megoperálták, amit februárra terveznek..."

Köszöni a közösségi és a bajtársak egyéni segítségét. (V.BTEZ 1990.II.13.-)

Jobbulást, erőt, egészséget és teljes felgyógyulást

kívánunk kedves Bajtársainknak.

HALOTTAINK

SZABÓ MIHÁLY m.kir.csendőrfőtörzsörzmester a kassai volt VIII. kerület állományában a m.kir. Csendőrség 100 éves Jubileumi Díszérem és kitüntetések és elismerés tulajdonosa, az MKCsBK londoni (Anglia,UK) csoportjának hűséges és odaadó támogatója, a Mind-szenty Otthon 16 éven át gondnoka és pénztárosa, a helybeli magyar közösség közszere-tetben tartott és csoportjának legidősebb tagja, hosszú betegség után 1990.I.14-én Londonban 88 éves korában meghalt.

1902.II.14-én született, 1924-ben belépett a Csendőrséghez, ahol kemény munkával, sok tanulással valósította meg a Csendőrtízparancsolat 1. pontját: " Tanulj és tudj, a tudás második fegyvered! " A próbacsendőrtanfolyamtól az őrsparancsnok iskoláig mindig kiváló eredményt ért el. Gyakorlati és elméleti tudása mellett, megjelenése és fellépése is kiváló volt. 21 éves szolgálata alatt öt éven át különleges szolgálatban Gödöllőn volt. Utolsó beosztása Berettyóújfaluban - csonka Bihar vm. székhelyén - őrsparancsnok volt.

Kivándorlása után segítette családját, támogatta a magyar ügyeket és aktív részt vett a magyar r.k. egyházközség életében. A gyászmisét és temetési szertartást I.19-én tartották a londoni Kensal Green temetőben Ft. TUTTO GYÖRGY r.k. főlelkész szolgálatával. Megjelentek összes ittélő bajtársai, barátai, tisztelői, mintegy 40-en. Búcsúztatta Ft. TUTTO mint példás családapát, nemzetének és egyházának hűséges tagját.

Az MKCsBK és helyi bajtársai nevében SZEKERES PÁL csoportvezető vett tőle búcsút, méltatva hosszú éveken át odaadó hűséges szolgálatát, valamint, hogy az egyenruha levetése után is a közösségi munkából az utolsó pillanatig kivette a részét.

Gyászolják: leánya IBOLYA, férjezett MARKOVICS ISTVÁNNÉ, veje két unokája, sok barátja, tisztelője és bajtársai.

Rossz egészségi állapota miatt a csoportvezetőhöz intézett levélben vett tőle búcsút " a régi volt magyar királyi Honvédség hivatásos állományának nevében KAPOSVÁRY IMRE szds. öreg katona és hű bajtárs, az alábbiakban: ... Mint korban és rangban legidősebb ezúton veszek búcsút Tőled SZABÓ MIHÁLY bajtárs, volt csendőr őrsparancsnok, főtörzsör-mester. Búcsúzom egy kedves öreg bajtárstól, kivel fiatalon egy helyőrségben szolgáltam Berettyóújfalun és a helyőrségnél Te a csendőrörson. Búcsúzom Tőled, mint a legtekintélyesebb fegyveres Testületnek, a m.kir.Csendőrségnek volt magasrangú tagjától, ki az itteni Bajtársi Közösségnek és más közösségeknek is közszere-tetnek örvendő tagja voltál.

A régi magyar királyi magyarok sorai sajnos gyorsan ritkulnak. A kakastollasokat már nem varázsolja vissza a magyar tájakra semmilyen változási folyamat, amit most otthon hirdetnek.

Az a régi magyar rendszer, amiben mi éltünk, a becsületen alapuló igazi magyar élet megszűnt létezni. Ennek egy részét elviszed magaddal Miska Bácsi a sírba. Emlékezetemben úgy maradsz meg, mint aki önmagát soha nem tagadta meg és mindenkinek megadta a tiszteletet. Adjon az Isten békés nyugalmat Neked az örökkévalóságban.

TISZTELGÉSRE EMELEM KEZEM! Isten Veled, öreg bajtárs, becsületes, igaz magyar! Legyél szálláscsinálónk egy szebb, boldogabb örök hazában..." (Sz.P.1990.I.31.)

VÍGH GYŐZŐ VIKTOR m.kir.csendőrőrmester, a MKCsBK Bajtársi Levél hűséges támogatója, a Magyar Amerikai Klub tagja 1987.VI.7-én a Port Charlotte Care Centre-ben (FLA.,USA) 74 éves korában meghalt. Magyarországon született 1914-ben. 1978 óta él a városban, mint ny. gépész, s tagja a Borromeoi Szent Károly Egyházközségnek. Ima és temetése VI.9-én ment végbe.

Gyászolják: fia Viktor, két leánya, nyolc unokája, valamint két testvére Magyarországon és bajtársai. (v.Sz.J. 1989.IX.2.)

Vitéz OLASZ LAJOS m.kir.csendőrőrmester a marosvásárhelyi volt X.ker.állományában, a Tűzkereszt I.fokozat a kardokkal és a koszorúval, s más hadikitüntetés tulajdonosa, csoportjának sok éven át hűséges támogatója, 1989.XI.22-én Bridgewater-ben, a fővároson kívüli lakóhelyén 75 éves korában hirtelen elhunyt.

1914.VIII.29-én Vásárosnaményban (Bereg vm.) született. Honvédségi szolgálata alatt elvégezte a Jutasi Altisztképző iskolát. A II.hadsereg kötelékében, a keleti fronton több kitüntetést szerzett. 1944-ben, a visszavonulásban harcolt Székesfehérvár visszavételénél a Ney-féle zlj.-ban. Az osztrák hegyekben tették le a fegyvert és ott esett amerikai fogságba. Nagyon jó katona volt.

Ausztriában megnősült. Feleségével és kislányával 1949-ben kivándorolt Ausztráliába, hol az Adelaide-i csoport tagjaként lelkes résztvevője volt az évenkénti csendőrnapi kirándulásoknak és társasbédéknek. Az utóbbi időben vérkeringési zavarokkal betegeskedett. Özvegye és leánya a magántemetést választották, melynek keretében a Hahndorf-i temetőben helyezték XI.27-én örök nyugovóra. Csendőrbajtársait és a Vitézi Székkapitányt csak napokkal ezután értesítették elhunytáról.

Gyászolják: özvegye, leánya és bajtársai. (U.M. 1990.II.13.-)

SZEMENYEI JÁNOS m.kir.csendőrtörzsrőrmester a volt m.kir.Csendőrség Nyomozó Parancsnokság állományában Adelaide-ben (S.A.), hosszas betegség után a kórházban 1990.I.13-án 78 éves korában meghalt. 1911.XI.23-án született Orosházán (Békés vm.) A Csendőrségnél utóljára a vasuti szárnynál szolgált. Az összeomlás után családjától évtizedeken át el volt szakítva. 1949-ben egyik leányával érkezett Ausztráliába.

I.18-án a magyar Regnum Marianum kápolnájában tartott gyászmise után elhamvasztották. Mindkét helyen gyermekei, unokái, számos bajtárs és barát jelent meg.

Búcsúztatta UTCZÁS MIHÁLY csoportvezető. (1990.II.13.-)

MASZONG JÁNOS tiszteletbeli csendőr, a honvéd- és rövid ideig a csendőr zenekarnak is tagja, csoportunk lelkes barátja, Adelaide-ben (S.A.) hosszas betegség után 1989.X.27-én 84 éves korában meghalt. 1904.XII.30-án született Budapesten. 1934-ben megnősült és együtt érkeztek meg Ausztráliába 1949-ben.

A magukkal hozott bajtársi érzés és ragaszkodás korán elhozta őket a csendőrnapi összejövetelekre. Az utolsó tíz évben a rák ellen való küzdelem és agyvérzése következtében hitvese áldozatos és állandó gondozására szorult. X.31-én temették, számos barát és bajtárs jelenlétében. Sírjánál UTCZÁS MIHÁLY csoportvezető búcsúztatta.

Gyászolják: özvegye MASZONG JÁNOSNÉ ERZSIKE, a Család, barátai és bajtársai. (U.M. 1990.II.13.-)

CSÁKY LAJOS a montreali (Quebec, Kanada) Magyarok Nagyasszonya r.k. Egyházközség gondnoka (kurátora), kapcsolatos egyházi egyesületek vezetőségi tagja, a Souverain Szent László Társaság és Rend tagja, a M.Kir.Csendőr Bajtársi Közösség tiszteletbeli tagja, hosszas betegség után a helybeli Royal Victoria kórházban 1990.II.1-én, 74 éves korában meghalt.

1915.II.23-án született a Felvidéken. Nagyon fiatalon került szüleivel Kanadába és Montreal-ban telepedtek le. A Vickers hajógyárban rajzolóként dolgozott. emellett egyházi és társadalmi tisztségeivel kapcsolatos munkáját pontosan és hűségesen ellátta. A hetvenes években szívtromboszt, néhány évvel ezelőtt agyvérzést kapott, majd XI.24-én

szívműtéttel, I.3.-án ismét operálták, melyek teljesen legyengítették.

Temetése II.3.-án ment végbe. A gyászmisét Ft. CSÓKAY KÁROLY S.J. mutatta be nagyszámú közönség részvételével. Koporsóját magyar nemzeti zászló borította, s azt munkatársai és bajtársai vitték. Gyászolják: özvegye, barátai és csendőrbajtársai. (Cs.F. 1990.II.12.-)

DUNAI ÁKOS író, újságíró, publicista, az ÚJ HÍDFŐ szerkesztője Münchenben (BRD) 1989.X.4-én 33 éves korában autószerencsétlenség áldozata lett. A győri bencéseknel érettségizett. 1974-ben tanulmányi versenyt nyert irodalomtörténetből, mellyel állami költséggel végezhetett volna az egyetemet. Nem vette igénybe. Kijött nyugatra.

1977-1985-ig szerkesztette a Katolikus Magyarok Vasárnapját, (Youngstown, OH., USA) 1985-ben megindította "HAZÁNK" c. lapját, mely:

... " tekintet nélkül pártállásra, egyházi és egyesületi kapcsolatokra, minden nemzeti gondolkodású magyarnak szószólója kíván lenni. Egyedüli és kizárólagos megkövettség és föltétel a nemzetünk iránti töretlen hűség és a hazánk fölött uralkodó kommunista rezsimmel és szellemmel való meg nem alkuvás. "

Finom papíron, havonta, szinte luxus kivitelben 12 oldalon hozta a saját és az emigráció legjobb íróinak nemzetpolitikai cikkeit három évfolyamon át, mindössze évi 25.-dollarért. 1988-ban elvállalta az ÚJ HÍDFŐ szerkesztését.

Több könyvet írt. Legsikeresebb volt a " Magyar főnemesek az emigrációban " c. műve. Elhamvasztották. Hamvait 1989.XI.11-én a Youngstown-i Kálvária temetőben helyezték örök nyugalomra. Búcsúztatta Ft. KISS BARNABÁS OFM., a K.M.V. társszerkesztője.

Halála nagy vesztesége a nemzeti magyar újságírásnak.

Gyászolják: özvegye, gyermekei és a magyarság.

Szklabinai gróf RÉVAY ISTVÁN a Csehszlovákiai Magyarok Nemzeti Bizottmánya tiszteletbeli elnöke, a felvidéki magyarság egyik vezetője, melynek ügyét és jövőjét életére je fogytaig szolgálta, 1989.X.30-án 89 éves korában meghalt. Földi maradványait XI.9-én helyezték örök nyugalomra Bécsben, a Német Lovagrend templomából.

Gyászolják: a Cs.M.N.B. vezetősége, tagsága, családja, barátai és a hazai magyarság az ország határain túl is.

Dr. ILLYÉS ELEMÉR író, történész, a nyugati magyar irodalom Erdély-i szakértője az északolaszországi Pleve di Tremonsine-ben 1989.VIII.4-én 70 éves korában meghalt.

Torján (Háromszék vm.) született 1919-ben. Egyetemi tanulmányait Kolozsvárott, Rómában és Heidelbergben végezte. 1943 óta nyugaton él. A háború után Braziliában, Portugáliában, Németországban lakott, 1877-ben járt Kanadában. Utolsó éveit a Garda tó partján visszavonultan töltötte.

Élete főműve "ERDÉLY VÁLTOZÁSA" (München, 1976). Ez volt a háború óta az első monográfia Erdélyről, amely imponáló dokumentációjával és tárgyilagosságával mutatta be a két milliónyi romániai magyar kisebbség életét. 1981-ben németre, 1982-ben angolra fordították. Műve az Europa Parlament asztalára került. Adatai és okfejtése kiállta az ellene irányuló bírálat próbáját.

A 70-es évek elején kiadott több Erdéllyel kapcsolatos tanulmányt, sőt ORBÁN BALÁZS " A Székelyföld leírását " is. Erdély története 1918-1990-ig c. műve, betegsége miatt már nem került kiadásra.

Az 1970-es években hazalátogatott. Élményéről így ír:

... " Akik hozzám tartoztak egykor, azokat itt-tartotta a sír és szülőföld - engem a bűntudat hozott vissza, hogy itthagytam őket..." (Czigány Lórárt, Magyar Élet 1989.VIII.31)

Ft. DALLOS FERENC r.k. áldozópap, m.kir.tábori főlelkész, a Szent Mátyás Egyházközség (Ridgewood, N.Z., USA) ny. lelkésze rövid betegség után 1989.X.3-án 80 éves korában elhunyt.

Magyaróváron született, hol a piaristáknál érettségizett. A teológiát Győrött végezte, s ott 1932.VI.19-én pappá szentelték. 1950-ben Calgaryban (Alberta, Kanada) az Árpádházi Szent Erzsébet Egyházközség alapító plébánosa, őszinte szívvel segítette a II. Világháború után érkezett menekülteket. 1959-1976-ig, nyugdíjban is, a Brooklyn-i

egyházmegye betegeinek lelki gondozója maradt. A gyászmisét Ft. Mugavero püspök mutatta be nagy papi segédlettel. A helybeli Szent János temetőben helyezték örök nyugovóra. Gyászolják: testvére Gyula (Magyarországon), paptársai, hívei Calgaryban és Bridgwoodban és másutt.

Az örök világosság fényeskedjék neki. (K.M.V. 1989.XII.10.-)

Elhunyt Bajtársainknak, Hozzátartozóinknak, Barátainknak

adjon a Mindenható békességes pihenést,

lelküknek pedig az örök üdvösség boldogságát.

A Gyászoló Családoknak ezúton fejezzük ki

őszinte együttérzésünket és bajtársi részvétünket.

+++

III.

BESZÁMOLÓ A BAJTÁRSI KÖZÖSSÉGEK ÉLETÉBŐL

AUSZTRÁLIA

ADELAIDE (S.A.) Csoportunk 1990.II.11-én, vasárnap tartotta meg csendőrnapi megemlékező összejövetelét. 11 órakor a Regnum Marianum magyar kápolnájában jöttek össze szentmisére és imádkoztak a már elhunytakért. Innen a Magyar Klub kistermébe vonultak társas ebédre, amelyen a bajtársakon, hozzátartozóikon kívül résztvettek a helybeli magyar közösségi élet vezetői és sok-sok csendőrbarát, összesen 53-an.

Az ebéd végén UTCZÁS MIHÁLY méltatta a nap jelentőségét és áldozott az elhunytak emlékének, majd színes diapozitívokról vetített 2 óra hosszat az elmúlt 40 év Csendőrnapi napjairól, valamint számos más alkalomról, élénken felelevenítve az elsuhant évtizedeket.

A csoportnak 1951-ben 37 tagja volt, csatlakozott '56 után egy idős bajtársa. Ketten elköltöztek, továbbvándoroltak más államba. A 39 év alatt az Úr magához szólított 20 bajtársunkat (négyet az elmúlt hat hónap folyamán). Még vagyunk 16-an.(U.M.'90.II.13.)

Melbourne (Vic.) SZÁDAY BÉLA MKCsBK csoportvezető 1989.XII.11-én körlevelet küldött a bajtársaknak a Csendőrnapi megtartása tárgyában. A válaszok beérkezése után pedig értesítette őket, hogy hagyományos összejövetelüket 1990.II.18-án délben 12 órakor tartják meg a Melbourne-i Magyar Házban (ahol az 1990-91 évi VIII. Ausztráliai Magyar Találkozó is megtartásra kerül). A Csendőrség alapításának 109. évfordulójára a bajtársak, családtagjaik, a Közösség barátai nagy számban jelentek meg, számszerint 50 -en. Ima és az ünnepi köszöntő elhangzása után, a baráti társaság jó hangulatban fogyasztotta el a Hungarian Social Club által készített nagyon ízletes háromfogásos ebédet.

A megjelenteket a Bajtársi Közösség nevében SZÁDAY BÉLA csoportvezető köszöntötte és felolvasta a hiányzó bajtársak üdvözleteit.

Ezt követően Dr. BÁNSÁGI BÉLA mondott ünnepi beszédet, melynek témája " Gondolatok a Csendőrnapi 1990-ben " az alábbiak szerint:

... " Kedves Bajtársak és Családjaik, Vendégeink és a Testület Barátai!

Mint közkedvelt Vezetőnk is említi, Testületünk fennállásának 109-ik évfordulójáról akarunk ma megemlékezni. Azok a magas erkölcsi követelmények, amit Testületünk tagjaitól követelt és elvárt, mai napig is időt álló értékeknek bizonyultak. Mondhatom, hogy mi, mint a Testület tagjai törekedtünk ezeket a követelményeket a szolgálat mindennapi gyakorlatában valóra váltani. Híven, Becsülettel és Vitézül, még ma is maradandó értékek számunkra.

Ha a keleteurópai mozgalmakra gondolok, csak hálát tudok adni a Mindenhatónak, hogy engedte megélni ezt az izgalmas folyamatot, ami remélhetőleg véget vet annak a 40 évnél tovább tartó rémuralomnak, amit szegény népünknek kellett elszenvednie, akarva, nem akarva. Bízom benne és remélem olyan rendszer alakul ki ebből az erjedő folyamatból, ami majd lehetővé teszi többek között, hogy a munka eredménye azé legyen, aki megdolgozott érte. Milyen igaz és találó az a régi mondás, hogy " a gazda szeme hizlalja a jószágot " és ezt nem lehet semmiféle propaganda szólammal helyettesíteni. Ilyen lenne talán az a légkör, amit az új idők magukkal hoznak.

Az a futó gondolat is felvetődött, hogy a kialakuló és létesülő új rendszerben a Csendőrségnek talán lenne szerepe valamilyen formában. Mindenesetre, még túl korai lenne sok mindent belemagyarázni ebbe a folyamatba. Reméljük, Hazánk sorsa csak jobbra fordulhat és függetlenné tud válni minden külső akarnok befolyásától. Adja Isten, hogy úgy legyen. Európa térképe biztosan meg fog változni. Nem lenne lehetetlen azon tűnődni, hogy Magyarország tépképe is változzon olyan módon, ahol az országhatár nem Szobnál és Lökösházánál lenne.

Most pedig az a szerény óhajom, hogy Isten tartson meg mindnyájunkat a jövő évi találkozásig, erőben és egészségben. Hálás köszönetünk SZÁDAY bajtársunknak, aki ezt a találkozót megszervezte. Búcsúzóul legyen szabad a régi szép köszöntéssel fejezni be a mondottakat: " Szébb jövőt adjon Isten."A viszontlátásra 1991-ben! "...

A Központi Vezető hagyományos körlevelét PÁSZTOR ISTVÁNNÉ olvasta fel. FADGYAS LÁSZLÓ cső. bajtársunk, az Ausztráliai Magyar Szövetség elnöke, az MHBK és a Magyar Szövetség nevében emlékezett meg a Csendőrség munkájáról.

Végezetül a csoportvezető felolvasta FODOR SÁNDOR Ausztráliában rangidős bajtárs 1983-ra tervezett ünnepi beszédének egy részletét, melyet Sándor nem tudott elmondani a Csendőrnapi előtt két-nappal kapott agyvérzése miatt, az alábbiak szerint:

... " A számkivetés első nehéz évei után, már 1948-ban megalakult a Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség és csoportjai, szórványai. Így a csendőr-szellem továbbélt, elterjedt, mondhatni az egész szabad világon és él még ma is. Persze az összetartás, a hagyományok fenntartása nálunk sem ment és megy simán, mert mi sem vagyunk kivételek a magyar átoktól, amit a magyar szólás-mondás úgy fejez ki, hogy ahol két magyar van, ott háromfelé húznak.

Nem tudom, most nem élek köztetek, hogy ez áll-e a victoriai csoportra és ha igen, milyen mértékben. Úgy érzem azonban, hogy azokban, akik ma itt megjelentek, még mindig él a csendőr bajtársi szellem, különben nem jöttek volna erre az összejövetelre. És ha volna köztetek is akármilyen-fajta nézeteltérés: tegyetek ma fogadalmat magatokban, hogy magas erkölcsi erővel, közös megértéssel, nem megalázkodással igyekeztek a széthúzást megakadályozni.

Bajtársak, soraink kihálnak, minden összejövetelen kevesebben és kevesebben leszünk, de akik még élünk, akikben még él a csendőr-szellem, szeretetben és megértésben éljünk együtt és ápoljuk a bajtársi szellemet. És most felkérek benneteket, hogy pár pillanatnyi csendes főhajtással tisztelegjünk vértanu halált halt és az otthon és számkivetésben elhalt bajtársainknak... "

A Himnusz eljátszása után a hivatalos program véget ért és a megjelentek még jó ideig együtt maradtak.

A gondosan és eredményesen megrendezett összejövetelről a megjelentek társas lapon küldték el üdvözleteiket a központi Vezetőségnek. (Sz.B. 1990.II.18.-)

Az üdvözleteket szeretettel viszonzozzuk. Jól esett, hogy gondolatban megint együtt voltunk. Köszönet és elismerés a csoport vezetőjének a sikeres Csendőrnapiért. Kp.Vez.

EURÓPA

TURCOING (Franciaország) A helyben és környékén lakó bajtársak 1990.II.18-án 11 órakor a Roubaix-i r.kat. templomban szentmisén vettek részt, hol Ft. Dr. RUZSIK VILMOS C.M. franciaországi főlelkésszel imádkoztak a Csendőrség hősihalottainak lelkiüdvéért. A szentmise után TÓTH JÓZSEF területvezető szólt a Csendőrnapi jelentőségéről, majd elimádkozták a Miatyánkot és az Üdvözlégy Máriát szegény Szülőhazánkért, hogy az minél előbb nyerje vissza teljes szabadságát, hogy otthoni testvéreink békében és boldogságban építhessék az új, a szabad Magyarországot. Végül elénekelték a Himnuszt.

A szép kis ünnepély után az egyik tb.cső.bajtárs felesége igen jó ebéddel vendégelte meg a megjelenteket, akik a késő esti órákig beszélgettek el meghitt bajtársi hangulatban. A területvezető a csendőrnapi körlevelet elküldte a távollévő bajtársaknak azzal, hogy ugyanebben az időben ők is vegyenek részt szentmisén, s így gondolatban együtt - imádkozhassanak. Egyben 100.00 kanadai dollárt küldött a központnak a franciaországi bajtársak nevében. (T.J. 1990.II.19.-)

ÉSZAKAMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK.

CLEVELAND (Ohio) A Magyar Csendőrök Családi Közösségé-be tartozó bajtársaink 1990. II.18-án tartották meg a hagyományos Csendőrnapi műsoros társas-ebéd keretében a West-side-i Evangélikus templom nagytermében. A bajtársak hozzátartozói, barátai mellett ott voltak a magyar társadalmi és bajtársi egyesületek vezetői, képviselői.

Az ízletes ebéd után a kb. 160 személyből álló ünneplő közönséget a főrendező MOLNÁR ISTVÁN elnök üdvözölte, majd méltatta a Csendőrnapi rendezést.

Az ünnepi beszédet TÖKÉS ISTVÁN (Montreal, Que., Kanada), a kommunista hatóságok által meghurcolt Nt. TÖKÉS LÁSZLÓ ref. lelképásztor testvére mondotta, akit a közönség lelkesen ünnepelt. A vendégek a magasnívójú, élvezetes műsor után még sokáig együttmaradtak barátaikkal. Az összejövetel - újabb siker a város magyarságának társadalmi életében - MOLNÁR ISTVÁN elnök és gyakorlott rendező bizottságának érdeme. (KGY)

CLEVELAND (OH.) Az MHBK központi vezetője 1989 szeptember 7-én a háromnapos konferencia befejezése után az alábbi NYILATKOZAT-ot adta ki:

" A MHBK az u.s. főcsoport meghívására, a Kanada-i főcsoport támogatásával, a Cleveland-i főcsoport rendezésében és a Központi Vezető elnöklésével három napos értekezletet tartott augusztus 25, 26, és 27-én Clevelandban. Jelen voltak a fent említett főcsoportok vezetőin kívül a m.kir. Csendőr Bajtársi Közösség Központi Vezetője, a Hadak Útján szerkesztője és számos U.S. és kanadai csoportvezető.

Európából jelen volt a Franciaország-i Főcsoportvezető és "proxy" alapon Délamerikából az Argentina-i és Brazília-i főcsoportvezetők, továbbá Ausztráliából az Adelaide-i, Melbourne-i, Sydney-i, főcsoportvezetők és a Központi Vezető Ausztrália-i helyettese.

Az értekezlet először a bajtársak saját tárgysorozatát tárgyalta, majd más egyesületek képviselőit kérte fel, hogy a mai helyzettel kapcsolatos elképzeléseiket közöljék.

Az értekezlet a következő határozati javaslatokat hozta:

1. A MHBK ma is a Haza felszabadításáért és függetlenségéért küzdő harcosszellemű, nemzeti és kommunista ellenes világnézeti alapon álló mozgalom, amely a volt magyar fegyveres erők önként csatlakozó tagjain kívül felölel minden férfit és nőt, akik mozgalmunk célkitűzéseit magukévá teszik és azok előmozdításában részt vesznek.

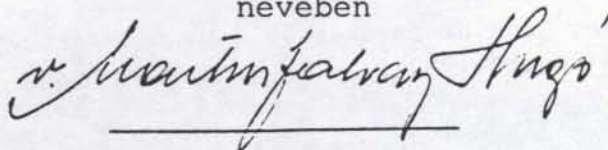
3. A MHBK minden erejével támogatja a Központi Vezető kezdeményezését, melyet a világháborús hősi halottak tiszteletére indított. Ez az MHBK egyik alapvető kötelessége és ezzel nem döngetünk nyitott kaput.
4. Az értekezlet köszöni más egyesületek támogatását az MHBK ez irányú tevékenységéhez. Kéri az esetleg még nem támogató egyesületek bekapcsolódását.
5. Az értekezlet ma még nem lát semmi sarkalatos változást az otthoni politikai vezetésben. A szovjet által irányított politikai vezetés az országot a teljes gazdasági csőd felé viszi. Az úgy nevezett reform kommunisták csak olyan és annyi engedményt tesznek az ellenállók nyomására, amennyit ők gazdasági céljaiknak megfelelőnek látnak.
6. Az értekezlet úgy látja, hogy bár történtek bizonyos változások, de a végleges megoldás nem érhető el az alábbi követeléseink teljesítése nélkül.
  1. A szovjet megszálló hadsereg teljes kivonása
  2. A munkás őrség feloszlatása
  3. Az 1989, március 15-i szabadságpontok maradék nélküli elérése
  4. Szabad választások tartása külföldi megfigyelők jelenlétében.
7. Az értekezlet úgy látja, hogy a közeljövő egy katalizátor szerepét kívánja az MHBK-tól, mely megköveteli tőlünk a helyes és szükséges kezdeményezést anélkül, hogy beavatkoznánk az ellenállók munkájába.
8. Az értekezlet szükségesnek látja a volt m.kir. fegyveres erők tagjai közötti megkülönböztetés megszüntetését, valamint minden megbélyegző kollektív rendelet eltörlését.
9. Minden erőnkkel azon kell lennünk, hogy az otthon ellenállói egy egységes koalícióba tömörüljenek.
10. Az értekezlet követeli a bürokrácia és erőszak apparátus felszámolását.
11. Az értekezlet támogat minden olyan hazai csoportosulást, mely a magyar nép szabadságát és a nemzet önrendelkezési joga helyreállítását szorgalmazza.
12. Az értekezlet továbbra is kéri az otthont és az emigráció magyarságát, hogy Erdély, a Felvidék és a Délvidék magyarságát törekvéseikben támogassa és segítse.
13. Az értekezlet felszólítja a szabad világ magyarságát, hogy az emberi jogok védelme alapján követeljék a Yalta-i egyezmény felülvizsgálását.

14. Az értekezlet szükségesnek látja a nyugati kormányok és a közvélemény felé irányuló felvilágosító munkánk tovább folytatását más egyesületekkel karöltve.
15. Az értekezlet tisztában van azzal, hogy a magyar nép jövőjéről dönteni csak is a hazában élőknek van joga.

A MHBK Világszervezet

nevében

Központi Vezető

1989, szeptember 7

+ + +

CLEVELAND (Ohio) A Magyar Csendőrök Családi Közössége elnöke MOLNÁR ISTVÁN 1989 december 31-ére, vasárnapra este 7 órára hívja a város magyarságát hagyományos, immár 32. Csendőr-szilveszteri mulatságára a Pokrova Ukrán Katolikus templom kényelmes, tágas dísztermébe. A zenét a közkedvelt Hegedeős Kálmán együttese szolgáltatja. Helyfoglalás a jelentkezés sorrendjében. Határidő december 19.

SARASOTA (Florida) 1990.II.13-án szűk baráti körben emlékeztek meg bajtársak a Csendőrnapról. Istentisztelet és mise, majd csak a jövő hónap elején lesz, mikor is imát mondatnak hőseink és mártírjainkért. (v. BTEZ. 1990.II.14.-)

PASSAIC (New Jersey) A Kereszt és Kard Mozgalom december 9-én tartotta meg Nemzeti Karácsony Estjét. A műsorban a Garfield-i Bartók Kórus, vitéz SERÉNYI ISTVÁN és SIMON ZOLTÁN szerepeltek. Az est keretében vitéz MARTONFALVAY HÚGÓ központi vezető az MHBK Koronás Emlékkersztjét adományozta az évtizedek óta főnnálló Mozgalom országos vezetőjének, VASVÁRI ZOLTÁN volt szkv.m.kir. százados bajtársunknak. Az ünnepség után a háziasszonyok kávéval és süteménnyel kedveskedtek a vendégeknek. (H.U.1989.nov-dec.)

Szívből gratulálunk kitüntetett Bajtársunknak. Szerk.

+ + +

KANADA

MONTREAL (Que.) Csoportunk tagjainak kérésére 1990.II.14-én, Csendőrnapon Ft.CSÓRAY KÁROLY S.J., plébános és Ft. DEÁK FERENC S.J. szentmisét mutattak be a Magyarok Nagyszonyja templomban az elesett, elhunyt és élő bajtársainkért öt fő részvételével. A hagyományos megemlékezést II.25-én vasárnap délben tartották meg a Kurator Testület társaságával, hol a csendőrasztalnál hozzátartozóikkal és az özvegyekkel együtt 24-en ültek. A kellemes hangulatban eltelt ebéd után az Ifjusági Otthonban még külön is összejöttek Csendőrnapi, hol CSERHALMI FERENC csoportvezető felolvasta a központi Vezető csendőrnapi körlevelét.

Ezt követte a hazai helyzet megtárgyalása. A mindvégig kitűnő hangulatban lefolyt beszélgetés után azzal búcsúztak egymástól, hogy " talán még jövőre is tudunk találkozni, ha a Jóisten éltet bennünket ". (Cs.F. 1990.II.27.-)

WELLAND (Ont.) A Niagara félszigeti bajtársak 1990.II.11-én tartották meg a Csendőrnapot és mondtak szentmisét elhunyt csendőrbajtársainkért a wellandi r.k.templomban. SIMON IMRE csoportvezető ugyanekkor kiosztotta, illetve postázta el a központi vezető

körlevelét. A bajtársak, a korral járó kisebb bajoktól eltekintve jól vannak, annak ellenére, hogy már többen a 80-as éveket tapossák. (S.I. 1990.II.17.-)

TORONTO (Ontario) A Kanadai Magyarok Szövetsége (KMSZ) az Egyházak és Egyesületek rendezésében 1989.X.22-én, vasárnap, d.u.3 órakor a Kulturközpontban tartotta meg az Október 23-iki Nemzeti Ünnepet. Ünnepi szónok volt PONGRÁCZ GERGELY (

Az ünnepély keretében került fölavatásra RAVASZ LÁSZLÓ ref. püspök arcképe, melyet az Árpád teremben helyeztek el.

1956-os hőseink emlékére a Budapest parkban lévő emlékműre koszorút helyeztek el az alábbi egyesületek:

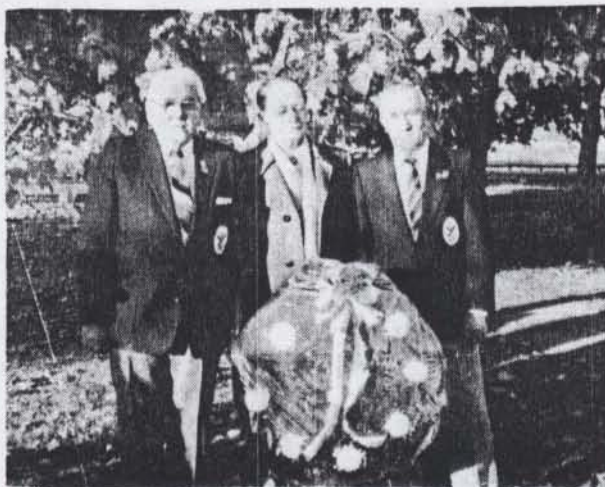
Magyar Kulturközpont,
Helikon Ifj. csoport,
Szabadságharcos Világ-
szövetség kanadai
és Toronto-i csoport

(Dr.Sz.S. 1989.XI.20.-)

Magyar Ház női csoportja,
Volt Politikai foglyok
Szövetsége,
Jelen volt:
A Győr-i Forradalmi Mun-
kástanács Vezetősége.

Magyar Iparoskör,
MHBK és az MKCsBK
elhelyezte:
Borbás Károly MHBK
Dr. Szalontai Sándor
MKCsBK csop.vezetők.

Az 1956-os Szabadságharc ünnepe Torontóban

(HADAK ÚTJÁN)

Az MHBK és az MKCsBK közös koszorúja. Balról jobbra:
Borbás Károly, a Hadak Útján szerkesztője, Dr. Szalontai Sándor, az MKCsBK torontói csoport vezetője,
Hidy József, az MHBK torontói csoport helyettes vezetője.

+++

CALGARY (Alberta) 1990 február 10-én 10 órakor az Árpádházi Szent Erzsébet templomban jöttek össze a helybeli bajtársak, hogy a Csendőrnapról megemlékezzenek. A szentmisét bemutatta és beszédet mondott Ft. MOLNÁR ISTVÁN plébános. A Himnusz eléneklése után a jelenlevők a Hősiemlék elé vonultak, hova rövid beszéd elmondása után v. RÁCZ ISTVÁN kp.pénztáros helyezte el a Közösség koszorúját. Utána a bajtársak villásreggelen látták vendégül a testvér bajtársi egyesületek képviselőit a Szent István teremben.

Az összejövétel előkészítése-, levezetéséért a háziasszonyokat és FAZEKAS LAJOS bs.-at illeti köszönet és elismerés. (KGY)

Február 11-én, vasárnap 11 órakor a Kálvin Magyar Református templomban Nt.GÖNDÖCZ

KÁLMÁN ref.lelkipásztor emlékezett meg a m.kir. Csendőrség 109. születésnapjáról, hosszú évtizedeken át teljesített szolgálatáról, hősi halottairól, s mondott imát az elhunytak lelkiüdvéért.

Együttérző és elismerő szavaiért a bajtársak küldöttsége élén a kp.vezető mondott köszönetet.

CALGARY (Alberta) A Bajtársi Közösségek rendezésében emlékezett meg Szent Borbáláról a város magyarsága 1989.XII.9-én az Árpádházi Szent Erzsébet Egyházközség Szent István termében, társas vacsorával egybekötött műsoros est keretében. A vendégeket és a helybeli Borbálákat is DÁNIEL JÁNOS főrendező, az MHBK csoport vezetője köszöntötte. Utána VARGA ISTVÁN bs. ünnepi beszédjében ismertette Szent Borbálát, mint a tűzérek védőszentjét, majd beszélt a tűzér hagyományról, az otthoni tűzér alakulatok ünnepéről, a "tűzér avatás"-ról. Ezt követte a VÉGVÁRI HARCOS u.n. tekerce, melyet Varga László bs. olvasott fel a közönségnek. Az elmúlt év történelmi eseményeit felsoroló versszakokból a reménység csendül ki, hogy megérhessük az órát, amikor a "Hetedik Koporsó" lakóinak illő meggyászolása és méltó elismerése elkövetkezik. A tekercs az Újévre szóló alábbi jókívánságokkal zárul:

Reménytnyujtó esztendőnek a végéhez érünk
Jelentésünk meghallgatni, Szent Borbálánk, kérünk:
Adj segítő jótanácsot, hallgasd meg imánkat
Szabad magyar Újesztendő köszöntse hazánkat.

Mentes legyen földje végre megszállók hadától,
Istenfélő hű fiait, otthon s messzi távol.
Hagyományhű vezetőket - nem hitvány esendőt,
Mebűnhödték ott - de hányszor! - múltat és jövőndőt!

Ifjusága hitben éljen, a múltat tisztelje,
Ezeréves történelmét ismerje, becsülje.
Isten, Haza és embertárs szeretetét vallja,
Európa népei közt méltó helyét kapja.

" Tűzér katonáim! " Sok esztendő után
Télapó helyett majd Karácsony lesz Budán.
Ágyúdörgés helyett - harangok zúgása,
Ragyogó csillagok, hópehely hullása.

.....

Térden állva adjunk hálát - higyjünk a csodában,
Szabad szülőhazánk feltámadásában.
Sok kísértés, viszály után magyarok maradtunk,
Szabad ég lesz fejük felett, szabad föld alattunk.

Az élet fájáról - hullt egy újabb levél,
Csodás történetről, új reményről mesél.
Isten ujja nyitja jobb esztendők sorát,
Új kor verselője - zárja a krónikát.

1989 Szent Borbála napján A végvári harcok.(v. Koltaváry Dénes bs.-unk.)

A közel 90 fős bajtársi társaság a késő órákig maradt együtt kellemes, meghitt, baráti beszélgetésben. A Tűzér Archivumnak 52.75 dollárt, mint önkéntes adakozást utalt át a csoportvezető.

A Borbála napra ALMAY LAJOS szkv. m.kir.hmtk.alez.,okl.gm., a "Tűzér Család" jelenlegi vezetője "Üzenet"-et adott ki a szabad világban élő tűzéreknak és beszámolt a Segélyalapról is, mely az otthon élő tűzérek és hozzátartozóknak támogatását szolgálja.

+ + +

IV.
A MAGYAR ÉLET EGYESÜLETI
ÉS TÁRSADALMI ESEMÉNYEI

AUSZTRÁLIA

MELBOURNE (Vic.) A VIII. Ausztráliai Magyar Találkozót 1990.XII.29 - 1991.I.7.-ig rendezti az Ausztráliai Magyar Szövetség megbízásából a Victoriai Magyar Szövetség, elnöke: FADGYAS LÁSZLÓ bs-unk.

MŰSOR:

Megnyitó istentiszteletek	Az Ausztráliai Magyar Szövetség gyűlése
Történelmi előadások	Kézimunka és képzőművészeti kiállítás
Nemzetvédelmi előadások	A Szent László és Vitézi Rend ebédje
Elszakított területek emlék. ebédje és műsoros délutánja	Sportversenyek, sportbál, Sakkverseny, bridgeverseny,
Katona és Csendőrvacsora	Táncfesztivál
Ifjúsági előadás	Magyar Iskolák "vetélkedője",
Nők konferenciája,	Ifjúsági tehetségkutató verseny,
Záró előadás,	Egésznapos kirándulás
Védnöki vacsora.	

A részletekre felvilágosítást adnak:

FADGYAS LÁSZLÓ
P.O.Box 18, Corio, Vic., 3214
Ausztrália.

HETYEI SÁNDOR
P.O.Box 19, Fairfield Vic., 3078
Ausztrália

(Magyar Élet, 1990.febr.1.-)

ADELAIDE (S.A.) 1989.XII.21-én a Magyar Klubban megalakult a Magyar Demokráciát Támogató Baráti Kör. Egyedüli célja: Pénzgyűjtés a fejlődő magyar demokratikus pártok anyagi támogatására. A közgyűlés öt fős tisztikart választott, elnöke UTCZÁS MIHÁLY az MKCsBK helyi csoportjának vezetője. Az előterjesztett indítványokat a közgyűlés egyhangúan elfogadta azzal, hogy a támogatásnak jóval a kitűzött szabad választások előtt meg kell érkeznie rendeltetési helyére.

A bankszámlát másnap 505.- dollárral megnyitották. 1990.I.12-én az eredmény 2,550.- dollár. (Magyar Élet 1990. febr.1.-)

+ + +

ÉSZAKAMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK

CLEVELAND (Ohio) 1989.XI.24-26-ig zajlott le a Stattler Szálló hatalmas báltermében és más helyiségeiben a XXIX. Magyar Találkozó, a Magyar Társaság és az Árpád Akadémia rendezésében. Párhuzamosan tartották meg a Szent László Lovagrend, az Orvostudományi, a Mérnök és Építészek Világszövetsége, a Szabad Magyar Újságírók Szövetségének üléseit.

A szombatesti díszvacsorán osztották ki a tavalyi Árpád Akadémia-i pályázat nyertesinek odaítélt Árpád érmeiket és elismeréseket. Arany Árpád érmet nyert, többek között, RADNÓTHY KÁROLY tb.cső. (Calgary, Alberta, Kanada) a "Volgaparti Szerenád" c. zenei szerzeményével. (B.L.1989/1.szám).

Az Árpád pályázatok új nyertesei között a XXIX. Magyar Kongresszus Arany-Árpád-éremmel tüntette ki ERDEY SÁNDOR (München, BRD.) tb.cső.-t.

Az Árpád Akadémia tagjai közül újból sikerrel pályázott DOMOKOS SÁNDOR bs.-unk, a B.L. főszerkesztője.

Az Árpád Akadémia rendes közgyűlése meghívás alapján egyhangú határozattal a művé-

szeti főosztály keretében rendes taggá választotta RADNÓTHY KÁROLY bs-unkat.

(Amerikai Magyar Értesítő 1990.Január; K.M.V. 1989.XII.17.-)

+ + +

KANADA

TORONTO (Ont.) 1989.XI.4-én d.e.10 órakor a Szent Mihály székesegyházban szentelte nagy papi segédlettel Ft. EMMETT CARTER torontoí bíboros érsek a szabadvilágban élő magyarok püspökévé Ft. Dr. MIKLÓSHÁZY ATTILA S.J. egyetemi tanárt.

1931-ben született Diósgyőrött. Miskolcon érettségizett, majd 1949-ben belépett a jezsuita rendbe. 1956-ban elhagyta Magyarországot és Németországban, valamint Torontóban fejezi be filozófiai és teológiai tanulmányait, hol 1961-ben pappá szentelik. Az új püspök címerének jelmondata: " Cor Unum et Anima Una " - Egy szívvel, egy lélekkel akar egyesíteni minket Isten szeretetében.

A templomot zsúfolásig megtöltő ünneplő közönség sorai között ott voltak a magyar egyházi és világi egyesületek, a cserkészek, az ifjusági képviselői, valamint a papság tagjai Kanada minden részéből. A pápa latin nyelven írt kinevezési okmányának felolvasása után azt Ft.KADA L'JOS érsek ismertette magyar nyelven. A felszentelést és annak a püspökök kézfeltételével való megerősítését követte a püspöki jelvények átadása. A mise befejezése után az új püspök magyar nyelven szólott híveihez, s elénekelték a magyar és a kanadai Himnuszt.

Másnap, vasárnap, Ft. MIKLÓSHÁZY püspök a Szent Erzsébet templomban mondott szentmisét fényes papi segédlettel azt a zsúfolásig megtöltő híveinek. Ott voltak magyarok Braziliából, Argentínából, Buffaloból, New Yorkból és máshonnan érkezettek, akik eljöttek erre a felemelő ünnepra. Utána fogadás volt az egyházközség kulturtermében. A püspökszentelés felejthetetlen élménye marad a magyarságnak. (K.M.V.1989.IX.24., K.M.1989.XI.18.-)

.....

CALGARY-ban a Kulturközpont nagytermében, 1989.X.22-én d.u.4-kor a Magyar Szabadságharcos Világszövetség helyi szervezete és a Kanadai Magyar Kulturközpont rendezésében műsoros ünnepélyen emlékezett a város magyarsága az '56-os szabadságharcról.

A közönséget TÓBIÁS JÓZSEF helyi csoportvezető köszöntötte. Ezt követték a helybeli Petőfi Színház fiataljainak fényhatásos fölhasználásával, meglepően nagyszerű rendezéssel előadott szemelvények. A közönség hosszú tapsokkal, felállva ünnepelte az együttes sikeres teljesítményét. Az ünnepi beszédet MAGAS ISTVÁN a MSzVSz elnöke mondta. Nagyhatású összefoglalása után az alábbi üzenetet táviratozta a közönség nevében otthon élő honfitársainkhoz:

" TESTVÉREINK, BARÁTAINK A MAGYAR HAZÁBAN!

VELETEK VAGYUNK ÉS REMÉLJÜK UGYANOLYAN SZABADON ÜNNEPELTEK OKTÓBER 23-ÁN, MINT MI TETTÜK AZ ELMULT 33 ÉV ALATT. HÜEK VAGYUNK ÖNMAGUNKHOZ, HÜEK VAGYUNK FORRADALMUNKHOZ ÉS HÜEK VAGYUNK HOZZÁTOK.

MAGAS ISTVÁN. "

A szünet után szavaltok, táncszámok, valamint a Magyar Nyugdíjasok Énekkara v.KE-RESZTES LAJOS vezényletével tették a tartalmas műsort mindvégig élvezetessé, sikeressé. A zárószavakat CSÁK ATTILA a K.M.K.Kp-. elnöke mondta.

.....

A KÁLVIN JÁNOS MAGYAR REFORMÁTUS EGYHÁZ 1989.X.29-én a Kossuth teremben társas-ebédet adott. Ez alkalommal egyházi, világi és bajtársi vezetők köszöntötték Főtisztelendő GÖNDÖZ KÁLMÁN lelkipásztort az Alberta tartományi Presbyterian Church mediator-ává (püspökévé) való megválasztása alkalmával. Az összejövetel meghitt baráti hangulatban a késő délutáni órákig maradt együtt.

.....

CALGARY (Alberta) A helybeli MHBK csoportból 15 évvel ezelőtt indult és fejlődött VADRÓZSA TÁNCOSOK 1989.XI.5-én d.u.3 órakor az egyetemi színházban ünnepi műsort mutattak be jubileumuk alkalmával. A Vadrózsa azért alakult, hogy a táncok bemutatásával folyamatosan képviselje magyar kulturánkat a kanadai társadalom előtt, színessé tegye hazafias és egyéb ünnepeinket és a különféle magyar vidékek megannyi táncaival, dalaival, népviseleteikkel, hagyományainkkal megismertesse fiataljainkat.

A zenezámokat is tartalmazó gazdag műsorban közreműködtek V KERESZTES LAJOS vezényletével a magyar nyugdíjasokon kívül még két énekkar, a Bartók tánc csoport és a Vadrózsa fiatal és még fiatalabb táncosai. A nagyszámú közönség lelkes tapsokkal ünnepelte a szebbnél szebb táncokat, a gyönyörű eredeti népviseleteket. Ismertetést adott és végül köszönetet mondott a szereplőknek, táncosoknak és támogatásáért a közönségnek RADA TIBOR a VADRÓZSA szervezője és kezdettől fogva vezetője.

.....

AZ ENCYCLOPAEDIA HUNGARICA (EH) 1989.IX.26-án kiadta 20.sz. Tájékoztatóját. BAGOSSY LÁSZLÓ főszerkesztő bejelenti, hogy megkezdődött az 1. kötet kéziratának laser-printes összeállítása a nyomda számára.

Kanada kormánya kilátásba helyezte az angolnyelvű 2. díszkiadás mintegy 50,000.- dolláros fordítási költségeinek megtérítését.

Kegyelettel emlékeznek meg elhunyt munkatársaikról:

1985-ben Herédi András műszaki tervező, Erdélyi István író és szerkesztő,	Sirchich László író és szerkesztő,
1986-ban Flórián Tibor költő, cikkíró,	Térffy Tibor szerkesztő, író,
1987-ben Msgr. DDR. Irányi László rk.püspök, cikkíró, v. Duska László MHBK kp.vez., szaktanácsadó, Korponay Miklós EH bg. tag,	
1988-ban Homonnay Elemér szerkesztő,	Szorkovszky Elemér szerkesztő,
1989-ben Bondár László a Lexikon elnöke	Lajosy Sándor író, cikkíró.

.....

A Calgary-i EGYHÁZAK ÉS EGYESÜLETEK BIZOTTSÁGA 1990.I.7-én társas ebédet rendezett az Árpádházi Szent Erzsébet Egyházközség Szent István termében RÁCZ SÁNDOR (Izsák, Pest vm.,) politikus, magyar köztársasági elnökké való jelölése támogatására.

RÁCZ SÁNDOR 1933-ban született Hódmezővásárhelyen. Apja 1942-ben elesett a Don-kanaryánál. 1972-ben házasságot kötött a Mátyás templomban. 2 gyermeke van. Apósát 1945-ben hamis indokokkal kivégezték. 1956.XI.16-án a Nagybudapesti Központi Munkástanács elnöke, dec.11-én a parlamentben letartóztatták. 1963-1986-ig szerszámkészítő (gyári munkás). Politikai pártnak nem volt és ma sem tagja. 20 év óta tart előadásokat szabadegetemeken. Ajánlja: a Magyar Október Párt. Tb. tagja a FIDESZ-nek.

1989.III.17-én Calgary látogatása során előadást tartott a változásokról.

A 7-iki ebéd után video filmen bemutatásra került a budapesti VI.16-iki temetés, aug.20-iki Szent Istvánnapi körmenet, valamint üzenete a Calgary közönséghez. Nagyhatósu beszédét a közel 300 főnyi közönség lelkesen megtapsolta.

.....

Ugyancsak CALGARY-ban 1990.III.3-án a polgári és katonai hatóságok, egyházi, társadalmi és bajtársi egyesületek védnöksége alatt, hagyományos pompával tartotta meg az MHBK helyi csoportja 34. MHBK HUNGÁRIA BÁL-ját a Westin nagyszálló báltermében. A tiszteletbeli elnökséget The Honourable DONALD D. GETTY, Alberta miniszterelnöke vállalta. A védnököket és az ünneplő közönséget DÁNIAL JÁNOS csoportvezető köszöntötte, elismerését fejezvé ki az ifjúságnak, a szülőknek és a közönségnek, hogy ez évben is támogatták a csoportot a magyar kultúra ápolásában. A US-ból érkező vendégek voltak a

Cleveland-i MHBK főcsoport Ifjúsági küldöttsége és ANDAHÁZY GÉZA főcsoportvezető.

Az izletes vacsora elfogyasztása után, a főasztali vendégek üdvözölték az ünneplő közönséget, majd együttérző reményüknek adtak kifejezést a közép és keleteurópai eseményekkel kapcsolatban, hogy Magyarország mielőbb megtalálja az ország teljes demokratizálódásához vezető utat, mely a lakosság boldogulásához vezet.

Majd tíz elsőbálos lány és kísérőik bemutatása után megnyitó keringőt táncoltak. Ezt követte tizenöt díszmagyaros, illetve huszáratillás hagyományos palotás tánca. A közönség a fiatalság kiváló teljesítményeit teljes elismerés és lelkes tapsokkal jutalmazta. Ezután kezdetét vette a bál, melynek szünetjében a Vadrózsa táncsoport hozott színre két magyar táncot. Az eredeti, ragyogó, színpompás népviseletekben táncoló fiatalok - mint mindenkor az előző években is, - hosszú tapsokat kaptak a közönségtől, kitartó és eredményes munkájuk elismeréseképp. Továbbá dícséretet érdemelnek azok is, akik a táncokat betanították, valamint a rendező bizottság, a főrendező TÓTH LÁSZLÓ és a bál elnöke, DÁNIEL JÁNOS csoportvezető. (KGY).

+ + +

V.

SZAKCIKKEK, ELBESZÉLÉSEK, BESZÁMOLÓK, VERSEK

RADNÓTHY KÁROLY:	Fölhívás az összmagyarsághoz.
SIMON FERENC:	Fohász a hazáért (vers)
Dr. REKTOR BÉLA:	A csendőr-rehabilitáció fogalma
DOMOKOS SÁNDOR:	Itt az idő....
TORJAI-SZABÓ ISTVÁN:	Ének a lovascsendőrőről (vers)
DAJKA ISTVÁN:	Valamit a SzUT-ról
SIMON FERENC:	Őrjáratközben
néhai SZAKÁLY JÓZSEF:	Hadifogságban töltött idő. II.rész.
MÁTHÉ JENŐ:	Sacha Ivanovici háborús kalandjai.

+ + +

DOMOKOS SÁNDOR

A SZABADSÁG ÁRA

Buta, eltévedt kis madár
Vergődik egyre s visszaszáll
Az ablakra. Veri magát
Vérzik, de nem törheti át
A láthatatlan zord falat.
Megzúzódik, de megmarad.

Ám kinyitod az ablakot
Kiröppen büszkén. Csillagok
Felé ível, boldog szabad,
S nem hallja meg hívó szavad.
A szikrázó hó most neki
A szabadságot hirdeti
És boldogan száll a magasra...

Másnap reggelre meg van fagyva!...

+ + +

RADNÓTHY KÁROLY:

FÖLHÍVÁS AZ ÖSSZMAGYARSÁGHOZ

Hova vezet ez a politikai tengerháborgás, ami ma dühöng, főleg Európa földjén? Ez szinte kiszámíthatatlan. Egyre keserűbb szájízzel hallgatom a híreket, mert úgy tűnik, hogy minket megint a feledés homályába akar-
nak burkolni.

Ma már csak Lech Valesa a nagy ember Európában, de arról senkisé-
m beszél, hogy volt egy magyar '56, és ha az nem lett volna, Lech Valesa so-
ha nem mert volna előjönni Szolidaritás szakszervezetével. Nem akarom meg-
fosztani érdemeitől, mert eleget szenvedett érte, de maradjunk az igazság-
nál.

Miért hallgat mindenki arról, hogy a magyar nemzet volt mindennek az
elindítója, kezdeményezője és főleg a kommunizmus szétrombolója?

Ma már senkisé-
m beszél arról, hogy a magyarság vágta szét a vasfüg-
gönyt. A magyar nemzet vágta a fejszét a kommunizmus kemény fájába elő-
ször, s a keletnémet, a cseh, a román, csak akkor mert megmozdulni, amikor
a magyar fejsze nagy éket vágott a kommunizmus hetvenéves öreg fájába,
amiről már ők is látták, hogy belül teljesen rohadt.

Akkor még a keletnémetek elismerték és köszöngették, hogy ők is és a
csehek is a magyar népnek köszönhetik a kommunizmustól való szabadulást,
de ma már erről nagy igyekezettel hallgatnak.

Honfitársaim, szerte a nagyvilágban! Újságírók, költők, tanárok és fő-
leg azok, akik befogadó új hazátok politikusaival kapcsolatot tudtok te-
remteni, munkahelyen, iskolában, társaságban hirdessétek azt a letagadha-
tatlan, de könnyen feledés homályába burkolható igazságot, hogy igenis a
magyarok buktatták meg a kommunizmust és erre a legnagyobb véres példa a
romániai diktatura bukása, mert ha nem akadt volna egy hős lelki, bátor
magyar Temesváron, a román sohasem merte volna megkísérelni a tömeggyilkos
diktátor leléptetését.

Igenis, nekünk hirdetni kell, hogy a magyar népnek köszönheti a világ
a kommunizmus bukását, de nemcsak Európában, hanem 56-tól a mai napig
folytatott munka nyomán a nagy Szovjetunióban is, ami most recseg-ropog,
és úgy néz ki, hogy nem sok idő kell teljes összeroppanásához. És mi hir-
dessük, hogy ezt igenis a magyar nemzet tette, senki más, mert ha megint
ostobán nézzük, hogy mások rakják zsebre a mi érdemeinket, akkor megint
úgy fogunk járni, mint Trianonban, és akkor megérdemeljük a sorsunkat!...

(Katolikus Magyarok Vasárnapja, 1990.II.18-iki számából.)

+ + + + +

SIMON FERENC

FOHÁSZ A HAZÁÉRT.

Teremtő Istenünk! Hozzád szól nemzetünk,
Szolgátságban élünk, emiatt szenvedünk!
Veszendőben a nép balsors jutott nekünk,
Nélküled elveszünk, maradj Uram velünk!

Oly kevesen vagyunk, lassacskán elfogyunk,
Ki máshoz forduljunk, hova panaszkodjunk?
Gyermekeid vagyunk, ezért Benned bízunk,
E nagy inségünkben Hozzád fohászunk.

Segítsd talpraállni elesett népedet,
Engedd megtartani szent örökségünket:
Dunántúl dombjait az Alföld rónáját
Folyóit, tavait, borát és búzáját.

Te adtad az eszmét: itt üsse fel sátrát,
Imádságos hitét, hogy szeresse hazáját!
Hazánk védőszentje: Boldogasszony Anyánk
Küld el seregedet, aki vigyáz majd ránk!

Holland Landing, 1989.január 2.

A CSENDŐR REHABILITÁCIÓ FOGALMA

azaz néhány alapfeltétel, melyre a jövő nemzedék
majd egyszer fölépítheti a Testület rehabilitációját

Az Országgyűlés erre a célra alkotott törvénnyel ismerje el a Testület 64 éven át hűséggel és becsülettel teljesített háborús és békebeli közbiztonsági szolgálatát, ezért biztosítsa a volt csendőrök részére is a Magyar Alkotmányban lefektetett emberi szabadságjogokat.

Törülje el és törültesse el mindazon törvényeket, rendeleteket és hátrányos intézkedéseket, melyek a háború okozta megpróbáltatások, jogsértések, károk és veszteségek miatti felelősséget főképpen a csendőrségnek tulajdonították.

Az elkövetett "bűnöket" azonban nem lehet a csendőrség nyakába varrni, mert ez ezrekre vonatkozó rendelkezés nem a csendőr-testülettől, hanem különleges hatalommal felruházott magas pozíciójú katonai, vagy közigazgatási egyénektől származott. Ha ezek hivatalos hatalmukkal visszaéltek, annak következményeért ők felelősek.

A német nyomás alatt álló háborús magyar kormány ezen "ex-lex" rendelkezéseket a csendőrség túl-szigorú katonai fegyelme, valamint a hadbírói eljárástól való félelem miatt tudta csak a közbiztonsági közegekre ráerőszakolni.

Az Országgyűlés törültesse a "visszaható-erejű" törvényeket és rendeleteket és az ezek alapján elítélt, folyamatban lévő, vagy folyamatba tehető cselekmények iránti felelősséget.

A m.kir.Csendőrség tiszti-, tiszthelyettesi kar és legénység magatartása és eljárása elbírálásának az alapját 1945 május 8-ig az alábbi törvények és rendeletek képezik:

1. Szervezeti és Szolgálati Utasítás (SZUT) a m.kir.Csendőrség számára,Budapest,1941;
2. Katonai Büntetőtörvénykönyv, II.és III.Tc., Budapest, 1930;
3. Szolgálati Szabályzat a m.kir. Honvédség számára és annak 1, számú melléklete, Honvédelmi Minisztérium, Budapest, 1931.

Állapíttassék meg megfelelő anyagi és erkölcsi kártérítés a volt Testület tagjai és azok hozzátartozói részére az " in integrum restitutio " alapján.

Adja vissza a Testület jóléti intézményeit, mint a volt Hévízi Csendőrüdülő, Balatonfüredi Csendőrségi Gyógyház, stb.,

Az Országgyűlés engedélyezze és támogassa egy önálló Csendőr Múzeum, Közbiztonsági és Bűnmegelőző Kutatóintézet működését, biztosítsa a nyugaton összeszedhető szakirodalom és felszerelési cikkek hazaszállítását. -

A "Ludovika Akadémia Hagyományegylet" a huszárság, tüzérek és repülősök néhány tagjuk rehabilitációjáért és egy hiányos emlékszoborért ne szeparálják el magukat a sokat szenvedett magyar társadalomtól és a legkegyetlenebbül sujtott csendőrségtől, hanem alapepvívül fogadják el a Domokos Sándor által lefektetett tárgyilagos alapelveket (lásd: Itt az idő c. munkáját) és küzdjenek közösen a cél megvalósításáért.

A rehabilitálás szükségességét és lehetőségét alátámasztja Reagan volt U.S.elnök,aki minden tiltakozás ellenére ki merte mondani,hogy a nyugati német katonai temetőben nyugvo SS német katonák is a II.Vh. áldozatai.

Napjainkban pedig Gorbachev,a szovjet kommunista párt főtitkára javasolta egy emlékmű felállítását Stalin rémuralma áldozatainak emlékére.

.....

DOMOKOS SÁNDOR:

ITT AZ IDŐ...

Gorbachev a legutóbbi párt kongresszuson meglepő javaslatot tett. A Winnipeg Free Press július 2.-i számában az a hír látott napvilágot, hogy a Szovjet kommunista Párt főtitkára javasolja egy emlékmű fölállítását Sztalin rémuralmának áldozatai emlékére. Ugyanebben az újságban olvastam, hogy a Novy Mír Szovjet irodalmi újság szerkesztője arról tárgyal, hogy az orosz olvasóközönség kezébe adhassa Solzhenitsyn "Rák Osztály" című könyvét, mely az elrákosodott Szovjet birodalom legőszintébb kritikája.

Ezen hírek olvasása után töprengeni kezdtem a "glasnost" eme megnyílvánulásának magyar vetületén. Elsősorban tisztázni kell, kik voltak a magyar társadalomban a sztálini idők áldozatai?! Kétségen kívül a Moszkvát gátlástalan kiszolgáló Rákosi-Ge-rő korszak megszámlálhatatlan üldözöttje. Mert az elfogadhatatlan álláspont, hogy csak a Rajk és társai, meg a koholt vádakkal kivégzett néhány tábournok lett volna az, akiket még 1956-ban, - az akkor már érezhető népharag lecsendesítésére, - tüntető pompával rehabilitáltak.

Igazságosan megítélve az egész magyar társadalom, - kivéve a rendszert kiszolgáló paraziták kis csoportját, - mind ki lett téve egy olyan kegyetlen társadalmi viviszek-ciónak, ahol az élő egyedek lettek fölboncolva, kivégezve, egy utopisztikus és megvalósíthatatlan eszme érdekében. Tagadjuk és elutasítjuk, hogy a sztalinizmus áldozatai kizárólag a Párt soraiból kerültek volna ki. Az áldozatok közé sorol elsősorban a nagy magyar kardinális, Mindszenty, a mártir Grösz, a sok magyar politikai és közéleti személy és lakásától és megélhetésétől megfosztott pesti polgár, a nyugdíjától megfosztott hívatásos tiszt, a szólás-szabadság nevében bíráló elvhű patrióta.

De ide kell soroljanak a M.Kir.Csendőrség és annak tagjai is, akik megkülönböztett bátorsággal védték a magyar földet. Ezeket fosztottak meg rangjuktól, jól kiérdemelt öregkori nyugdíjuktól és elsősorban a nevüknek kijáró tisztelettől és becsülettől! Erről pedig nem mondunk le soha! Mert mi tiszteljük mások szenvedését, de csak akkor, ha a mi szenvedésünk is hasonló elbírálásban részesül. Mi nem tagadjuk mások tragédiájának borzalmát, de mások is ismerjék el azt az önfeláldozást, amit ez a Testület hazájáért 64 éven át békében és háborúban tanusított. Itt van az idő, hogy minden igazságtalanul üldözött ember, bármelyik szélsőség áldozata is lett legyen az illető, egyforma elbírálásban, egyforma megértésben és egyforma jóvátételben részesüljön.

Minden más, csak fél-megoldás. Minden más ítékezés, mely az igazságkeresés köntö-sebe öltözve egyoldalú igazságot keres, az csak a további gyűlölködésnek hinti el a magvát. Az őszinte igazságkeresés mindig elvi alapon áll és elveti a pártos érdekeket. A múlt szélsőséges világnézetéből fakadó bűnök nem ellensúlyozzák egymást. A jövőt nem lehet sem a szemet-szemért, sem a " két rosszból összegyúrt jó " hibás elveire építeni.

Itt az ideje annak a felismerésnek, amit a moszkvai határozat immár lehetővé is tesz, hogy végre elhalványuljanak az ellentétek és az áldozatok, - bárkik legyenek is azok, - végre egy megértő összefogásban oldják fel az ellentéteket.

Legyen a közös bánat egy jobb és igazságosabb jövő alapkőletétele.

(Megjelent a Bajtársi Levél 1988 okt.31-iki 2.számában)

+ + +

ÉNEK A LOVASCSENDŐRRŐL.

Szentpétery Palinak küldöm,
édesapja emlékezetére.

Mentünk éppen a sétakertbe, déli
verőn, apám kézenfogva vezetett;
tavasz volt, a barkák selymét már
nyitogatták titokzatos tündérkezek.

Lovascsendőrök vonultak parádéra,
kakastoll lengett az ősi fák alatt,
a népek megálltak vidámult orcával
míg a menet csillogva elhaladt.

Csupa férfierő, szépség és fegyelem,
horkanó paripák, csupa méltóságos magyar!
Áradva ömlött a fény a káklő ég felől,
s a fény dalolta: - Éljen a magyar! -

Tudatlan szívemben akkor megpattant
egy zár, apám keze parányit remegett:
parádéra nyílt kerek gyerekszemembe
fajtam örök fekete sorsa révedett!

Éreztem őseim méltatlan görnyedését,
hátamon a tatár hadak súlyát,
a janicsárok korbácsütéseit és
Muhit, Mohácsot, Mádéfalvát,

a rettenetes három " M " betűt!
Szó sincs kimondani elég keserű,
mind a bűt, a kint, a gyötrőn fájót,
csak e rettenetes három " M " betű!

Villanás volt: magyar Rembrandt-kép,
A fényben fekete csík a szívem fölött.
- Aztán kividámult az orcám, hiszen a
sétakerten túl is lovascsendőr őrködött.

Akkor még vonult egyre, férfi erő,
szépség, fegyelem, méltóságos volt a magyar;
ömlött tavaszunknak milliányi fénye
és a fény dalolta: - Éljen a magyar! -

Azóta ismét nehéz, fekete bársony az
égen; s apám nem fogja már a kezem,
de a délcegen szép lovascsendőrökre
a gyászban is ünnepelve emlékezem.

+ + +

A SZUT egyik pontja a következőképpen lett eredetiben nyomva: " A szolgálatban álló csendőrnek szeszestilt fogyasztani tilos. "

Erre nagyon vigyáztunk, mert ha valakit rajta-kaptak, annak "Rácsos kapu s rácsos ablak" lett a vége. Dehát a magyar büszkeség azt tartotta, hogy ami tilos, csak azért is megszegi, mert hát "Mit nekem Ti zordon Kárpátoknak vadregényes tája", elvégre az Alföldön portyázunk. Mikor a járőrtáskából eszegettük a jó foszlós kenyeret, paprikás-szalonnával, utána arra illőnek véltük, hogy egy "Hosszúlépés"-sel öblítsük le a paprikás szalonnát, nehogy "Cigányút"-ra menjen.

A 30-as évek vége felé a fenti tilalmat a következő szöveggel helyettesítették: " A közbiztonsági szolgálatra kivezényelt csendőrnek, a szolgálat egész tartama alatt szeszestilt fogyasztani tilos!"

Ez mindjárt másként hangzott, mint az előbbi! Ha történetesen a fenti két szöveget nem helyesen írom itt le, úgy szolgáljon mentségemül az, hogy immáron jóval 40 év előtt forgattam a SZUT-ot. Így csak az emlékezetemre való támaszkodással írtam le.

Történt aztán, hogy a nyiregyházi örsön való szolgálatom alkalmával a rakamazi örsre vezényeltek ideiglenesen, mert ott kevés volt a szolgálatot teljesítő csendőr. Valamivel előttem került az örsre a jó Kovács Mátyás törzsúr. Ő volt az "igazi régivágású csendőr". Már az első Világháború alatt is a Testületnél szolgált. Az olasz fronton sebesült meg. Egy gránát-szilánk az "Erotikai" berendezését sértette meg, s így egész életére nőtlen maradt. Ettől függetlenül végtelenül jó és kellemes bajtárs volt. Sokat csevegett az olasz fronti élményeiről. Jó étvágyú lévén szép pocakot eresztett. Ezzel aztán gyakran élcelődünk vele. De nem sértődött meg. Így, ilyen élcek alkalmával a régi élccel jöttünk elő: " Utca sarok, majd egy puskatus, utána két tölténytáska egy szép, kerekded pocakkal és azután jön egy törzsúr."

Sokat visszagondolok erre az időre, hiszen a jelenlegi átlagon felüli életszínvonal és a kínálat is a mindenféle jobb és mégjobb étkek eredményeként, bizony én is eresztettem egy "kis" pocakot. Le kéne adni belőle, de nem megy! De hogy visszatérjek a jó Matyi törzsúrra, sokat kifogásolta, hogy " Kár volt ezt a szegény nagy marhát, ezért a kis szelet húsért levágni, ami most a tányéromon szemtelenkedik! " Így volt a többi húsfélével is. A szárnyasokat pl. "Galambunokányi"-nak becézte. Ő várta a nyugdíjba menését. Mondta egy ízben nekem, hogy a Szamos mentén a Gergelyugornyai határban lévő testvérhúgához megy ki és ott éli le az életét velük. Így volt a szolgálattal is. Már nem sokat törődött vele, mondván, hogy csinálja más, aki jobban érti. Egy ízben együtt voltunk szolgálatban és amikor a falun haladtunk keresztül, a sarkon két autó összeütközött. Erre ő súlyba kapta a puskáját és beszaladt az egyik udvarba. Én csak néztem, hogy mi van vele?! Az istálló mellől integetett, hogy menjek én is utána, de én biztatgattam, hogy egyet se, mert én majd elintézem a dolgot. Kijött, nagy duzzogva, és én intéztem el mindent. Neki csak a "jv." került a jelentésbe.

Hallottam azt is a többiektől, hogy ha valaki panaszt akart tenni nála, akkor arra hívatkozott, hogy neki most nagyon sürgős dolga van és rövidesen jön egy másik járőr. Így, előljáróban csak ennyit róla.

Történt egy alkalommal, hogy a szak.pk. hozzánk igyekezett kerékpáron, olyan "meglepő"-re. Az egyik falun keresztüljőve látja, hogy két ismerős csendőrkerékpár támaszkodik a Hangya felának. Bement és látja, hogy Kovács törzsúr a jt.-al egy asztalnál, borospohárral koccintgatnak! Nosza, rájuk kiáltott. Kovács törzsúr erre szép komótosan felállt. Jelentkezett, azzal, hogy most "kispihenőt" tart. Ennyi szemtelenségen nagyon megmérgekedett a szak.pk. úr és elrendelte, hogy Kovács azonnal vonuljon be vele az örsre. Mi, - persze, - csodálkoztunk azon, hogy a törzsúr milyen hamar bevonul, akkor, amidőn neki éppen a III-ik számú őrzőparatba kellene portyáznia! Bementek az örsirodába, ahonnan kiszűrődött, hogy mi történt. Kovács aztán nyugodtan jelentette, hogy ő az egész szolgálata alatt minden alkalommal, hogyha megkívánta a bort, akkor a SZUT-ban

megállapított "állás" helyett, csak "ülve" itta meg a bort. És ez, -szerinte, -nem ütözik a vonatkozó tilalomba. Ezt aztán erőst kitartva hangoztatta.

A szak.pk. urunk tehetetlen volt. Bejelentette a szárnynak. Ott is ugyanúgy "kivágta a rezet" Kovács törzsúr. De még az osztálynál is. Végül is a kerülethez került az ügy, ahol a hadbírónk sem tudott ítéletet hozni, mert Kcvács ugyanvalózt kötötte az ebet a karóhoz és nem tágított. Így az ügy elintézést nyert.

Visszakerülve Nyiregyházára, néhány napra Kovács törzsúr is odakerült, de zárkába. Nem az "ülő-ivás"-ért, hanem a szárnyparancsnoki szemlén a jó, megboldogult v.FÁBRY György alez. (aki akkor még szds. volt) urunk szabott ki rá 8 napi zárkát azzal, hogy " A sere!vénye úgy nézett ki, mint csigány lován a sersám! (Ugyanis ő, szegény, az első világháborúban kapott sebesülése eredményeként selypített.) Hogy én ezeket mind honnan tudom? Onna, hogy mikor Fábry ezeket diktálta, épp a szárnyírnokot helyettesítettem, aki akkor betegállományban volt. Ugyanebben az időben jött meg a már fenntebb említett helyesbítés, melyet a mindenkori Szabályzatszerkesztő Bizottság izzadt ki. Sőt, Kovács törzs urunk nyugdíjazása is rövidesen megérkezett. Ott szerelt le Nyiregyházán, és akkor búcsúztunk el egymástól, este kimenve a Palics vendéglőbe és ott, " csakazértis ÁLLVA, " ittunk egyet erre az eseményre.

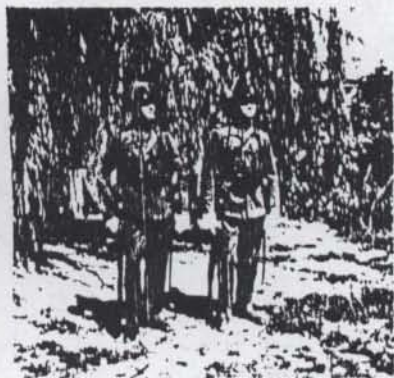
1944 őszén aztán meghallottam valakitől, hogy az öreg Kovács törzsurat behívták a háborúra való tekintettel a Délvidékre. Ott az egyik örsön lett írnök. A visszavonuláskor szerb partizánok rajtuk ütöttek és mindnyájukat kinyírták. Arról aztán nincs tudomásom, hogy "állva", avagy "ülve" érte-e a találat?! Béke poraira!

Miután ezt az esetet csak olyan "osztályterületen" ismertették, azért írtam meg ezt a kis történetet a még élő Bajtársaimnak, hogy tudják, miért is lett az az említett helyesbítés a SZUT-ban!

+ + +

SIMON FERENC

ÖRJÁRATKÖZBEN.

járőr, 1938.

benés nélkül elmondhatjuk csendőr bajtársaink nevében is: " Büszkeséggel tölt el bennünket a tudat, hogy a Magyar Királyi Csendőrség tagjai lehettünk! " Emelt fővel járhatjuk útunkat, volt Testületünkre tisztelettel és szeretettel gondolunk, azt szívünkbe zártuk.

A Testületen belül uralkodó szellemre, erkölcsi tisztánlátásra, valamint emberi kapcsolataink mikénti alkalmazására nézve, idézzük vissza egykori járőrségszolgálatunk néhány mozzanatát: Hely: a zalaszentgróti csendőrörs parancsnokság, időpont:

1941. december 22, 18h. " S. csendőr és M. próbacsendőr jönnek az irodába! " Nevezettek belépnek és vigyázba vágják magukat... "Álljanak kényelmesen, - mondja Horváth öpk. és folytatja, - holnap reggel 6 órakor szolgálatba indulnak a hármas számú őrzőjáratot portyázva, és a közbeeső tereptárgyakat érintve. 9 órától 14 óráig karhatalmi segílyt adnak a zalabéri szőlőhegyen működő adóvégrehajtóknak. Óvakodjanak a túlkapásoktól és különösképpen a fegyverhasználattól. Azután folytatják a megkezdett járőrszolgálatot. Pakodon 22 órától 2 óráig hosszúpihenő, azt követően az őrzőjárat befejező szakasza következik... Van valami kérdés?.." A válasz nemleges. Átnyújtja a kitöltött szolgálati lapot és kettő kiderítetlen bűncselekmény aktáját. " Végeztem! ". A járőr vigyázba kapja magát és távozik az irodából.

Az ilyen eligazítás olyan volt a csendőrnek, mint papnak az ígehirdetés. Szent volt! Mint ahogyan minden ténykedését magasfokú szakképzettség és hazafias erkölcsítélet irányította.

A járőr 6 h-kor pontosan indult. A kisváros még csendben szunnyadt, az utcák néptelenek, olyan mély a sötétség, mint a szilvalekvár a cserépfazékban.

A hó szállingózni kezd, úgy látszik fehér Karácsony lesz. Határozott léptekkel, szóttlanul haladnak. Csak Aranyod községben zörgetnek a bírólakás ablakán. Rövid értekezés után folytatják útjukat. Mire Zalabérbe érkeznek, már sűrűn hull a hó és hideg északi szél kerekedik.

A Községházánál a végrehajtók nem sokat váratnak magukra, a rendelkezésükre bocsájtott két lófogató kocsira ülnek és indulnak a dombnak föl, a szőlők felé. A járőr gyalog követi őket. A lovak lassan haladnak a meredek kaptatón fölfelé. Csak a dombháton áll meg a társaság, egy szalmatető, régi építmény előtt. A háziasszony nagy csörrel-pörrel támad a végrehajtókra, végül is készpénzzel fizeti adóhátralékát. Tovább állunk, a következő házaknál különböző tárgyak: butorok, eszközök, szőlőprés, répadaráló és más holmik kerülnek a kocsikra. Volt gazdáik sem kímélik a hatósági embereket, pörbefogják, szídalmazzák őket. A járőr jelenléte miatt azonban mégsem eresztik egészen szabadjára paprikás indulatukat.

A következő: vályogból rakott, zszindelytetős kis házikó és környéke szegényes, elhagyatott. A végrehajtók a lakás ajtóján kopogtatnak. Az ajtóban 30 év körüli fiatalasszony jelenik meg, egy szál elnyűtt ruhában, meztelen lábán rossz, lyukas cipőben. Sovány alkatáról, sápadt-vértelen arcáról lesír a táplálatlanság. Szoknyáján két vézna kis apróság csüng, akik rémült szemeket meresztenek az idegenekre. 3-5 év körüliek.

A hatósági emberek 28 pengő adóhátralékot követelnek, avagy viszik a lefoglalt süldőt az ólból. Az asszony könyörög, sír, beesett kék szeméből patakzik a könny, végigfolyik halvány arcbőréen. Azt hajtogatja, hogy ne vegyék ki a két kis árva szájából a falatot. Ők apátlan árvák. Mondja, hogy férje 3 évvel ezelőtt baleset áldozata lett. Könyörüljenek az árvákon, hiszen eleget nélkülöznek és éheznek. Nem lármázik, nem pörlekedik, inkább könyörög, de hasztalan, nincs irgalom. A végrehajtók már az összetákolts kis sertésól felé tartanak, amikor a járőrvezető "álljt" parancsol. Azután az asszonyhoz lép, behívja a kis lakásba. Kiüríti pénztárcáját és 30 pengőt nyújt az asszonyka felé. Az, hol a csendőrre, hol meg a pénzre néz. Nem akar hinni a szemének. Vonakodik a felkínált pénzt elfogadni. Azt rebegi elérzékenyülve, hogy nincs arra érdeme. A járőrvezető kezébe nyomja, megnyugtatja, hogy a pénzt nem kell visszafizetnie. Fizesse ki belőle az adóhátralékát, a megmaradt 2 pengőn pedig vásároljon kisgyermekei karácsonyfájára szaloncukrot. A karácsonyfa alatt mondjon majd egy rövid imát őerte, hogy még más szegényeken is segíthessen. A fiatalasszony megragadja a csendőr kezét, meg akarja csókolni, de az elhárítja, kilép az udvarra.

A hó szüntelenül hull, kavarja a szél, ... fehér Karácsony lesz...

A végrehajtók is megelégtették a rossz időt. 2 óra elmúlt, visszaindulnak a Községházához. A csendőrrjárőr folytatja az őrzőjáratot. Már fél-lábszárig érő hóban járnak, az út fárasztó, 16 órára érkeznek Pakod községbe. Itt még a kiderítetlen ügyben nyomoznak, azután betérnek az egyik élelmiszer boltba, hogy vacsorához valót vásároljanak. A járőrvezetőnek egy árva fillérje sem maradt, járőrtársa kölcsönöz egy pengőt. Elseje még elég távol van, a bajtársak majd csak kisegítik (?)

Ezekután már a pihenőhely következik. Megkezdik 6 órás hosszúpihenőjüket. Elfogyasztják vacsorájukat és lefekszenek. 14 órája, hogy talpon vannak, fáradtak...

Éjfél után 2 óráig alszanak, aztán percek alatt öltözködnek és indulnak. Mély álomban van a község. Végigmennek az utcán, egyetlen kutya sem vakkantja el magát, teljes a csend... A csendőr örökdió a falvak békés álmai fölött, "Híven,- Becsülettel,- Vitézül-" szolgálja hazáját. Fönt járnak a hóvalborított dombháton. Az idő nem áll meg, a kilométerek folydogálnak a rövidszárú borjúbőr csendőrcsizmák alatt. Kakasszóra megérkeznek Csáford község határába... Nagyon szépek a zalai tájegységek, dimbes-dombos, hegyek-völgyek változtatják egymást... Még leülnek az egyik útmenti pince száraz pitvarán, cigarettafüst mellett néhány percet pihennek, azután tovább folytatják a néhány kilométernyi utat, amely még előttük van. Már lent járnak a műúton... A Zala-folyó hídjához közelednek, amikor távolabb előttük, a hajnali homályban mozgást észlelnek...

Meghuzzák a lépést, hamarosan kibontakozik a homályból egy emberi alak, aki valamit cipel a sötétség leple alatt... Észrevétlenül követik az illetőt, közben már felzárkóznak hozzá a nagy hóban, s látják, hogy jó köteggel szőlőkarót visz a hátán... Megállítják... A járőrvezető felismeri az embert, zalaszentgróti lakos, több gyermekes családapája, aki napszámból és más alkalmi munkákból él, de becsülettel tartja el a családját. Nem könnyű ez, így télvíz idején... Holnap szenteste, Karácsony jön, hideg lakás, 6-7 tagú család, éhes, didergő gyermekek. Hajnalban kiszállni az ágyból, kilométereket gyalogolni a szakadó hóban, hiányos öltözetben, aztán vissza egy súlyos teherrel a hátán, bizony nem könnyű, csak az teszi, akit a végszükség kényszerít rá... Így töpreng a járőrvezető magában, majd megszólal: "Figyeljen ide, Horváth! Miért a szőlőkarót, miért nem az erdőből fát?" "... " Messze van az, csendőr úr! Elpusztulok a teher alatt, mire hazaérek. Megfagynak a gyerekek! Fűtött szobát, meleg Karácsonyt akarok nekik..." ... " De mi lesz, ha feljelentik? Akkor már nem hunyhatunk szemet, nyomozni kell és a lopás büntetendő cselekmény. " ... " Tudom, csendőr úr, tudom én azt. De hiszen ismer engem, nem volt velem még semmi baj! " ... " Ez most szerencséje, nagy szerencséje, Horváth! Most menjen és gyorsan tűnjön el! "... "Köszönöm, csendőr úr..." " Csak menjen, gyorsan, de jegyezze jól meg, hogy nem találkoztunk! " ... " Értem, csendőr úr! " ... " Na, békességes Karácsonyt." ... " Köszönöm, maguknak is, csendőr úr."

Milyen boldogtalan Karácsonya lett volna, ha feljelenti.

A járőr néhány utcát végigjárt, azután bevonult az őrre. A " havas út miatt késett ".

Ezen sorok írója a volt járőrvezető.

+ + +

Néhai SZAKÁLY JÓZSEF

HADIFOGSÁGBAN TÖLTÖTT IDŐ.

II. Rész

(Az első rész a B.L. 1989/2. számban)

1945 november hónapban két másik társammal, akik szintén a Testületnél szolgáltak, összebeszéltünk, hogy ha alkalom adódik, megszökünk. Ekkor egy lebombázott hídra járunk ki dolgozni, mely kb.10 km.-re volt a tábortól. Reggel kivittek, 2-3 orosz katonára jött velünk, hogy meg ne szökhessünk. Az ebédet a táborból hozták.

Egy alkalommal történt, hogy az orosz katonák bementek az ebédlő hadifoglyokhoz. Ezt az alkalmat kihasználva, mi hárman a közeli erdő részen keresztül megindultunk nyugati irányba. Este, mikor sorakoztatták a foglyokat, akkor vették észre, hogy mi hiányunk. Ekkor mi már messze jártunk.

Aznap este, 8-9 óra lehetett, egy kis kolhozfaluba értünk. Egyik társunk beszélt törve oroszul. Az egyik háznál szállást kértünk, amit meg is kaptunk. Itt a nagyon jó állapotban lévő köpenyemet elcseréltem egy orosz katonaköpenyért, - gondoltuk, így nem ismernek föl olyan könnyen az orosz civilek. - Reggel kaptunk egy kis kenyeret és

kását és még szürkületben elindultunk nyugat felé. Volt egy kis atlaszom, abból tájékozódunk. Elhatároztuk, hogy a lakott helyeket elkerüljük. Estefelé egy nagyobb község közelébe érkeztünk, hol szavaztunk, itt két társam amellelt volt, hogy menjünk be élelemért. Az első házban barátságosan fogadtak s adtak némi ennivalót. Nekem, az egyik szemem állandóan az úttestre volt irányítva, így megláttam, hogy egy lovaskatona közeledik. Erre az udvar felé távoztunk el a mezőre. Egy ösvényen indultunk el, hogy a Rostow-i vasútvonalat elérjük. Hamarosan egy tóhoz érkeztünk, ahol egy orosz, csónakkal egyszerre két személyt tudott átszállítani a kb. 5-600 méter széles tavon. Pénzünk nem volt, így meg akartuk kerülni a vizet. Vagy félórát mehettünk, mikor lódobogást hallottunk, s a lovaskatona ott állt mögöttünk. Pisztolyt tartva ránk kérdezte, hová megyünk, mondtam "haza". "Naszád", válaszolta az orosz, azaz vissza.

Ettől a pillanattól megkezdődött szenvedésünk legborzasztóbb szakasza.

A katonában felismertük azt a szerzsánt, aki a táborban volt szolgálatban. Neki köszönhattük, hogy életben maradtunk, mert ő a rábízott hadifoglyokat sohasem bántotta. Bekísért bennünket a községben lévő nagy helyiségbe, ahol ott volt a többi utánunk nyomozó orosz is, akik mind megverték bennünket, majd megindultunk vissza a táborba.

Útközben megálltak egy kis erdő mellett és ott valóságban lerugdostak bennünket a teherautóról. Azt hittük, hogy végeznek velünk, de csak újra megverték és beszállítottak a táborba. Itt, egy kb. 3 m. mély gödörbe lökdöstek be, s ismét alapos verés következett... Hogy ez mennyi ideig tartott, arra már egyikünk sem emlékezett, mert mind a hárman eszméletünket veszítettük. Ekkor lehetett úgy 20-25 fokos mínusz Celsius hideg. Másnap csodánkra jártak a tábori és más orosz tisztek. Ezek között felismertem az orosz orvost és kértem, hogy kötözze be sebeinket, de az azt felelte, hogy nem kell, mert holnap úgyis fel leszünk akasztva. Jó csizmámat lehúzták a lábamról, ruhánkat is kicserélték rosszabbra. Ennivalót naponta egyszer adtak, 20 dkg. kenyeret és 7 dl.levest. Szakácsaink időnként egy kis káposztatorzsát hoztak, hogy meg ne haljunk.

Itt töltöttünk 5 nap és 6 éjszakát, mikor reggel kiengedtek bennünket, azzal a feltétellel, hogy többet nem fogunk megszökni.

Ezután 3 hónapig nem küldtek ki külső munkára. Azután összeállítottak egy 100 fős egységet, melyben mi is benne voltunk és elszállították Rostow-ba, ahol egy combine gyárban 2000 fő német és 400 fő magyar dolgozott.

1949 év vége felé egy vasárnap délután egy orosz egyetemi tanár tartott nekünk, foglyoknak előadást arról, hogy az ember nem testből és lélekből áll. Az életet a fehérje adja, s ha az meghal, vagy nem működik, megszűnik az anyagcsere és beáll a halál.

Előadás közben, egyszerre csak az egyik fogoly belekiáltja, hogy " Megjöttek a tábornokok! " Erre, mintha forgószél támadt volna, mindeki felugrott a helyéről, rohantunk az őrségre és kiáltottuk: " Éljenek a tábornokok! " Az oroszok megbotránkoztak viselkedésünkön, a mondták miért van ez az ünneplés, mikor ezek vittek minket a vágóhídra. Köztük volt gróf STOMM MARCEL altbgy., mindkét lábafeje hiányzott, mert a fronton elfagyott. Úgy a tiszteknek, mint a tábornokoknak mi éppúgy megadtuk a tiszteletet, mint békeidőben idehaza. Négány hónapig voltunk együtt a tábornokokkal.

1950 decemberében megkezdtek a hazaszállítást. 2000 főt szállítottak egy szerelvényvel. December közepén értem haza. A Mosonyi-úti toloncban helyeztek el mindnyájunkat és egy 42 kérdéses ívet kellett kitöltenünk, melyet az ÁVO lenyomozott. Innen a nagyvásártelepi istállóba vittek, amíg a nyomozás folyt. Egyikünket bíróság elé állították, a másikat internálták. Engem 1951 február 17-én hazaengedtek szüleimhez, ingyenes menetlevéllel és 20.- forinttal.

Hazaérkezés után 70 órán belül jelentkezni kellett a rendőrőrsön. Két hét múlva megjött a rendőri felügyelet alá helyezés, melyet egy év múlva feloldottak, s lehettem dolgozni. Azóta dolgozom. Több vállalatnál voltam. Előfordult, hogy mikor az ot-tani orvosok megtudták előéletemet, el kellett a vállalatnak bocsátani.

Mikor nyugállományba mentem, nem számolták el a katonaidőmet, no, meg a Testületnél töltött időmet sem, se a hadifogságot. Így 17 évem megsemmisült.

Mi, hadifoglyok, az orosz hadifogságban eltöltött idő alatt arra a megállapításra jutottunk, hogy ha az orosz kinyitja a száját - hazudik, ha a kezét kinyújtja - lop.

+ + +

SACHA IVANOVICI HÁBORÚS KALANDJAI.

Az I. Világháború után Besszarabia orosz területet (úgy, mint Erdélyt), Romániához csatolták. S. Ivanovici, egyik napról a másikra, oroszból román állampolgár lett. Ez időben még fiatal suhanc volt.

A II. Világháborúban a román hadseregben a németek mellett harcolt a szovjettel szemben. A románok az arcvonalba, első sorban "igaz szeretettel" az erdélyi magyarokat, vagy a besszarábiai oroszokat küldték. Hadd verekedjenek a fronton az első vonalakban. Így került S. Ivanovici a frontra, mint román katona, ahol rövidesen szovjet fogságba esett.

Mint hadifoglyot, a KGB kihallgatta. Az okos Ivanovici azzal védekezett, hogy ő nem akart orosz testvérei ellen harcolni, de az oláhok erőszakkal besorozták és a frontra küldték. Néhány nap múlva a szovjet KGB-sek közölték vele, hogy nem lesz hadifogoly, hanem, mint jó orosz, most szovjet egyenruhát ölt és velük harcol a hitleri német hadsereg ellen... Úgy is volt. Igen ám, de mint szovjet katona néhány hét múlva a Don-nál német hadifogságba esett.

A német GESTAPO előtti kihallgatása alkalmából kieszelte, hogy ő csak úgy tud megmenekülni a szibériai száműzetéstől, ha az ártatlant adja. "Semmi baj,"- mondták a németek,- "most felveszed a német katonák egyenruháját és velünk harcolsz az angol-amerikai hadsereg ellen, nem a szovjet fronton, hogy ott mégegyszer fogságba kerülj, hanem a francia tengerparti védelembe leszel beosztva." Így is történt... 1944 végén Ivanovici a francia, General Leclerc vezette felszabadító hadsereg fogságába esett...

Itt, mikor szegény Ivanovici elmeséli hadi-kalandjait a franciáknak, azok jót mulattak rajta és kijelentették, hogy nincs semmi baj: " Aláírsz 6 évi idegen légiós szerződést, s utána francia állampolgár leszel! "

Ivanovici aláírta... Így került indokinába, ahol Dien-Bien-Fu-nál a viet-kong fogságába esett.

Utána 8 évi kényszermunkából kiszabadulva, ma, Franciaországban él, s mint nyugdíjas, sok jó erdélyi magyarnak meséli el kalandos élete viszontagságait.

+ + +

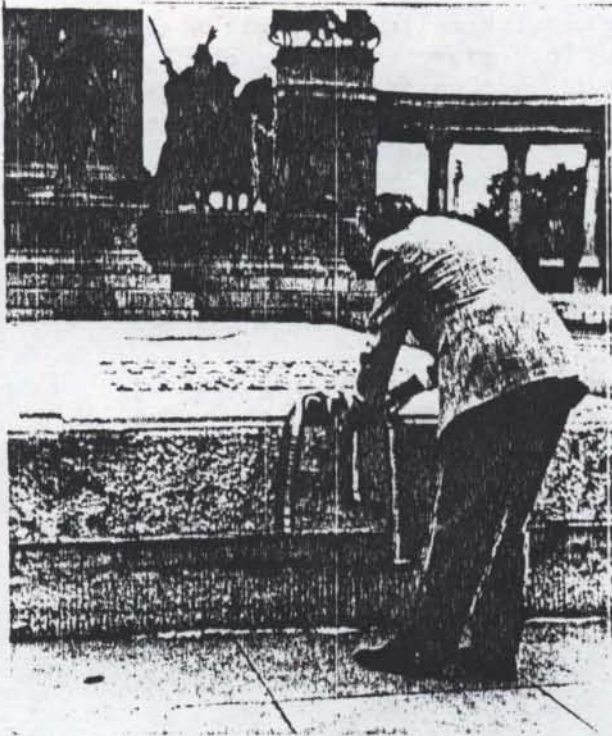
DOMOKOS SÁNDOR

A HŐS.

Lehetsz hódító
Mások ellenében
Mindent elsőprő
Bátor és erős;
Ha önmagadat
Nem tudod legyőzni
Zsarnok leszel csak
S nem igazi hős!

+ + +

VI.
BEL ÉS KÜLFÖLDI SAJTÓHÍREK

A mai fölirat:

" A Hősök emlékére, akik népünk szabadságáért és függetlenségéért áldozták életüket. "

v. SERÉNYI ISTVÁN leteszi koszorúját.

+++

MAGYARSÁG - AMERICAN NEWSPAPER (South Bend, IN., USA) 1989 október 30-iki számában hozza régi munkatársának vitéz SERÉNYI ISTVÁN tb.csendőr, Vitézi Rend Törzskapitány (Flashing, N.Y., USA) 1989 szeptemberében tett magyarországi látogatását, mely szigorúan családi alapon ment végbe. Egyben felhasználta az alkalmat, hogy régi fogadalmát teljesítse. Feleségével együtt megjelentek a Hősök terén és az Ismeretlen Katona emlékművére piros-fehér-zöld szalagos babérkoszorút helyezett le az alábbi felírással:

" A II. Világháború Hőseire, Mártírjaira és Áldozataira örök emlékezésül.
Mortuorum virtutem tenemur. v.S.I. USA. "

Utána interview-t adott a "Forum", a "Térkép" és a "Rege" c. lapok tudósítóinak.

+++

KATOLIKUS MAGYAROK VASÁRNAPJA (Youngstown, OH., USA) 1990.XII.3-iki számában hozza az alábbi részletet Dr. HABSBERG OTTÓ 1989.XI.14-én a pécsi sportcsarnokban két és fél-ezer érdeklődő előtt mondott beszédéből: "... Mi magyarok, nagyon egyedül vagyunk a világban. Ezt a bámulatos kulturájú, kicsi nemzetet, csak úgy őrizhetjük meg, ha Európához tudjuk vezetni..." Előadásában óvta a magyarságot a politikai kapkodástól, a boszúsúállástól... " Csak a jövőért szabad dolgoznunk - hangsúlyozta, - Gyönyörű jövő áll előttünk, Széchenyi igazsága: Magyarország nem volt, hanem lesz! újra érvényes, de ehhez mindannyiunk erejére szüksége van ennek az országnak. " Szólt arról is, hogy a németek rendkívül hálásak azért a segítségért, amit az ország az utolsó hónapokban a menekülteknek nyújtott. Szerinte is a magyar átalakulás indította meg az örvendetes kelet-európai folyamatokat, amelyek most már a berlini fal ledöntésében öltenek testet. Magyarország mind közelebb kerül Európához és szerinte ezt semmiféle belső erő már nem akadályozhatja meg, esetleg csupán egy nemzetközi katasztrófa. "

+++

PERTHI MAGYAR HÍREK (A Nyugatausztráliai Magyar Szervezetek hivatalos értesítője)
Perth, W.A., szerkesztő-kiadó J.C. Wesely 1990 jan-feb-i számából:

TÖKÉS LÁSZLÓ VÁRUNK!

A Perth-i televíziós készülékek képernyőin láttuk ezt a föliratot a temesvári ref. Isten-háza homlokzatára kírva.

A felíratnak, mivel Romániában magyar felíratokat a hatóság általában nem tűr meg, igen tragikus előzményei voltak. A legjelentősebb előzmény az, hogy Ceausescu-t megölték! De az előzményekhez az is hozzátartozik, hogy számtalan ember halt meg golyózaporokban, s azok között magyarok is voltak, nem kis számban...

Nem régen, a Zsilvölgyi bányászsztrájkban is szép számmal haltak meg emberek a brutális Securitate beavatkozás után. Az 1947-ben Brassóban lefolyt vérengzésnek se lett nagyobb, vagy maradandóbb következménye.

Ezért a Nyugatausztráliai Szervezetek Szövetsége kérte Mr. HAWKE-t, a szövetséges miniszterelnököt, hogy tiltakozzék a kegyetlenkedések ellen és szüntesse be azonnal a vasérc szállítást Romániának. Hasonló tartalmú levelet küldött a helyi Erdélyi Szövetség is.

Ezenkívül XII.27.-én a románok és a helyi magyarok egy kis csoportja, 150-200 fő tüntető felvonulást rendeztek, hogy a város lakói lássák ezekben a napokban a magyarság követeléseit is. A táblákon az alábbi szöveg volt angol nyelven:

KISEBBSÉGI ÉS EMBERI JOGOKAT
A MAGYAROKNAK ERDÉLYBEN!

NE ROMBOLJÁK LE A FALVAKAT, MENTSÉK MEG
A MAGYAR KULTURÁT ÉS HAGYOMÁNYOKAT
ERDÉLYBEN!

Első reménysugárként jött az új, ideiglenes kormány első rendelete: A falurombolás programot azonnali hatállyal fől számolják, eltörölték a jegyrendszert, az élelmiszer kiszállítását pedig leállítják addig, amíg az ország teljes ellátása biztosítva nem lesz.

TÖKÉS LÁSZLÓT a "WEST AUSZTRÁLIAN" XII.28-iki száma szerint még öt napig faggatta a Securitate, Ceausescu halálhírére a rabtartók eltűntek. Azóta biztosan megtudta az üzenetet:

TÖKÉS LÁSZLÓ VÁRUNK!

+ + +

KÁRPÁTALJÁN KÖZÉPEURÓPAI IDŐ VAN. Október 24-ig Kárpátalján kötelező volt az Ukrán Szovjet Köztársaság hivatalos idő szerint állítani az órákat. Most, - közkívánatra, - hosszú harc után engedélyezték, hogy a lakosság, - mely eddig is magyarországi idő szerint élt, - hivatalosan is a középeurópai időszámítást is használhassa.

+ + +

A MAGYAR ÉLET (Hungarian Life), Ausztrália, 1989.XII.28-iki számából CSÓRI SÁNDOR előszava: TÖKÉS LÁSZLÓ egyik üzenetében írja: "Egeket ostromolni hallgatással nem lehet. Égbekiáltó helyzetünknek meg kell találni hiteles szavait és képviselőit. Ezért szóltam. Úgy érzem, másként nem tehettem. "

" TEMESVÁR OSTROMA "

Írta: Temesvárott, 1989.október 6-án, az Aradi Vértanúk Napján

TÖKÉS LÁSZLÓ lelkipásztor.

Ma találkoztam egy kopaszra nyírt fiatalemberrel. A Lechmezei "gyászmagyarokra" emlékeztetett. Kétszer kísérelte meg a szökést - mindkét alkalommal visszahozták a határról. Megúsztta veréssel. Kilácástalannak ítélti helyzetünket, s konokul fogadja, hogy mire kinő a haja, újból megpróbálja. De addig is: perére vár.

Mondtam neki, hogy helyzetértékelésünk azonos, csupán a következtetésünk különbözik. Én is szeretnék kitörni - de: befelé. Csatlakozom Sütő Andráshoz: "Maradok, másként nem tehetek." És szólok, mert másképp már végképp nem tehetek. Nehogy megszólaljanak helyettünk - a kövek. Lebontott városaink, omladozó műemlékeink kövei. A " botránkozás köve"...

Azt válaszolta, elismeréssel: "Könnyű nekem", mert bátor vagyok.

- Nem vagyok bátor, de legyőztem félelmemet. Én is peremre várok, melyet a román hatóságoknál magyar református püspököm indított ellenem, hogy kilakoltasson a temesvári szent eklézsia parókiájáról, s ezzel együtt számúzzon nemcsak ebből - a középkoriasan - "zártnak" nyilvánított városból, hanem a papságból is.

"Temesvár ostroma". - Múltbeli képzeleteket ébreszt a jelen. A harc nem kevésbé elkeseredett, mint egykor, bár eszközeiben más és vértelen. És az ostrom tétje is egyetemes. Mint amikor elesik egy vár, s egy ország-részt ránt magával.

Temesváron ma is egyetemes - egyházi és nemzetiségi létérdekek ütköznek meg a túlerővel - legalábbis jelképesen. A temesvári református gyülekezet harca "részenként" jeleníti meg az "egészet", "egyediként" képviseli az "általánost". "Rólunk van szó": egyként kálvinistákról és egyként az itt élő magyarságról. Az egyetemes kihívásnak Dávidként kísérel megfelelni egy Gyülekezet. S ha nem is a várépítők biblikus hősiességével, de a gyötrő hétköznapok dicsfénytelen helytállásával, tudatlanul is az egész egyházért és népért veti meg a lábát egy talpalatnyi helyen, az íge szellemében: "harcoljatok testvéreitekért, fiaitokért, leányaitokért, feleségeitekért és házaikért". (Neh. 4, 14). Teljes azonosulással éneklé vasárnaponként, hogy: "Erős várunk nekünk az Isten".

Valóságos oszromállapotban él hónapok óta a Temesvári Református Gyülekezet.

Az ostromnak halottja is van. Újvárossy Ernőt, egyházunk jótevőjét, fenyegetéssel, zsarolással, megfélemlítéssel halálba kergették. Holtan találták rá a Vadász-erdőben, "orra bukva az avaron". Halála félelmet, majd tisztító elszántságot keltett a Gyülekezetben és ügyének veszélyeztetett képviselőiben, a presbiterekben. - "Orra bukva az avaron / és menni tovább mégis" - írja erdélyi költőnk, Farkas Árpád.

Április óta ostromolja Papp László nagyváradi püspök a temesvári eklézsziát.

Tilalmak alá vetette a templomi szolgálatot és az újjáépítési munkálatokat. Kevéssé látványos, adminisztratív eszközökkel korlátozza a lelkipásztor és a presbitérium tevékenységét, nagy mértékben megbénította a gyülekezet anyagi életét.

A Főpap az állami szervek igénybevételével letiltotta a romjaiból megépülő templomon végzett munkálatokat, melyek irányítója éppen Újvárossy Ernő volt. A lelkipásztort felfüggesztette, fegyelmi alá vetette, állásából elhelyezte, végül a papságból és az egyházból kiközösítette. A presbitérium törvényes határozatait figyelmen kívül hagyja, a gyülekezet közösségének írásbeli állásfoglalásait semmibe veszi, ellenállásukat durva fenyegetésekkel próbálja letörni. Kilátásba helyezte a presbiteri tanács önkényes felosztatását, fegyelmi eljárással fenyegette meg a főgondnokot és a gondnokot. - Nincs írott egyházi törvény és hitbeli-erkölcsi parancsolat, amelyet meg ne szegett volna. Garázdálkodik egyházunkban.

Ez volt az ostrom bevezető szakasza, ha tetszik, a "kiéheztetésé", a "bekerítésé" -, a jog, a törvényesség és a szabadság megvonásával." Enyhébb", "tisztán" egyházi módszerek bevezetésével: a Gyülekezet megalázása. Góliát csúfolódása, Szanballat gúnyolódása (Neh. 4, 1).

A csatlós megtette magát. - Ezután következett a főerők hadbalépése, az állami "segédcsapatok" összpontosított támadása a már kellőképpen meggyengültnek, harci szellemében megrendültnek vélt védelem ellen.

Szeptember eleje óta tartanak a nagy apparátussal folytatott, minden összefüggésre és kapcsolatra kitekintő, kifinomult és alattomos zaklatások a belügyi szervek részéről.

Az egyházi épület állandó megfigyelés alatt áll. A be- és kimenőket gyakorta leigazoltatják. Családom tagjait követik. A lelkeszi hivatal telefonja három hónap óta nem működik.

A presbitereket és az egyház ügyéhez közel állókat munkahelyükön megalázzák és fenyegetik. Állásukkal kapcsolatos, vagy anyagi természetű "következményekkel" igyekeznek eltávolítani őket az egyháztól, illetve a lelkipásztor mellől. Nem egy esetben a családtagok révén próbálnak nyomást gyakorolni a vezetőség tagjaira. Templomjáró híveket szólítanak fel arra, hogy kerüljék az egyházat.

A securitate munkahelyükön, vagy otthon keres meg némelyeket. Napirenden vannak a belügyi székházba és a városi néptanácsához történő behívások. Anyagi ügynek álcázott házkutatásokra és meghurcolásokra is sor került több esetben. Néhány durva provokáció is történt. Az újjáépítésben részt vevő munkások egy részét fenyegetéssel sikerült elriasztani az egyháztól.

Harmincnégy esetről van tudomásom, de biztos, hogy sokan félelmükben elhallgatják hatósági zaklatásaikat. Akik nem titkolták el, mindahányan névtelenségben kívánnak maradni, mert tartanak a nyilvánosságra hozatal további következményeitől. Ez az oka annak is, hogy az egyes eseteket nem részletezem.

Szeptember közepén halállal fenyegettek meg telefonon. Az ismeretlen román férfihang felhányja, hogy Maniu még annak idején nem számolt le a magyarokkal, mert akkor most nem lenne gondjuk velünk. - Néhány napra rá eltemettük Újvárossy Ernőt.

Halálát követően mintha meglazult volna az "ostromgyűrű" - a belügyi szervek visszahúzódtak. Egyedül Papp püspök folytatta töretlenül az ostromot, kilakoltatási pert indítva és egyes lelkésztársaimat igyekezve mozgósítani ellenem. - egyébként mindvégig könnyen korrumpálható papokat vett harcba, különböző előnyök és a temesvári parókusi állás zsoldja fejében.

Szeptember második felében a securitate szerepkörét jobbra a megyei kultuszinspektorátus váltotta át - mert így talán "szalonképeesebb". Az állami szakfelügyelő sorra hívatta magához a főgondnokot és gondnokot, s lépett kapcsolatba más presbiterekkel is, erőteljes pszichológiai ráhatással szándékozván meggyőzni őket helytállásuk "törvénytelenységéről" és biztos kudarcáról, és rávenni őket, hogy a presbitérium maga távolítson el állásomból, illetve a lelkeszi lakásból.

Az akciósorozatba végül a polgári rendőrség is bekapcsolódott, amikor megtagadta az október első felében lejáró, ideiglenes temesvári tartózkodási engedélyem meghosszabbítását. Ezek után a városból való erőszakos eltávolítás veszélye fenyegeti családomat. - Szorosra zárult az ostromgyűrű.

Úgy tűnik, végső támadásra készül a hatalom. Miközben eleitől fogva azt hangcztatja, hogy nem avatkozik be az egyház belügyeibe, s a látszat kedvéért következetesen előretolja a szervilis és voluntarista püspököt -, eközben lázas háttár-tevékenység folyik, egyre szaporodnak az állami intervenciók.

Szeptember 30-án egy megyei párttitkár magához hívatta a gyülekezet gondnokát és egyik presbiterét, és közölte velük, hogy amennyiben nem távolítanak el az egyházköztség éléről, 5000-5000 lej pénzbüntetéssel sújtják mind a harmincegy presbitert, és bezárják a református templomot.

Október 4-én egy bukaresti kultuszigazgató keresett fel lakásomon és feltétel nélküli megadásra szólított fel -, esetleges - "szabad elvonulást" ígérve.

Október 5-én ugyanez a kulturigazgató magához rendelte a főgondnokot.

Fölszólította, hogy mára hívjon össze presbiteri gyűlést és a vezető tanács mozdítson el állásomból. - Ellenkező esetben október 7-én bezárják a templomunkat.

Így fest az állami be nem avatkozás. Presbitérium és gondnokok a leg-súlyosabb lelkiismereti kényszer alatt állnak. És nem lehet tudni, hogy engedetlenség esetén nem következik-e egy még súlyosabb megsemmisítő hajszra, és nem lesznek-e áldozatok. Foglyai lettünk "erős várunknak".

Történelmi tapasztalat, hogy ilyen esetben a "szabad elvonulás" nem más, mint csapda. A várral együtt a seregnek is buknia kell. - Ezért: nem szabad feladni a várat.

Felmentésben reménykedik a kilátástalanságra kárhoztatott Temes Vár.

"Viaskodik az Úr érettünk/ Kit az Isten küldött le nekünk. (Luther)

" Temesvár ostroma " zajlik egész egyházunkban, összes városainkban és falvainkban. Az ostromállapot még mindig nem elég nyilvánvaló a világ számára, mert a törvényesség, humanizmus, egyenjogúság, béke és szabadság leple alatt, csellel akarják bevenni megmaradt várainkat. A szökve és "szabadon" elvonulók növekvő áradata azonban riasztóan figyelmeztet: élet-halál harc folyik a végeken.

Mi még maradunk, tartjuk állásainkat. Inkább választanánk "Zrinyi ki-rohanását", mint Losonczi István megadásának útját.

(HITEL - 1989.24.szám.)

+ + +

MAGYAR ÉLET (Hungarian Life) folytatólagosan:

T E M E S V Á R

1989 december 17.

Ez a nap történelmi dátum lesz. Viharfelhők elektromos feszültségében itt pattant ki az első szikra és ma, az események harmadnapján, mikor ennek az újságszámnak egy héttel korábban el kell készülnie a karácsonyi nyomdászünet miatt, sajnos nem tudunk megbízható beszámolót adni, még az első napok eseményeiről sem. Az eseményeket kiváltó szikra a román politikai rendőrség újabb agresszív magyarüldöző cselekedete: letartóztatták TÖKÉS LÁSZLÓ református papot, aki bátor kiállásával a világ lelkiismerete elé vitte árva népének ügyét. Most ez a kérdés nyomja a lelkünket, megszólal-e végre a lelkiismeret, vagy újra kifizetnek minket sajnálkozással, cinkos semmittevéssel?!

Trianon átokvölgyében ismét gyilkolják a magyart. Őseinek földjén nincsen nyugovása. 1918 óta ez a negyedik alkalom a megszálló hatalom részéről tömeges magyargyilkolásra. Ma még nem tudhatjuk, mit hoznak az események, lesz-e változás hamarosan és mit hoz az új helyzet a románmegszállta magyarságra.

Karácsony ünnepe közeledtén írjuk e szomorú sorokat a hír hallatán, hogy páncélosokkal vették körül Temesvár városát és helikopterről lövik az utcán gyülekezőket, járókelőket. Szívszorogva hallgatjuk a híreket ezerekezer legyilkolt áldozatról és lelkünkben reménykedünk, hogy ezek a számok később tulzottnak minősüljenek. Tudjuk, amikor Temesvár magyar népe nekilendült, hogy papját kiszabadítsa, már olyan pillanat volt, amikor megszűnik a félelem. Azt is tudjuk, hogy soha még nép nem vívta ki szabadságát úgy, hogy ne állt volna ki a porondra fiatalsága bátran, önfeláldozóan. De nagyon félünk attól, hogy a szolgasághoz szokott román nép ráidomított gyűlöletében nem veszi át magyar kézből a fáklyát, de hátbatámadja szomszédját, mert most ismét büntetlenül teheti. Nem jóslat ez, csak aggodalom. Bár ha nem így lenne! De itt kísért a mádéfalvai mérszárlás emléke (Siculi-cidium) és megmérgezte 1989 Karácsonyának áhítatát magyarok között, szerte

a nagyvilágban.

Bárha a sok-sok magyar kebelből felhördülő, égbe küldött karácsonyi fohász valami soha nem volt csoda folytán valami földi, vagy földöntúli forumon meghallgatásra találna és enyhítené, végétségül üldözött népünk szenvedéseinek!

+ + +

UGYANCSAK a MAGYAR ÉLET (Hungarian Life, Ausztrália) 1990.II.15-én megejelent számában jelenti, hogy a KERESZTÉNYDEMOKRATA NÉPPÁRT felkérésére a március 25-én megtartandó országgyűlési képviseléválasztásokra a hódmezővásárhelyi választókerület jelöltje: Dr. ENDREY ANTAL Q.C., Melbourne-i ügyvéd, író, ausztráliai (Fish Creek, Vic.,) lakos, aki egy évvel ezelőtt hazaköltözött Magyarországra.

+ + +

GLOBE AND MAIL (kanada nemzeti napilapja) Toronto, Ontario 1989.XII. 19-iki számában ad hírt a Temesvár-i tüntetésről az alábbiakban:

" A jugoszláv Tanjug hírügynökség jelenti, hogy Romániából érkező tanuk szerint többszáz fő áldozata van Temesvárott a katonaság és a tüntetők összeecsapásának. Több százan estek össze a járdán - mondja egy tanu -.

Mások azt mondják, hogy a titkos rendőrség (Securitate) nyitott tüzet a kb. 200,000 fős Temesvár tüntetőire. Románia határzárát rendelt el. Ez az első kommunista állam, mely katonai alakulatokat vett igénybe, s lövett, hogy elnyomja a tüntetéseket, mikor ebben az évben Közép-és Kelet-európában reformokért a mozgalom békésen indult meg.

Ez a tüntetés legjobban próbára tette N. Ceausescu 24 éves kegyetlen uralmát az 1987-ben Brassóban kitört munkás-zendülés óta. Egyébként 18-án Iránba utazott hivatalos látogatásra.

A magyar és jugoszláv sajtó írja - tanuk szerint - a tüntetés úgy kezdődött, hogy a rendőrség megtámadta a tömeget, mely meg akarta akadályozni a népszerű Nt. TÖKÉS LÁSZLÓ ref. lelkipásztornak, az emberi jogok szószólójának kilakoltatását.

Ebből Ceausescu ellenes tüntetés lett, s kb. 10,000 fős tömeg szabadságot követelt, Ceausescu eltávolítását, felkelésre hívta fel a románokat.

R.D. temesvári egyetemi hallgató, aki néhány napja hagyta el a várost, mondta el otthon, jugoszláv riportereknek, hogy a titkos rendőrség lőtte a tüntetőket, még helikopterekből is. Füstöt is látott gomolyogni ki a rendőrség épületéből, melyet a tüntetők megtámadtak. Fölfordított autók az utcákon, ablakok betörve. Az üzletekből kihordták Ceausescu könyveit és meggyújtották.

Egy jugoszláv orvostanhallgató, aki Temesvárott volt a hét végén, mondta, hogy ment a borzalmas öldöklés - még beszélni sem szeret róla.

Három magyar fiú érkezett 18-án mondta el a magyar rádióknak, hogy megvadult tüntetők nekimentek a katonáknak, még a tankokat is.

Tegnap nem tudták, hogy Nt. Tökés hol van, de bizonyos, hogy le van tartóztatva. Egyik jugoszláv tanu látta megjelenni lakása egyik ablakában és kérte a tömeget, hogy oszoljanak szét békésen. Mások azt mondják, hogy arca sérült, kezei véresek voltak.

Ekkor tört ki a zendülés. Ezrek csatlakoztak, románok éppúgy, mint magyarok. A rendőrség pedig elkezdte a lövöldözést össze-vissza.

TÖKÉS LÁSZLÓT egyébként már hónapok óta zaklatják a román hatóságok, mondja M.B., a párizsi Román Emberi Jogok Ligájának alelnöke. TÖKÉS LÁSZLÓ és állapotos felesége templomi lakásukban tartózkodtak, amióta XI.2-án, lakásában álarcos merénylők megtámadták, mondja M.B. tanukat idézve.

A KANADAI KORMÁNY Ottawában magyarázatot kért a román követségtől a tragikus eseményekkel kapcsolatban.

A MAGYAR PARLAMENT Budapesten tiltakozott Nt. TÖKÉS LÁSZLÓ, a kétmilliónyi magyar kisebbség tagját ért bánásmód ellen, mely az ország fölháborodását váltotta ki. A Parlament elfogadta a külügyi bizottság határozatát, hogy jelölje Nt. TÖKÉS LÁSZLÓT és DOINA CORNEA-t, a román ellenzék vezető tagját a NOBEL békedíjra.

.....
SOKEZER MAGYAR kezükben gyertyákkal jött össze a Hősök-terén, követelve Ceausescu eltávolítását " Kommunista gyilkos, fassiszta vörös", -kiabálta a tömeg. Egy plakátra ez volt írva: Lengyelországnak 10 év, Magyarország 10 hónap, Keletnémetországnak 10 hét, Csehszlovákiának 10 nap, Romániának: ? mennyi időbe fog kerülni a kommunizmus lerázása?

Az újonnan alapított Szabad Demokrata Párt egyik erdélyi születésű vezetője, Gáspár Miklós Tamás így nyilatkozott: " Mi nem akarunk vérengzést, de akarjuk, hogy vége legyen a gyűlölt Ceausescu diktaturának! Most rögtön! "

.....

1989.XII. 21 és 22-én:

TEMESVÁROTT tüntetés a hét végén átterjedt a főtérre a templom elé,hol a tömeg már 10,000-et tett ki. A titkos rendőrség lőtte azokat is,akik gyertyát tartottak a kezükben és kenyeret és békét követeltek, majd később, hogy " adják vissza halottaikat ". A TANJUG az áldozatok számát 2,000-re, Temesvár városa azt 4,600-ra teszi.

A bukaresti tüntetés úgy kezdődött, hogy Ceausescu Iránból megérkezve a főtéren beszámolt a látogatásáról és, hogy a temesvári tüntetésért a külföldet okolta. A tömegeből azonban kiabálni kezdtek és kenyeret követeltek. A titkos rendőrség megkísérelte elhallgattatni a tüntetőket és megindult a vérengzés. Mikor a katonai alakulatok megtagadták, hogy lőjenek a tömegre, kitört a forradalom. A hatalmat végül is a hadsereg vette kézbe és megkezdte a titkos rendőrség felszámolását.

A keletnémet hírügynökség szerint tüntetések voltak Aradon,Nagyváradon, Kolozsvárott, Besztercén, Brassóban, Nagyszebenben, továbbá Constanzában és Buzauban.

.....

1989.XII.26-án:

Ceausescu 22-én autón menekült az elnöki palotából, de már másnap elfogták, a katonai bíróság elé állították feleségével együtt, aki helyettese és a Politbúró tagja volt. Vádolták, hogy 24 éves terror-uralma alatt 60,000 embert irtott ki, az államrendőrség jogait kihasználva, az állam hatalmával visszaélt, köztulajdont tett tönkre, gazdasági csődöt idézett elő és hogy menekülni akart az országból, hogy kb. 1 billió értékű külföldi betétjéhez hozzájuthasson. Halálra ítélték és dec.25-én mindkettőjüket kivégezték.

Új kormány alakult az ellenzékéből, s több törvényt máris eltörölt. Az Egyesült Államok, a Szovjetunio, Magyarország és mások elismerték az új kormányt és gyógyszer és élelmet küldtek be az országba.

.....

1990.I.1-én:

Az átmeneti kormány a többpárt rendszert fogja bevezetni a szélsőségek kivételével, s a választást áprilusra tervezik. ION ILIESCU ideiglenes elnök bejelentette, hogy a közel múltban államosított földek újból felosztás alá kerülnek, elsősorban azok részére, akik a kolhoszban dolgoztak. Azok a földmivelők, akik beköltöztek a városokba és óhajtanak visszatérni, eredeti földjüket visszakapják.

.....

A CALGARY HERALD (Calgary, Alberta, Kanada) 1990.I.7-iki számában beszámol a nyugat és kelet közötti politikai helyzet újabb enyhüléséről, mely a NATO és a Varsói Paktum katonai védelmi szövetségek között is megmutatkozott. A Kanadai Fegyveres Erők C-130 Hercules típusú szállítógépe, ezúttal mindenféle katonai felszerelés és fegyverzet nélkül január 4-én udvariassági látogatásra érkezett meg a Feri-hegyi repülőtérre.

A gépet és a személyzetét Schmidt István vör. a magyar légi erők részéről hivatalosan fogadta és kijelentette, hogy a magyar katonai álláspont teljes összhangban áll az ország külpolitikájával, amely a nyíltságot, a kölcsönös bizalmat és a kölcsönös biztonságot van hivatva szolgálni. H.G. Leitch ezredes, a katonai Honvédelmi Minisztérium leszerelési bizottsága részéről, megelégedéssel jelentette ki, hogy nagyobb együttműködést még kérni sem tudott volna.

.....

GLOBE AND MAIL (Toronto, Ont. Kanada) 1990.II.13-iki számában jelenti, hogy febr.12-én Ottawában 23 NATO és a VARSÓI PAKTUM-hoz tartozó ország képviselői jöttek össze, hogy légterük nyílt és egymás számára szabaddá tétele tárgyában egyezményt kössenek.

Ugyanakkor ismertették álláspontjukat a két Németország egyesítése kérdésében is. Oroszország föltétele, hogy az új Németország katonailag semleges legyen. Az Egyesült Államok viszont a NATO-ba, vagy hasonló véd szövetségbe akarja bevenni az új Németországot, azzal az engedménnyel, hogy a jelenlegi Keletnémetország területén US csapatok nem fognak állomásozni.

.....

1990.II.28. A két napos tárgyalás alatt az illetékes miniszterek meggyeztek a megszálló csapatok kivonása, illetve azok számának csökkentése tárgyában, majd a részletek kidolgozását helyetteseikre hagyták. A szabad légtérben a légi megfigyelésre vonatkozó álláspontok összhangolása azonban két hét múlva hozott sikert. Így a megbeszéléseket április végén Budapesten folytatják, míg az egyezmény aláírására ősszel kerülne sor.

A két Németország egyesítésére megerősítést nyert az a terv, hogy az egyesítésnek külpolitikai vonatkozásait a két Németország tárgyalja le, az eredetileg négy megszálló ország képviselőivel. Az egyik első lépés lesz a nyugatnémet márkának a bevezetése, amellyel a keletnémet állam pénzügyi függetlensége szállna át Nyugatnémetországra.

.....

1989.XII.2-iki számában beszámol arról a nagyjelentőségű történelmi eseményről, mely december 1-én ment végbe.

.....

N. GORBACHEV, a Szovjetunio kommunista pártjának főtitkára - útban Malta szigete felé, hol G. BUSH elnökkel volt megbeszélése a keleteurópai eseményekkel kapcsolatban -, kihallgatáson jelent meg a Vatikánban, II. JÁNOS PÁL pápánál feleségével együtt.

A Szentatya a könyvtárban fogadta őket, mondván: " Mi nagyon régen várunk erre a találkozóra, Isten hozta! "

GORBACHEV ismertette a perestrojka-t, majd ígéretet tett, hogy azok hitükkel kapcsolatos lelki igényeinek eleget tehessenek. A pápa sikert kívánt a perestroikához és reményét fejezte ki, hogy múlt vallásüldözései többé nem fognak megismétlődni.

Gorbacsevné ezalatt a Sixtus kápolnát tekintette meg.

.....

A KAPCSOLAT - a Munkácsi Mihály Esztország-i Magyar Kulturális Egyesület (Tallinn, Esztország) 1989 dec.5-én megjelent próbaszámában, Szülőföldünk hírei fejezetben számol be arról, hogy " az idén először emlékezhetek meg Kárpátalján a stalimizmus 1944 őszén végrehajtott deportálásról.

.....

BEREGSZÁSZ-ban, 1989.XI. 17-18-án tartott konferencián november 26-át jelölték meg, mint a gyász és reménység napját. Ezen a napon harangzúgás közepette imádkoztak az 1944-es stalini önkény áldozataiért. Minden magyarul beszélő helységben szimbolikus temetést, gyász-szertartást tartottak. A beregszászi temetésen dr. BALOGH JÓZSEF mondotta... " mély gyásszal a szívünkben emlékezünk apáinkra, testvéreinkre, rokonainkra, szeretteinkre, kiknek csak egy bűnük volt - az, hogy magyar anya hozta őket a világra... Ők a stalini népiértó politika áldozatai... Ez a mai temetés - az átépítés (peresztrojka) jelentős szimbóluma is - adjon erőt a demokrácia és a pluralizmus további érvényesülésének. Ezt a követelésünket az autonóm körzet megvalósítása biztosítaná!

TÁMOGATJUK A MAGYAR AUTONÓM KÖRZET MEGALKALÍTÁSÁT

BEREGSZÁSZ VÁROS KÖZPONTTAL!

Emléklapot helyeztek el az alábbi felírással:" Konferencia a stalinizmus áldozatainak emlékére - Beregszász - '89 - KMKSZ - "

.....

AMERIKAI MAGYAR ÉRTESÍTŐ (P.O.Box 7416, Baltimore, MD.,USA). Szerkesztő: SOÓS JÓZSEF, 1990. Január-i számában hírül adja, hogy CSAP-on, (Kárpátalja) 1989 decemberében felavatták STALIN magyar áldozatainak emlékművét. A kárpátaljai magyarok egyesülete feljegyezte az eredetileg "három napos munkára" behívott, de soha többé vissza nem tért magyar áldozatok neveit, s azok mind felkerültek az emlékműre.

.....

ÉLETÜNK, az európai magyar katolikusok lapja, (München, BRD.) 1989 novemberi számában ad hírt arról, hogy szeptember elején három ferences szerzetes engedélyt kapott, hogy Kárpátalján, NAGYSZŐLLŐSÖN megkezdje lelkipásztori munkáját - jelentette a ferences rend Bonn-i információs szolgálata.

.....

ÉLETÜNK (München, Nyugatnémetország) 1989 szeptemberi számában emlékezik meg gróf KLEBELSBERG KUNÓ, volt m.kir. vallás és kultuszminiszter-ről. Írja, hogy visszakerült a szegedi József Attila (volt m.kir. Ferenc József) Tudományegyetem falára az a dombormű, melyet Szentgyörgyi István készített még 1931-ben a "Szegedi Egyetem Alapítása" címmel, amely Klebelsberg Kunó, a huszas évek vallás és közoktatásügyi miniszter arcát örökíti meg. Klebelsberg az u.n. " bethleni konszolidáció " egyik vezető ideológusa volt.

Amikor miniszterré nevezték ki, 1922-ben hirdette meg az u.n. "kulturnacionalizmust", mondván: " A magyar hazát ma elsősorban nem a kard, hanem a kultúra tarthatja meg és teheti naggyá! " Oroszlánrésze volt a szegedi és pécsi egyetem létrehozásában. Azt tervezte, hogy Szegedet a magyar Göttingává (egyetem), azaz a természettudományok fellelőgárává, Pécs pedig a magyar Heidelberg-gé, vagyis a humán tudományok központjává tegye.

Elévülhetetlen érdeme marad, hogy minisztersége alatt 5000 népiskolát, hozzá tanítói lakásokat (többnyire az Alföldön) építtetett és kidolgozta a nyolcosztályos népiskola általánossá és kötelezővé tevésének tervét. Ugyancsak az ő kezdeményezésére nyílt meg a bécsi-, a berlini- és a római magyar Kulturális Intézet, valamint a szegedi Dóm téren létrehozott nemzeti emlékcsarnok. Mindent összevéve, Klebelsberg Kunó kultuszminisztert történelmi emlékezetünkben Eötvös József és Trefort Ágoston után kell számon tartanunk.

.....

A KERESZT ÉS KARD MOZGALOM HANGJA (A Magyar Nemzeti Egységfront hivatalos lapja) Garfield, N.J., USA. 1989 októberi számában hozza Vasvári Zoltán szerkesztő 1989.IX.1-én kelt a Történelmi Igazságszolgáltatási Bizottsághoz intézett levelét. Ebben kéri az elnökséget, hogy: " ... a reánk kényszerített II.Világháborúban harcoló magyar katonát és a Csendőrséget (tiszt, altiszt, tiszt, közlegény) minden hátrányos megkülönböztetéstől mentesítse és rehabilitálja. Tűrhetetlennek tartjuk, hogy azok, akik életük föláldozásával küzdöttek hazánk szabadságáért, még mindig a bűnösök listáján szerepelnek... Nem csak volt kommunistákat kell rehabilitálni, hanem a magyar nemzet védelmi gerincét képező katonát és csendőrt is. Hazafias tisztelettel (Aláírás) VASVÁRI ZOLTÁN, a Kereszt és Kard Mozgalom országos vezetője, volt szkv.m.kir.szds. "

.....

NANAIMO DAILY FREE PRESS (Nanaimo, B.C., Kanada) 1990.I.17-iki számában ismerteti a legnépszerűbb magyar ételek receptjeit és bejelenti, hogy a Nanaimo Parks and Recreation ügyosztály rövid főzőtanfolyamot tart a Harewood Activity központban. Előadó lesz vitéz POLGÁRI LÁSZLÓ tb.bs-unk, aki gyakorlott szakács és cukrász. Ő egyébként a helybeli Magyar Kultur Társaság volt alapító elnöke, míg a Bowen Park-i nyugdíjasok elnöke, akiknek Újévre kiváló ünnepi ebédet főzött.

.....

THE INTER-MOUNTAIN (Buckhannon, WV., USA) közép West Virginia napilapja 1990.II.9-iki számában " az ifjúság titka " (Fountain of Youth) c. riportjában ismerteti Dr. ANDRÓCZI FERENC FRANK szőlő és gyümölcsstermelő gazda, ny.á.egyetemi tanár, bajtársunk munkásságát. Dr. ANDRÓCZI 72 éves Little Hungary Farm Winery néven ismert 10 holdas gyümölcsösében 100 család méhet gondoz és termel közel 50 fajta csemege-szőlőt, készíti MELOMEL bejegyzett néven mézborát és más gyümölcs-italokat évenként 1000 gallon mennyiségben. Ő hiszi,- mondja az újság,- hogy a MELOMEL életelixir, melyből ha valaki naponta iszik egy keveset, " 150 éves korában a felesége úgy fogja agyonütni, hogy megszabaduljon tőle."

Gyümölcsstermelő, szőlészeti és borászati eredményei elismeréseképpen a West Virginia-i Szőlő és Bortermelők Egyesülete 1989.X.21-én tartott közgyűlésén bajtársunkat 1989-90-évre az állam második SZŐLÉSZETI TANÁCS-ADÓJA címmel tüntette ki.

(Szívből gratulálunk! - Szerk.)

.....

melomel

Ha rokonait és barátait meg akarja lepni eddig soha nem izlett finom borral, rendeljen a fönti magyar címtől. Ára: üvegenként 5 dollár, egy tucat 55 dollár.

An all natural wine made from honey, grapes, apples and pears

Produced and bottled by:

Ferenc Frank Andróczi, Rt. 6, Box 323
Buckhannon, West Virginia 26201
Tel: 304-472-6634

old fashioned European style small farm winery production

VII.

A VEZETŐSÉG LEVELESLÁDÁJÁBÓL.

Az 1989-es Sagélyakciónkra érkezett levelekből:

1989-I.7-én ... " Megkaptam a részemre küldött 30.- ajándék dollárt, amit hálásan köszönök. Hála Istennek, koromhoz képest, a reumán kívül különös betegségben még nem szenvedek. Nagy szerencse, hogy közel van a templom és hétköznapi is megyek. Van mit megköszönni a nagyjónak Istennek és az általam igentisztelt Szűzanyának, mert csak a kegyelmük által tudtam a sok megpróbáltatást elviselni. Elvettek mindenünket. Igenszép lakásunk volt. Még a gyerekek kicsik voltak a falutól jó három kilométerre egy szobakonyhás, kerítés nélküli tanya telepitettek ki. Onnan jártak iskolába, mind igen jó tanuló volt, de származásuk miatt nem tanulhattak tovább.

Most már az unokák tanulhatnak, nyolcan vannak, 3 leány és 5 fiú. Egy lánynak szept.6-án volt az esküvője. Nagyon jó családba került. Hála Istennek, mind egészséges és szorgalmas. Tanulhat most már mindenki. Most nagyon beszélnek, hogy kártalanítási fognak bennünket és másokat is. Januárra várják, hogy megjön a rendelet. Van, aki bízik benne, van aki nem hiszi. Akárhogy lesz, azt a sok üldözést nem lehet elfelejteni.... Még egyszer hálásan köszönöm a rólam való megemlékezést.

MOST NEM VOLT CÍM A KÜLDEMÉNYEN, de egy régi küldeményen van. Remélem nem változott a cím és tudják kézbesíteni... "

1989.X.13-án ... " A karácsonyi segítséget megkaptam. Nagyon szépen köszönöm! A Jóisten áldja meg érte. Nagy segítség ez is, mert itt nagy drágaság van és a kis nyugdíjasnak nehéz a megélhetés! ... "

1989.X.9-én ... " Nehéz anyagi helyzetem miatt a lakást el kellett cserélnem. Dédanya lettem! Unokám férjével, gyermekükkel odajöttek, ami nagyon megnehezítette életem és helyzetem. Az Odafentiekhez imádkoztam és kértem segítségüket, hogy tudjam elcserélni ezt a lakást két kisebbre. Megsegítettek! Úgy, hogy lányommal egy kétszobás lakásba költöztünk. A fiatalok is egy hasonlót kaptak. Nem kellett ráfizetnünk, ami szintén Isten kegyelme... "

1989.XII.14 ... " Kellemes karácsonyi ünnepeket és Istentől megáldott boldog Újévet kívánok sok szeretettel az egész családnak. Értesítem a családot, hogy a küldeményt megkaptam, amelyet hálásan megköszönök... "

1988.II.15 ... " Nagyon szépen köszönöm a segítséget, igen jól jött, mert kicsi a nyugdíjam és nagy a drágaság. Mi lesz velünk öreg kis-nyugdíjasokkal. A Jóisten áldja meg erővel, egészséggel... "

1990. I.5-én ... " Megkaptam a karácsonyi jókívánatait. A Jóisten áldását kérem Magára és kedves Családjára én is... "

1988. III.14 ... " Először is bocsánat a hosszú hallgatásért, de sajnos mindig közbejött valami. Édesanyám velem van és beteges. Köszönet az összegért, amit január 14-én átvettem... "

1990.I.14 ... " A nagyon kedves karácsonyi megemlékezést nagyon szépen köszönöm. Jól esett a figyelmesség, s hogy gondolsz rám. Nagyon jól jött a segítség, nagyon nehéz itthon az élet, különösen most, hogy nyugati színvonalra akarják emelni az árakat. Bizony nagyon nehéz a kommunisták által alacsony megállapított nyugdíjból tengegni. De hát sosem fértünk össze, s most ők voltak felül és sikerült teljesen tönkretenni szép Hazánkat. Igaz, a sors nekem már nem hagyott időt az újraépítéshez. Így 80 évesen nem sokat tudok tenni, ami még hátra van, azt kibírom. Bajtársi szeretettel üdvözöl... "

.....

Bajtársainktól érkezett levelekből:

v.L. K. (Európa) 1990.I.10-én ... " A jelenlegi világhelyzetről, illetve azzal kapcsolatban nehéz kommentárt írni, mert minden 24 órában változik a helyzet. Kiindulópontnak vegyük azt, amit Hruscsov mondott, immár több, mint 25 éve: " Jobb, ha békén hagyjuk a magyarokat és a kis Magyarország semleges lesz, ellenkező esetben a láncreakció miatt az egész kommunista blokk szét fog esni, ami a kommunizmus végét jelenti. " Ez most már bizonyos, hogy menthetetlenül és feltartóztatlanul bekövetkezett. De nem a fegyvereké lett a végső győzelem, hanem a korgó gyomoré, ami sokkal veszélyesebb, mint az atombomba.

Ha a tömegek ki vannak éhezve, az üzletekben semmi se kapható, akkor hasonlóan mint a berber oroszok mindent széttépnek, sőt még egymást is felfalják. Tehát a gazdasági helyzet az, ami miatt a Szovjetunióval együtt a többi csatlós-állam is a tönk szélére sodródott, most pedig már késő, nincs visszaút.

Magyarországon, mintegy 5 millióra tehető azoknak a száma, akik a legnagyobb nyomorban, a létminimum alatt élnek. Kialakult Magyarországon egy számottevő réteg, amelynek már olyan a helyzete, hogy nincs mit vesztenie. Az indulatok gerjesztője. " Elegendő van a népnézésből! Éhezés helyett béremelést! Az elvégzett munkáért megfelelő bért! Nem kérünk a könyöradományokból! " Azonnali béremelést, árbefagyasztást, ármérsékelést követelnek a Vasas szakszervezet dolgozói. Újabb demonstrációt szerveznek, nyomtatékot adva követeléseiknek. Gazdasági növekedés nélkül nem állítható meg a lakosság elszegényedésének folyamata. Szűnjön meg a felszított ellenségeskedés... s közben összeroppan a magyar gazdaság.

A katasztrófális helyzet okaként CSURKA ISTVÁN (MDF) a gátlástalan érdekérvényesítést nevezte meg első helyen. A magyar társadalom " zuhanófélben van." Emiatt azután az anarchia is itt van a kapuban. Magyarországnak 20,000.000.- dollár adóssága van, ami egy főre 111,000.- forintot tesz ki. A nyugdíjasok átlagban 5 ezer forintot kapnak, de van, aki ennél is kevesebbet. Egy rúd szalámi 1,000.- forint! Ha netalán olcsóbb 640.-

2000-ig kimerülnek a szovjet földgáztartalékok. Ez fenyegeti nemcsak a válságba egyre jobban belesüllyedő szovjet gazdaságot, hanem külföldi megvásárlóit - így Magyarországot is. Talán ennyi elég tájékoztatónak, melyet a hazai sajtóból, a Népszabadságból vettem ki.

Ha Keletnémetországot a lehető legrövidebb időn belül nem egyesítik Nyugatnémetországgal, akkor polgárháború lesz és gazdaságilag menthetetlenül összeomlik. Naponta 1,200 - 2,000 fő települ át és 4 millió ül a kofferen a szabad választásokat várva... Ugyanakkor 2 millió munkanélküli van Nyugatnémetországban: emiatt drámai a helyzet. A miniszterek, felelős vezetők szünet nélkül adják le a vészjeleket.

Tárgyalások kezdődnek a szovjet csapatok végleges magyarországi kivonásáról, mivel azoknak további jelenléte sem katonai, sem politikai okokból nem indokolható. "Ruszkik haza!" A zürichi TAGES ANZEIGER (jan.24.1990) szerint Németh Miklós úgy nyilatkozott, mint jelenlegi miniszterelnök, hogy azt a lehető legrövidebb időn belül meg kell kezdeni. A robbanásszerű keleteurópai változások a népek kiolthatatlan szabadságvágya mindenütt többpártrendszer követel. Az utóbbi évek változásait lényegében nemzetközi tényezők váltották ki. A Szovjetunióban, Jugoszláviában a megoldhatatlan nemzetiségi problémák, Romániában Ceausescu és a Securitate, Keletnémetországban Honecker, Lengyelországban Lech Walesa és a Szolidaritás.

De a pálmát, mi, magyarok vittük el, élen a világhírű TÖKÉS LÁSZLÓ temesvári ref. lelkesével. És Magyarország volt az első a vasfüggöny lebontásában, amely a lavinát megindította és ezzel új korszakot nyitva az emberiség történetében, ami a nagy francia forradalomhoz hasonlítanak... "

.....

v. Sz. J. (London, Anglia, UK.) 1989. XI. 12 ... " 1989. X. 21-25-ig Budapesten lezajlott megemlékezések kapcsán a gyűléseken FÓNAY JENŐ, a magyar politikai foglyok egyesülete elnökének meghívására résztvettem. Okt. 22-én este rendeztek a Fiatal Művészek Andrassy úti Klubjában gyűlést, vitaestet. Szó volt az ország gazdasági helyzetéről is, hogy milyen súlyos válságba került az ország a kommunisták politikája miatt.

A jelenlegi kormány által puffogatott nagy reformok, csak üres szölamok. Semmi kézzelfogható eredmény nincsen jelenleg. Mindenki mondhat szabadon, amit akar, mindenki azt ír le, amit akar. A mai Magyarországon több, mint 300 újság és folyóirat jelenik meg. A cenzura még mindig létezik! A falun semmi jele sincs a reformoknak, itt még a "kiskirályok" uralkodnak. A falusi lakosság azt sem tudja, hogy kire szavazzon, ki az ellenzék. A nagy tömegek passzívok. Mindenütt azt tapasztaltam, hogy az 1956-os felkelés előtt kivégzett bebörtönözöttek mellőzve vannak, csupán a volt politikai foglyok szövetsége állt ki azokért. Csak Nagy Imrééket, na meg a két-kulacsosokat. Neveket nem említek. Ma már ott tartunk, hogy a Rákosi-rezsímről elfelejtkeztek. Ma hazánkban nagy a színváltás. A vörösök levetik vörös színüket és fehérekké vedlenek. Ma hazánkban a tömegek között a félelem lesz úrrá. Elindultak az áremelések, otthonlétem alatt emelték az áram szolgáltatást 30%-al, a benzin áremelése is kilátásban van. A forint értéke rohamosan romlik. A nyugati valuta szerzése már elkezdődött. Úton-útfélen emberek akarnak valutát vásárolni, forintért. Nagy a riadalom a kommunisták köreiben is. Máris elkezdődött azok megbélyegzése. Láttam egy fagyaltozót, aminek kirakata, üvegajtaja be volt törve, a tulajdonos: egy volt kommunista tanácselnök. Láttam Csepelen Kalamár József, volt tanácselnökről elnevezett utca sarkán a tiszteletére állított emlékmű vörös festéssel volt leöntve. Kalamárt a felkeléskor a szabadságharcosok agyonlőtték, mert tettenérték, amikor rádión az oroszoknak jelentést adott le.

Végre beengedték a NEMZETŐR újságunkat is. Budapesten árulják. Ajánlatos, hogy innen nyugatról minél többen látogassanak Hazánkba és beszéljék rá a barátokat, hozzátartozókat, hogy minél többen menjenek el szavazni az ellenzék jelöltjeire.

Hála a Mindenhatónak, hogy a kommunista párt is szétszakadt, ma már 3 féle frakció létezik. A szoc. dem. párt is kettészakadt. A pártok napról-napra szaporodnak. Dulakodás folyik a pozíciókért.

A nyugati segítséget kikövetelik, de az emigrációs magyarság 41 éves munkásságáról vajmi kevés szó esik. A mi feladatunk, hogy itteni újságainkon keresztül bevigyük a hazai köztudatba mindazt, amit hazánkért tettünk és jelenleg is teszünk... "

1990. II. 10-én:

UGYANCSAK OKTÓBERI HAZALÁTOGATÁSOM SORÁN bementem a Zalaapáti Tanácshoz, ahol panaszt tettem az 1956-ban elhunyt első feleségem családi sírhelyének elhanyagolása miatt. A kriptát, koporsókat feltörték, a kis kápolnát pedig lebontották. Korábban levélben tettem panaszt Pozsgai Imre államminiszternél. Összeszólalkoztunk a tanács titkárával, mondhatnám remegett a beszélgetés alatt, csak azt mondogatta, hogy " kérem, ne bántsuk egymást." Decemberben kaptam levelet Pozsgaitól, hogy a belügyminiszter megvizsgálta az ügyet és a temetőben a sírhelyet visszaadták saját tulajdonomba. Szerintem támadni kell minden oldalról ezt a még mindig uralkodó rezsímet és az eredmény nem marad el.

EZÜTTAL mondok köszönetet az angliai SzVSz nevében az otthoni hősiemlékmű felállítása tárgyában elfoglalt álláspontjáért. Minden szavával egyetértünk. Nem volna szabad még ezektől kérni egy ilyen nagy ügyben semmit sem. Jön az idő, amikor mi is szavunkat tudjuk majd hallatni otthon. Készüljünk fel arra, hogy a választások után beadjuk a számlát mindazokért, amiket a Csendőrség tagjai ellen elkövettek. Nem (annyira) anyagiakat akarunk, (hanem) erkölcsi jóvátételt. Népellenes büntettek miatt kell őket felelőségre vonni. Ha mi ezt elmulasztjuk, akkor szenvedéseink hiábavalók voltak! "...

.....

Az EUROPEAN LIAISON GROUP of London, U.K. 1989.X.11-én körlevelet adott ki 14 helybeli nemzetiségi közösség vezetőségének, s javaslatot kért, hogy hogyan képzelik el az óhaza megsegítését az európai változásokkal kapcsolatban. Magyar részről v. SZAKÁLY JÁNOS a MSzVsz angliai elnöke, bs-unk 18 pontból álló javaslatot terjesztett fel XI.23-án Anglia miniszterelnökéhez.

A választ a külügy-és népközösségi miniszter The Rt. Hon. WILLIAM WALDEGRAVE adta meg, a Keleteurópa-i ügyek intézője, aki 1989 júliusában személyesen járt Magyarországon. Írja, hogy az otthoni fejlemények egyre jobban segítik Magyarországot a demokráciához és várja az első teljesen szabad választásokat. Reméli, hogy az ország mielőbb szilárd megegyezésre jut az IMF-fel (Nemzetközi Pénzalap), melytől függ, hogy Magyarországon sikeres gazdasági reformokat tudjanak bevezetni. A brit kormány tervbe vette, hogy 5 év alatt 25 millió font-os u.n. átképzési programot vezet be Magyarországon, már április hónapban, melynek célja nagyobb demokrácia és a piactól függő gazdasági rendszer kifejlesztése.

Ezenkívül Anglia 1990-ben Nyugateurópával együtt részt vesz Lengyelország és Magyarország részére létesített 210.- millió font-os segítő programban, mely vámmentességet, egyéb kedvezményeket, valamint az European Investment Bank-tól kölcsön föl vételére jogosultságot tartalmaz... " (v.Sz. J. 1990.II.21.)

.....

v. G.M. (Beaconsfield, Que., Kanada) ... 1989.XI.29 ..." Börtönemlékeim között lapozgatva, kezembekerült v. TEMESVÁRY ENDRE vörgy.úr válaszlével, melyet 1968.IX.19-én, Starssbourg-ból írt nekem. A levél egy tükörkép a csendőr összefogásról. Én, mint volt börtöntárs napi imáimban kérem Részére a békés nyugodalmat az idegen földben:

" Kedves Miska Barátom és Bajtársam!

Nagyon meghatótt kedves és őszinte levele és örömmel sietek is rá válaszolni.

Mindenre, amit nekem írt, pontosan visszaemlékszem, s bár szomorú idők voltak, mégis örömteljesen olvastam kedves sorait, mert abból az őszinte és igazi ragaszkodás, együttérzés meg lelki jószág csendül ki. Áldja meg a jó Isten Midannyiójukat, hogy a magyar csendőrt jellemző becsület, összetartás, az Isten és szegény Hazánk szeretete, ahhoz való rendületlen ragaszkodás, az emigrációban is szorosan összetartson bennünket.

Engem a hosszú 10 éves fegyház, meg a szabadulás utáni két és fél évi részben munkában és megbetegedésemben eltöltött idő meggátolt abban, hogy 1956-ban megkísérelhettem volna a nagy fáradalmakkal járó disszidálást. Pedig megpróbáltam azt, de a Vörös-keresztes autók és a dunai hajók nem vettek fel. Gyalog pedig képtelen voltam rá.

Most aztán a hasszú időn át tartott kivándorló útlevél az utolsó percekben mentett ki. A szigorú bánásmód tavaly óta fokozódott, s különösen a csendőrökre járt a rúd. Egy tábornokunkat tavaly júliusban, minden indok nélkül elfogták és csak ez év februárjában bocsátották szabadon. Mindez fokozódott az idén májusban, midőn elfogták és ugyancsak indok nélkül internálták BEÖTHY és KÖRÖSMEZEY ezredeseket, az előbbi ügyében engem is kerestek, de június közepéig nem került rám a sor, így sikerült a kettős drótakadályon végre kijutnom és végre megölelhettem 13 évi távollét után a kintlevő családomat. Elmondhatom a költő szavaival, hogy " megfogyva bár, de törve nem " érkeztem szabadföldre.

Sajnos az emigrációban sok nemjó dolgot kell tapasztalnom. Van köztünk - a nagyon jó magyar között - alja nép is, kik jó hírünket nagyon lerontják.

Azzal zárom soraimat, hogy minden nehézségen át maradjunk továbbra is magyar csendőr szellemmel meg azok, akik voltunk. Magyar Csendőrök!

Szeretettel köszöntöm Mindnyájukat, Str. 1958.IX.19-én

TEMESVÁRY vörgy. s.k. ...."

Az "Álláspontunk"-kal, mely a B.L. 1989/2. számában jelent meg, teljes egészében egyetértek. Büszkeség tölt el, hogy a Vezetőség erejét a multból meríti és lelkében nincs bosszú. Testületünket ugyan 45 évvel ezelőtt megszüntették, de mi továbbra is híven, becsülettel, vitézül harcolunk a szeretet fegyverével édes Hazánk jövőjéért.

TEMESVÁRY vörgy. úr leveléhez azt fűzöm hozzá, hogy ő nem csak rabtárs volt, hanem bátorító, vigasztaló és szerető barát. Ha kevesen is, de a nagyvilágban még élnek csős.-ak, akik ezt bizonyítani tudják. Kérem, hitelesítsék soraimat a B.L.-en keresztül.

A Vörgy. úr által reánk hagyott örökséget a Vezetőség viszi tovább. A Magyarok Istene adjon Nekik erőt, egészséget a nehéz munkához!... "

.....
Dr. T.Gy. (Liverpool, N.S.W., Ausztrália) 1987.XI.17 ... " Köszönöm ismételt munkátokat, a szépkivitelű, tartalmas B.L. megszerkesztéséért, előállításáért, kikézéséért. Cserébe mi, itt, a köszöneten kívül feltétlen támogatásunkról biztosítunk Benneteket úgy anyagi, mint erkölcsi téren.

Egyébként minket is, - akár csak Benneteket - az otthoni "mozgó világ" eseményei nyugöznek le. Szegény REKTOR BÉLA barátom áprilisban bekövetkezett halála folytán már nem érthette meg az otthoni fejleményeket. Mennyi reménységgel beszélt Tucson-i látogatásunk idején Testületünk rehabilitációjáról, annak el kell jönnie, ha hiszünk az anyagi igazságban...

Látásom úgy-ahogy, életnívómat kiszolgálja. Távolra nem látok. Kocsimat eladtam, így hát maradt számunkra a "Public transport" lassú és időtrabló kényelmetlenségeivel..."

.....
M. J. (Niagara Falls, Ont. Kanada) ... 1989.X.1... " Ez év koratavaszán rászántam magam és hazalátogattam szegény, szép kis Hazánkba. A bátyám, ki csendőr volt és hugom még élnek. Nem bántam meg. Az idő felettük is eljárt és jobban megtörte őket, mint engem. Ők rabságban és rettegésben éltek. Két régi jó barátomat látogattam meg. Egyikük megúsza rendőri felügyelettel, de munkát nem kapott sehol, mert csendőr volt. A másik 9 évet ült. Elmondott néhány dolgot fogházi életéből, amit eddig még senkinek sem beszélt el. Megegyeztünk, hogy ezután sem fogja megtenni.

Sok felé jártam az országban. Úgy láttam, hogy nagy a szegénység mindenfelé. Mindenki siet valahová, mindenkinek lóg a kezében egy bevásárló szatyor, némelyikben már van valami, de a legtöbb üres. Az emberek a járdát nézik menet közben, komolyak, senkinek sincs mosoly az arcán. Két helyen láttam mosolygó embereket. Hódmezővásárhelyen, hol az unokaöcsém fia ballagott, hova én is hivatalos voltam. Másodszor Egerben, valószínűleg ott is ballagás volt, mert fiatal fiúk, lányok, szülők jöttek ünneplőben, virágcsokrokkal. Örültek, hogy vége lett az iskolának. A buktatókkal majd most ismerkednek meg.

Voltam Nagymaroson is. Megnéztem a vízlépcső előmunkálatait. Ottjártamkor már leállították a munkát. Senkit sem láttam az egész területen. Láttam otthon a TV-n néhány szerecsenmosdatást, hogy a komcsik hogy mentik egymást. A TV riporter ül egy szobában, vele szemben két másik személy. A riporter úgy adja fel a kérdést, hogy abban már a felelet is majdnem benne van - ami jó az elvtársaknak. Falunkban tönkrement a kolhosz. A vezetőség azt mondja, hogy újra indulnak, ha a tagok mindegyike aláír háromszázezer forintról szóló bankkölcsönt. És "persze" továbbra is azok vezetnék, akik tönkretették kicsiben a kolhoszt, nagyban az egész országot... "

1990.I.20 ... " Az Álláspontunk" minden betűjével egyetértek. Úgy az otthoni, mint az emigrációs problémákat felőleli csokorbakötve. Nyelvezete magasnívójú, amellelt tömör, mindenki által érthető...."

.....
Gy. H. (Windsor, Ont., Kanada) 1989.XI.27 ... " Novemberben már vártam a B.L. megérkezését, s nagy érdeklődéssel olvastam a mostani történelmi időkre vonatkozó tájékoztatásokat s vélemény nyilvánításokat. Roppant érdekes a magyarországi gazdasági helyzetről való tájékoztatója. Örömmel tölt el a katonai egyesületek együttműködésével kapcsolatos összefogás tervezése, s különösen a KÍVÁNJUK és a TILTAKOZUNK!

A halottakról szóló hírekben olvastam MAROSSZÉKY JENŐ rep.őrnagy elhunytáról. Régi időket, fiatalkoromat elevenítette fel. Első, kis táncsal egybekötött teaestélyemen ismertem meg. Tanítónőképzős voltam, Jenő Ludovikás és az Akadémia teniszbajnoka. Föl-

ajánlotta, hogy megtanítt teniszezni és meghívott a Böszörményi-úti laktanyában lévő pályára. Ez volt az első kapcsolatom a Csendőrséggel.

Isten nyugosztalja. Soraink fogynak...."

.....

P. Zs. (Glenhuntly, VIC., Ausztrália) 1989.XI.15... " Az "Álláspontunk"-ban leírtakkal maradék nélkül egyetérttek. A politikai vonal otthon lassan kialakul. Lehet, hogy nem mindenben a mi elgondolásaink szerint, de feltétlenül sokkal emberségesebb formában, mint a kommunista vezetés volt. A baj szerintem nem a politikai, hanem a gazdasági vonalon fog megmutatkozni otthon a jövőben. A gyárak, esetleg a nagybirtokok, vállalatok stb. tulajdonjoga kérdése nagy probléma. Ha egyesületek, egyének kezében vannak, azoknak nincs még meg a tapasztalatuk és külföldi érdekeltség, tőke jön be, az a tejfelt elviszi. Ha pedig az állam intézi mindent, akkor az ugyanaz, mint a kommunistáknál volt.

Talán egy újabb " Marshall Terv " segítené pénz és tanácsadók küldésével. Kérdés persze, hogy a Nyugat mit hajlandó adni... "

.....

P. I. (Frederiksburg, VA., USA) 1989.XI.20... " Köszönettel vettem legutóbbi B.L.-eteket. Nagyon szépen van összeállítva, élvezet olvasni. Úgy látom, nagybátyámnak, (VATTAY) igaza volt: Amíg két csendőr fog élni, a lap menni fog.

Bush elnök látogatása óta Magyarország állandóan szerepel a TV-n. Kezd felfigyelni a világ a sok változásra. Sok változás van, de még soknak kell jönni. Mint öcsém írja: " Hölgyeim és Uraim! Nincs elvtárs többé! De a főkolomposok fönn vannak még!" ... "

.....

M. M. L. (Toronto, Ont., Kanada) 1989.XI.5... " Hálásan köszönöm a gazdag tartalmú B.L.-t. Nagyszerű szerkesztés, gondos kivitel, mind mind áldozatos sok munkáját dicsérem. Csupán a halálozási rovatuk aggasztó. Mi lesz a Csendőrség jövőjével, ha az ország még sokáig az elnyomó kommunisták terror uralma alatt fog nyögni? Ki viszi tovább az ügyeket? A hazai változások, bármilyen szépek és meglepők, óvatosságra intenek, mert mi sokat tanultunk a múltunkból... "

.....

B.T.E.Z. (Sarasota, FLA., USA) 1989.X.7... " Ny.Németországi vakációnk jól sikerült. Kintjárt rokonoktól is sok mindent megtudtunk. Argentína déli részén élő bajtársunk felesége köszöni együttérzésünket, mely hozzásegíti férjét a régen esedékes szemoperációhoz. Változatlanul figyeljük a torontoi eseményeket és várjuk a KEDVEZŐ fejleményeket... "

.....

P.A. (Victoria, B.C., Kanada) 1989.XII.26-án ... " Karácsony előtt kapott gyógyszer-allergia betegségből most kelt fel, s küldi jókívánságait az Újesztendőre mindnyájunknak és 35.- dolláros csekket a B.L.-nek.

Kellemes híreket hallunk és látunk a TV-ben. Őszintén szólva nem reméltem, hogy ezeket még én is "történelmi távlaton belül" megérem. Mindezekből megerősítve látom azon véleményemet, hogy akik sokat lármáznak, azoknak előbb-utóbb "Igazuk lesz", akik pedig behúzzák a nyakukat, arra pedig rálépnek. Gondolok most főképpen a mi Testületünkre és arra, hogy hasznosabb volna, ha kicsit lelkesebben és több meggyőződéssel protestálnánk és inkább a külvilág felé, ezt pedig alaposan megfontolva, a legjobb hatás elérésének céljából... Azt hiszem az idő kedvezne nekünk, legalább azt elérni, hogy utolsó éveinkben békében hagyjanak bennünket. Kezdenek megjelenni könyvek az " érem másik oldaláról " is.

...

Az 1990-es év nagy reményekkel kezdődött az erdélyi magyarság sorsának javulását illetőleg.

A tény, hogy a Ceausescu elleni robbanást egy magyar pap bátor ellenállása indította ki, reményt adott arra, hogy a szabadság egységes eszménye összehozza s magyar és a román népet.

Sajnos, ez a remény egyelőre nem teljesült. Nem célo, hogy a felelősséget ezért, akár a magyar, akár a román szélsőség nyakába varrjam. Az igazi felelősség azokat illeti, akik történelmi ismeret nélkül és a népek önrendelkezési jogának teljes megvéteésével alkottak határokat úgy Trianon, mint a II.Világháború után.

Ezek a nagyhatalmak felelősek az elvetett gyűlölet magváért, mely az ő áldatlan működésükkel nőtt ilyen irthatatlan gyommá Európa szívében. Ha ezek a nagyhatalmak magukat a kultura képviselőinek tartják, akkor elsődleges erkölcsi kötelességük, hogy egy elnyomott kisebbség sorsát a maga ezer éves történelmével Erdélyben, épp olyan fontosnak tartásák, mint a volt gyarmati népek jövőjét. Szomorú tapasztalatunk, hogy ez soha nem következik be.

Tegye mindenki kötelességévé, hogy ezen véleményéről az illetékes kormányt, ahol él, hivatalos levélben értesítse. (A Szerk.)

.....

Dr. v. J.I. (Torrens,ACT.,N.S.W.Ausztrália) 1989.XI.17... " A B.L.-ben a Vezetőség hírei alatt közölt,a clevelandi konferencián előadott Bajtársi Közösségünk véleményét mindenben aláírom és elfogadom és különösen helyeslem a "TILTAKOZUNK" részt. Ezt a sérelmünket és súlyos elmarasztalásunkat eddig senki se tette szóvá, pedig ez ugyancsak érint testületi becsületünkben. Csak rámutatok egy példára ilyen fokon, Santamária is (Mr. Bob Santamária, Melbourne, Vic., Lásd B.L. 1987/1. szám, 39.oldal), de a neki válaszó cikk is hangsúlyozza, hogy a háborús bűnösök utáni hajsza nem testület, hanem egyesek ellen lett törvényre emelve. Tehát ez is aláhúzza a debreceni ideiglenes kormány - nem tudom, kommunista, vagy más nyomásra hozott - kormányrendeletét, amivel egyszerűen nem létezővé tették Testületünket és teszik minden tagját felelőssé az eseményekért. Ilyen szellemű ítéletmondás (kollektív, Szerk.) a ma annyira fölemelt "emberi jogok" legsúlyosabb megcsúfolása. Ezért lenne nagy súlyú, ha el tudnánk érni Testületünk hazai rehabilitását, amihez az első lépés ennek a kormányrendeletnek a megsemmisítése kell hogy legyen.

Sajnálatos, hogy az MHBK Nyilatkozat (H.U. 1989/Szept.-Okt.) e tárgyban előadott pontjaidat egy - a 8. pontba - préseli bele, ami azoknak, akik a tárgyat, a problémát nem ismerik, értelmetlenül hangzik a többi pontok mellett.

A hősi-émlékművek (ők csak háborúsemlékeket állítanak, Szerk.) állításának követelése az otthoniak szemében természetes és már nem is egy van. Ha az emigráció követelését ilyen formában, mint követelést teljesíti is a "változó" rendszer, az is csak egyike lesz azoknak a szépség-tapaszoknak: címeres zászló, vöröscsillag eltüntetése, egyesületek alakítása (szalámi-taktika), egyházi engedmények pap és szerzetesek teljes hiányában és így tovább, ami mind nem kerül pénzbe, se nem megy hatalomvesztésre: de szimpátia vonalon elősegíti a kommunista rendszer u.n. reformját, magyarul: megmaradását! ... "

.....

Á. B. (Florida, Argentina) 1989.XII.10 ... " Egy évvel közelebb vagyunk 44 éve várt álmaink megvalósulásához. Hála Istennek. Az ember túlél rendszereket, megpróbáltatásokat, ki sikeresebben, ki kevesebb sikerrel. Büszkeséggel tölt el, hogy megint MI (hazai honfitársaink) voltak az elsők, akik megmozdultak, sőt másokon is segítettek (Vajon mi lesz ennek a gyümölcse?). Mindenesetre ez az év olyan sikeresen zárul, amire álomban se mertem volna gondolni. Remélem, hogy ez folytatódni fog..."

Az "Álláspontunk"-kal kapcsolatosan:

- Ad a/ helyeslem, de amikor az oláh terror dühöngött és Magyarországon féltek egy román támadástól, akkor nem lett volna előnyös, ha a szovjet csapatok nem lettek volna jelen. Így úgy vehették volna, hogy azokat is megtámadják, mint egy régi oláh röpiraton közölték a románokkal, hogy ahol látnak egy orosz, vagy magyart, öljék meg. Ma már változott a helyzet.
- Ad b/ úgy tudom, hogy ezt a márc.25-én tartandó általános választásokon megvalósítják, ha okosok.
- Ad c/ ez a választások eredményétől függ
- Ad d/ ha megalakul a független kormány és mint egyenrangú tárgyalófél leülhetünk velük tárgyalni, föltétlenül végre kell hajtani, éppúgy, mint az I.Világháború utáni Hősi Halottak emlékművét, falvanként, ahol évenként a fiatalok emlékeznek és lerójják tiszteletüket hősi halott apáik, nagyapáik, testvéreik emléke előtt. "

.....

M. B. (Oshawa, Ont.Kanada) 1989.XII.5... " Most pedig nagybecsüléssel és tisztelettel adózom a szerkesztőségnek a B.L. előállításával járó önzetlen munkálkodásukért, s különösképpen értékelem DOMOKOS SÁNDOR fhdgy.úr írásait, költeményeit, mert kiviláglik azokból az ember erkölcsi értékét meghatározó "úr" jelző helyes értelmezése, mely szerint az soha nem jelentett társadalmi állást, vagy rangot, hanem lelki nemességet és elvhű gondolkodást... "

.....

v. Sz.L.J. (Como, W.A., Ausztrália) 1989.XI.11... " A B.L. legújabb számát a napokban kaptam meg, szépen becsomagolt, ép állapotban. Úgy voltam vele, mint a szomszéd ember a pohár vízzel: egy hajtásra kiittam, vagyis egy ültőhelyemben kiolvastam, hogy később újra végigolvassam. Szerkesztése, mint mindig, úgy most is kitűnő. Az elején írott "Álláspontunk" szinte meghatóan szép és annak minden szavával egyetértek. Ne higyjünk a kommunistáknak és ne alkudozzunk velük. A kommunizmusnak meg kell szünnie, el kell tűnnie, a mi Testületünk teljes rehabilitációt kell kapjon. Nem tudom, hogy mit hoz a holnap, de boldog vagyok, hogy a jóra mutató eseményekből legalább már ennyit is megérhettem és remélhetem a további javulást. Isten malmai lassan örölnék. Ide csatolok egy csekket 40.-dollárról a B.L. részére... "

.....

T. J. (Tourcoing, Franciaország) 1989.XII.1... " A B.L.-t megkaptuk mindnyájan, nagyon szépen köszönöm a bajtársak nevében is. Minden bajtárs egyetért a Vezetőség "Álláspontjával"-val. Helyesnek tartom, hogy mindenben nem csatlakoztak a clevelandi határozathoz.

Fiam most három évig tanul a párizsi egyetemen. Ha sikerül neki, akkor átmegy a diplomáciai pályára. Október végén már harmadszor volt tábornokával Budapesten. Körülutazták a Balatont, megnézték a Duna-kanyart. Nagyon tetszett nekik Magyarország... "

.....

E.E.H. (Grand Rapids, MI., USA) 1989.XI.26... " Szeretném különösen megköszönni és gratulálni annak, aki írta a "Hősök Vasárnapján" megemlékezést (Hetyey Sándor. Szerk.) A Jóisten áldja meg őt bőven. Áldja meg a Jóisten minden hős csendőrhonfitársam is, aki kiállítja, összerakja, elővarázsolja a Bajtársi Leveléket... "

.....

B. B. (Richmond Hill, N.Y., USA) 1990.I.18... " Köszönöm a Bajtársi Levelét. Mellékelve küldöm szerény kis adományomat a Csendőrségért való harciért és küzdelméért. Üdvözlettel.... "

.....

v. Sz. J. (Sarasota, FLA., USA) 1989. XI. 7... " A II. Világháborúban hősihalált és deportáltak emlékművét, melynek Hernádnémeti községben kezdeményezője és erre a célra 30,000.- frt. adományozója voltam, okt. 29.-én felavatásra került. Fényképet küldtek róla, illetve a felavatási ünnepségre meghívót is, de sajnos nem tudtam elmenni. A jövő év tavaszán, ha haza megyek, majd Hősöknapján majd meg fogom koszorúzni és rendezek egy külön hősöknap ünnepséget..." 1980. I. 17-én... " Március 25-re van odahaza a választás kiírva. Én már készítem az utamat haza, mert szeretnék két héttel előtte otthon lenni, s résztvenni a választási hadjáratban az ellenzék oldalán, mert úgy érzem, hogy én abból nem maradhatok ki. A megyeszóci kerületben - mely egyéni kerület, - az ellenzék képviselőjének be kell jutnia a Parlamentbe... "

.....

Sz. P. (London, Anglia) 1990. I. 31... " A múlt év októberi számban közölt "Álláspontunk" ama részével, melyben a várakozás álláspontjára kell helyezkednünk, nevezetesen az otthoni, mostani hatóságokkal való tárgyalás elvetése (tekintetében) a mi csoportunk Veled egyetért. Igazad van, a mostani otthoni garnitúra még nem az, aki akar, vagy tehet úgy, ahogy azt mi szeretnénk... A lapot igen jól szerkesztettnek tartjuk és örömmel olvassuk. Az itteni Bajtársak jókívánatait tolmácsolom. Mint már írtam, mi tartjuk a bajtársi kapcsolatot, gyakran összejövünk beszélgetésre..."

.....

K. I. (Westlake, OH., USA) 1990. I. 9... " Soraim elején szerencsés, békés Újesztendőt szeretnék kívánni. Ide mellékelem az újsághoz való hozzájárulásomat és egyben megköszönöm fárasztó és áldozatos munkájukat. Nehéz a teher már a mi korunkban, de szeretném látni, hogy Önök még küzdenek a nehézségekkel, amíg csak lehet, mert ez az egyetlen lehetőség, ami hírt ad egymásról az egyre ritkuló számban még élő Bajtársainknak.

Az " Álláspontunk"-kal tökéletesen egyetértetek..."

.....

P. K. (Magyarország) 1990. I. 14... " Ez a Karácsony olyan volt, amilyent senki, még álmában sem gondolt. Szeged soha ilyen szép ünnepi felkészüléssel nem várta az ünnepeket. Soha még ilyen díszes kivilágítás a Kárász utcán és a parkok fenyőin, a városháza előtt nem volt. Állandóan hallgattuk a rádiót, a T.V.-t, szinte egy emberként. Mindenki. És az egész város olyan volt, mint egy felbolygatott méhkas. Azután megindult a segítség a sok karaván Szegeden át és máshol is. A németek, akiket 2-3 héttel előbb mi segítettünk át a "Berlini falon", kocsokon, megrakva élelemmel, mindennel mentek a határ felé. Szinte túlzott is volt a segítség. Kenyér, kalács, beigli. A csemegés boltok is teherautókra rakodtak. Hát sok mindent meg kellett érni a mi korosztályunknak. Épp ma mondta a rádió, hogy betiltották a kommunista pártot. Sajnos, nálunk még meg van..."

.....

v. N. L. (Spring Hill, FLA., USA) 1990. II. 9... " Febr. 14-én majd csendes magányomban visszagondolok arra az időre, amikor törvényes rend volt, amire mi éberén vigyáztunk. Lelki szemeim előtt elvonulnak bajtársaim, volt előljáróim... ezek nekem kedves emlékeim. Szemeim gyengék, befejezem levelem. Erőt, egészséget kívánok szeretettel..."

.....

P. I. (Fredericksburg, VA., USA) 1990. II. 20... " Jó volt olvasni cikket a Hadak Útján-ban. 14-én fölhívtam S. I.-t és elemlegettük a halasi napokat, főleg a lovascsendőroket..."

.....

R. Gy. (Magyarország) ... 1989, október... " ... Amiért mégis írok, annak oka, hogy 46 év után, aug. 28-án hétfőn eljutottam NAGYSZÖLLŐS-re (Ugocsa vm.,). Ennek az az előzménye, hogy a Kárpátaljaiak részére az idén 4 helyen nyitották meg a határt és onnan, valamint Szabolcsból 5 járásból, un. kishatármenti forgalom bonyolódik azóta. Mondanom sem kell, hogy megindult az emberáradat, onnan egy-napos bevásárlásra hozánk jönnek, innen pedig viszik az ennivalót és látogatják a rokonokat.

Kilométeres (3 km.) autósorok állnak oda-vissza a határon. Számomra, - mivel mi kívül esünk az un. kishatármenti zónán, - az egynapos hivatalos út tette lehetővé a látogatást. 1982.XII.30. óta nyugdíjban az egyik termelő szövetkezet jogi tanácsadója vagyok, heti kétnapi elfoglaltság mellett. Ez a termelő szövetkezet fölvette a kapcsolatot a Nagymuzsaly-i, Tiszaújlak-i, Beregszász-i és Nagyszöllős-i szövetkezetekkel és árucserét fog lebonyolítani, ami mindkét partner részére kedvezőnek ígérkezik.

Nos, ez adta az apropos-t és személygépkocsival útrakeltünk. Sajnos elég csapadékos időt fogtunk ki, de az én szívem már hevesebben dolgozott, amikor Csaphoz közeledtünk. A fájó az, hogy 46 éve még ez a terület is Magyarország volt, most meg az orosz határőrök őrzik - és ott még megvan a "vasfüggöny". Amikor átkeltünk a határon, az első szomorú látvány - és ezt a kocsis és mi is éreztük -, az utak kriminális állapota. Kb. a múlt századot idézték az országutak, - nem beszélve azután a falvakon átvezető útakról. A szegénység leírhatatlan. Bizony ezek a falvak megmaradtak a 40-50 évvel ezelőtti állapotukban. Hát, ha összehasonlítom egy mostani magyarországi faluval, akkor ez itt Amerika.

Ami kellemesen lepett meg, az az, hogy az összes templomok, felekezetre való tekintet nélkül szépen rendben vannak, kitatarozva, körülkerítve. Kivéve a nagyszöllősi városközponti római katolikus templomot, mely roppant leromlott - romos állapotban van. Ez év tavaszán Paskai bíboros, hercegprímás, esztergomi érsek, amikor Szöllősön járt, ígéretet tett, hogy a magyar egyházak közbejöttével és segítségével rendbehozzák és gyűjtés is indul a rendbehozatalára.

Nos, folytatva a gondolatokat, a népnek pénze van, de nincs mit venni érte. Az élelmezési helyzet kriminális, mindenért sorban állnak, mint a birkák, olyan türelmesek, mert már megszokták. Ami kedvező változás: a szabadabb mozgás, a kisebb régi jogok gyakorlása, a szabad nyelvhasználat, a magyar kultúra most meginduló terjesztése, területi magyar színház szervezése, a magyar iskolahálózat visszaállítása, stb. Sajnos ez nem megy gombnyomásra és máról holnapra.

A községekben, a városokban most jelennek meg a magyar föliratok, de ez még nem általános. Nos, ahogy közeledtünk Nagyszöllős felé, egyre jobban vert a szívem és a nap is kisütött. Tiszaújlakot elhagyva a maga pompájában tárult elém a Fekete-hegy és megpillantottam Nagyszöllős tornyait. Kollégáim beültek tárgyalni a Fő-utcán egy szövetkezetbe a vezetőséggel. Itt már mindenki magyarul beszélt. Én pedig az autóval bejártam Nagyszöllőst. A gépkocsivezető nem győzött csodálkozni, hogy 46 év után hogy ismerem.

Először is kevés új tömblakás, üzem stb., épült, így a régi utcák megmaradtak. Elmentünk az állomásra. Az úgy van, mint volt, roppant rozoga állapotban. Végimentünk a Tulipán-utcán. Gitti néniék háza elég lerobbant állapotban van, de ráismertem. A Kullman kuria is ll egy park - inkább giz-gaz - közepén, de megvan. Az Ugocsa Bank is a helyén van. Felmentem az emeletre, ahol születtem és ahol a volt lakásunk volt. Minden a régi, a lépcsőház elég rossz állapotban van. Persze be nem csengettem, de nekem ez is elég volt az emlékek felidézésére. Ezután a volt Magyar-soron mentünk kocsival felétek (a Fő-utcán autóval közlekedni nem lehet). A Perényi kastély teljesen fel van újítva, szociális otthon van benne, csak csúnya orosz színekkel van befestve. A Rátornyai kuria is szépen rendben van.

Ezután értünk a Királyháza-i elágazáshoz, a Kankó-várnak már csak a romjai vannak meg, mögötte a régi várromokkal. Ezután jobbra felhajtottunk és már elém is tárult a szép emeletes villa a szőlők alján. Ekkor minden eszembe jutott - a gyermekkor, Ti valamennyien, az együtt-töltött évek, vakációk és azok minden szépsége és öröme.

Hát ennyit Nagyszöllősről. Egyébként rosszabbra számítottam, mert minden régi épület, úgy-ahogy a helyén volt. Jövőre szeretnék két-három napra elmenni Rahóra, Kőrösmezőre, Munkácsra, Szolyvára, Vereckére és Ungvárra is, ha Isten segít és egészségünk engedi... "

.....

ÜDVÖZLETEK

Ezúton is hálás köszönetet mondunk
a Karácsonyra és Újévre kapott bajtársi megemlékezésekért, üdvözltekért.

A jókívánságokat ezúton is szeretettel viszonzozzuk
és kívánunk Bajtársainknak és Barátainknak
a magyar Föltámadás reményében

kegyelemteljes, békességes húsvéti ünnepeket!

AZ MKCsBK VEZETŐSÉGE és a BAJTÁRSI LEVÉL SZERKESZTŐSÉGE.

.....

VIII.

KÖNYVISMERTETÉS, HELYESBÍTÉS, ÉRTESÍTÉS, FELHÍVÁS, NYUGTÁZÁSOK

OTHER LOSSES (Egyéb veszteségek) Írta: James Bacque, kiadta Stoddart Publishing Co., Limited 1989-ben Torontóban (Ont., Kanada) 248 oldalon, kötve, fényképekkel.
Ára: 26.95 dollár.

Ez a könyv kivizsgálás a francia és amerikai kézbe került német hadifoglyok tömeges elhalálzásáról a II.Világháború után. A nyugatnémetországi amerikai fogolytáborokban a II.Világháború végén, csaknem négy millió német katonát tartottak szabadban, szöges drótok között, alig valami, vagy szinte semmi víz és ételmen több hónapon keresztül.

A francia hadsereg - mely kb. 630.000 foglyot vett át az amerikaiaktól jóvátételi munkára, - éhezettette és olyan bánásmód mellett tartotta őket, hogy közel 250.000-en meghaltak.

Az amerikai táborokban legalább 750.000-en haltak meg.

Legtöbbje a német hadseregben (Wehrmacht) szolgált, akik 1945.V.8-án megadták magukat, de volt köztük több ezer asszony, gyermek és öreg. A halálozások egyszerűen "egyéb veszteségek" néven lettek elkönyvelve.

Széleskörű, fárasztó kutatásai során a szerző kihallgatta foglyok százait, öröket, katonatiszteket és összegyűjtött bizonyítékokat több ezer oldalon Párizs, Koblenz, London, Washington és Ottawa katonai levéltáraiban. Szakszerű segítséget kapott Ernest F. Fisher ezds. US katonai történész személyében.

Hogy hogyan lehetett ezt a közvélemény előtt titokban tartani, a US kormányt beszervezni, a Vöröskereszt nemzetközi bizottságát becsapni, a sajtót az egészből kizárni, a US senatust megtéveszteni, vezető tisztviselőket a palástolásba belevonni - ez mind benne van a könyvben, mely elsöpri a szövetségesek háborús céljairól hangoztatott zseniális mithoszt, s kiteríti a cinikus "Hideg Háború" propagandájának okait, mely az oroszokat okolta a foglyok közötti összes halálesetekért.

A tények megdöbbentőek és borzalmasak, mert a szerző azt törekszik bizonyítani, hogy az egyenes felelősség ezekért az "egyéb veszteségek"-ért a szövetséges hadsereg legfőbb parancsnokát Dwight D. Eisenhower terheli.

Az előszóban így ír dr. Ernest F. Fisher ezds., volt hadnagya a 101. légi gyalogos hadosztálynak, a US hadsereg volt vezető történésze: "Eisenhower gyűlölete -továbbítva a készséges katonai bürokrácia által - eredményezte a haláltáborok borzalmaikat, melyeket semmihez se lehet hasonlítani az amerikai katonai történelemben... egy kimagasló háborús bűn..."

.....

HELYESBÍTÉS

A B.L. 1989.X.31-én megjelent 1989/2.szám 17.oldalán közöltük, hogy az MHBK EMLÉK-KERESZTJE-t kapta helyesen: BEODRAY FERENCNÉ. BEODRAY FERENC bajtársunk és felesége mindketten tevékeny támogatói a közösségi és cserkész-életnek. A sajnálatos sajtóhibáért elnézést kérünk.

.....

FELHÍVÁS

Több bajtársunk és hozzátartozóik emlékezete szerint a Kanadai Kir. Lovas Csendőrség (RCMP) küldöttsége a 30-as években Budapestre látogatott el és ott tanulmányozta a bűnügyi nyilvántartásunkat és a laboratórium működését, Kiskunhalason pedig a lovas kiképzést.

Kérjük az ezzel kapcsolatos adatoknak (év,hó,nap,nevek stb.) esetleg a Csendőrségi Lapokból, vagy más kiadványokból a Szerkesztőséghez való beküldését. Kívánság esetén készséggel visszajuttatjuk.

.....

TUDÓSÍTÁS

Az alábbi könyvekből néhány magánpéldány kapható a Központban:

Dr. REKTOR BÉLA:

(US) Federal Law Enforcement Agencies
Danubian Press, Astor, FLA.,USA 1975
408 oldalon, kemény kötésben (angol nyelvű)

US 15.- és postaköltség.

A M.Kir.Csendőrség Oknyomozó Története.
Árpád Könyvkiadó, Cleveland, OH.,USA 1980.
552 oldalon, kemény kötésben

US 20.- és postaköltség

S.B. VÁRDY + A.H. VÁRDY

Triumph in Adversity,
Columbia University Press, New York, N.Y. USA, 1988
616 oldalon, kemény kötésben. (angol nyelvű)
(Ez a kötet tartalmazza Dr.REKTOR BÉLA utolsó ismert tanulmányát a Csendőrségről)

US 31.- és postaköltség

ÉRTESÍTÉS

Bajtársaim szíves tudomására hozom, hogy a Bajtársi Levél 1981/2.sz. 140-ik, valamint az 1988/1.sz. 43-ik oldalán ismertetett adatgyűjtéseket befejeztem.

A csendőrségi szolgálatra és kapcsolatos történelmi eseményekre vonatkozó többszáz oldalra kiterjedő adatot gyűjtöttem össze az 1945-ben megszűnt Csendőrségi Lapok és más hiteles források alapján. A gyűjteményt háromtagú bizottság átvizsgálta, rendszerbe foglalta, s azt " A Magyar Királyi Csendőrség alapításáról, működéséről szóló leírások, történetek és adatok " címmel kiadásra alkalmasnak találja. A következő lépés a sajtó alá rendezés.

Tekintettel azonban arra, hogy nyomda-költségre készpénz nem áll rendelkezésre, ki-nyomtatása csak úgy lehetséges, ha a nyugati szabad országokban élő csendőrbajtársak a könyvet előre megrendelik.

Bajtársaim! Itt van az alkalom, hogy megcáfoljuk a több, mint 40 éven át meg nem szűnő rágalmatokat és gyanúsításokat. Kiöregedésünk miatt itt van az ideje annak, hogy olyan történelmi összefoglalást hagyjunk magunk után, ami a megvesztegethetetlen igazságot tartalmazza. Ezzel tartozunk az utánunk következőknek és a volt Testületnek.

Kedves Bajtársaim! Nehezen szántam rá magam, hogy kéréssel forduljak Hozzátok. De amikor napjainkban Európától Ausztráliáig megjelenő magyarnyelvű újságcikkekben II. Rákóczi Ferentől - az 1848-as szabadságharc, az 1849-es aradi vértanúk kivégzése, az I. Világháború, az 1918-as összeomlás, a II. Világháború elvesztése, az 1956-os nemzeti fölkelés, Nagy Imre miniszterelnök kivégzése és újratemetése és sok más elfelejtett nemzeti sérelmünk, mind föl vannak sorolva: rólunk, a m.kir.Csendőrség tagjairól megfeledkeztek!

Ezért fordulok Hozzátok, segítsetek megjelentetni ezt a csendőrségi adatgyűjteményt, melyben követeljük az un. Ideiglenes Nemzeti Kormány 1.690/1945 M.E.sz. rendelet visszavonását, a volt m.kir. Csendőrség tagjainak rehabilitását, nyugdíj illetményük megállapítását és folyósítását.

Most, hogy az események gyorsan követik egymást, itt az ideje a cselekvésnek.

Itt mondok köszönetet azoknak, akik ez ügyben eddig is segítettek.

Kelt, Calgary-ban, 1990 február 14-én.

SZELEI JÓZSEF S.k.

A szíves előrendeléseket kérem az alábbi címre:

Mr. JOSEPH SZELEI
803 - 8th Ave., N.E.,
Calgary, Alberta, N.E.,
T2E 0R9
CANADA.

.....

ÉRTESÍTÉS

A budapesti Zrinyi katonai kiadó 1990-ben tervezi megjelentetni dr.SZAKÁLY SÁNDOR új kötetét "A magyar tábori csendőrség 1938-1945-ig" címmel. A kötet Magyarországon elsőként foglalkozik a m.kir.Csendőrség sajátos feladatokat ellátó részével, a tábori csendőrséggel. A kötet eredeti források felhasználásával készült, melyet számos, korabeli foto és dokumentum egészít ki, melyet a tábori csendőrség kötelékében szolgálatot teljesített több csendőrtisztről készített miniprotré tesz teljesebbé. A korlátozott számban megjelenő kötet 5.-US dollár egyidejű beküldésével - ez a postai költséget is tartalmazza - előjegyezhető: A.John Péterdi 4 Beau Street, Norwalk, CT., 06850, USA. (Hadak Útján 1989.Nov.-Dec.szám.)

.....

Katolikus Magyarok Vasárnapja

Catholic Hungarians' Sunday

The only Hungarian Catholic Weekly in North America

1739 Mahoning Avenue

P.O. Box 2464 • Youngstown, Ohio 44509

1990. január 25.

MEGJELENT

A KATOLIKUS MAGYAROK VASÁRNAPJA

1990 - es évkönyve!

Az évkönyv tanulmányokat, elbeszéléseket,
vallásos írásokat és költeményeket tartalmaz
a KMV hasábjairól ismert íróktól és költőktől.
ÁRA: 8 USA- dollár + 1 dollár portó
Megrendelhető a KMV Könyvosztályán:
P.O.Box: 2464, Youngstown, Ohio 44509 USA.
Telefon: (216) 799-2600; FAX: (216) 793335

.....

KEDVES BAJTÁRSAIM!

A mostani választások Hazánk történelmében 1945 óta a legfontosabb történelmi esemény. Bár teljes többséget egy Párt sem ért el, mégis egy végtelen fontos ítéletet mondott ki a magyar nép. A lakosság teljes többsége határozottan elutasította a kommunizmust, mint pártot, mint gazdasági rendszert és mint világnézetet.

Míg mi, az emigrációban arról sopánkodtunk, hogy sok párt indul, elfelejtettük, hogy a mi sorainkban sincs egység. Míg az otthoniak szemében a szálkát kerestük, a magunkéban a gerendát se vettük észre. Most nagy örömmel kell leszögezzük, hogy a kommunizmus megbukott, mert ha egy szabad választáson győz, akkor nekünk azt is el kellett volna fogadnunk, mint a nép akaratát. De hál' Istennek és a népünk józanságának, nem így történt! Nem szabad elfelejtenünk, hogy a demokrácia nehezen járható út. A nép választ és azzal együtt viselnie kell az esetleges rossz döntést követő felelősséget is. De a diktatúrával szemben az az előnye, hogy négy, vagy öt évenként módja van a hibát az új választással kiküszöbölni. A francia és az olasz nép is, még mindig a demokráciával járó felnövést útján van. A mi népünk is végre ráléphetett arra az útra, mely a nemzet politikai megérésének és felnövéseinek az útja. Az Isten nyújtson védő kart az előttük álló megpróbáltatásokhoz.

Mert megpróbáltatások lesznek! Egy népet tönkretenni kevés idő is elég, de felemelni, generációk munkássága kell. Ehhez kell nekünk, emigránsoknak, minden eszközzel segítséget nyújtanunk, mert különben a jövő belesüpped a kiábrándulás kátyujába.

DOMOKOS SÁNDOR Szerkesztő.

AZ MKCSBK VEZETŐSÉGE

ezúton is köszönettel nyugtázza Közösségünk fönntartására befolyt
önkéntes hozzájárulásokat és felülfizetéseket.

1989 szeptember 1-től december 31-ig:

S. L.	BL	100.-	Özv.V.H.J.-né	BL	50.-	.E.E.H.	SA US	25.-
Cz. F.	BL US	30.-	v. B.J.	BL US	15.-	Dr. F.K.	BL	20.-
V. L.	BL US	15.-	v.D. F.	BL US	20.-	özv. B.G-né	B.L.	15.-
H. A.	BL US	15.-	Dr.Sz. K.	BL US	50.-	M.M.L.	SA	100.-
v.K. D.	BL US	20.-	v.P. L.	BL	30.-	v. S.I.	BL US	10.-
A. Gy.	BL US	30.-	F. F.	BL	30.-	N.N.	BL US	50.-
v.Sz.L.J.	BL	40.-	Dr.H. E.	BL	25.-	özv. Gy.Ö-né	BL	35.-
Cs.L.Montreal			v.G. M.	BL	25.-	P.I.	BL US	20.-
csoport		306.-	Dr.v.J. I.	ISA Au.	40.-	M.B.	BL	60.-
M. J.		15.-	v.M. K.	BL	30.-	H.B.	BL	12.-
K. D.	ISA F Fr.1,	1,000.-	B. J.	BL	25.-	T.J.	BL US	25.-
v.P. K.	BL	25.-	Cs. J.	BL	30.-	K.F.	BL US	20.-
v.R. I.	BL	15.-	R. K.	BL	12.-	V.I.	BL	12.-
P. Ch.	BL	32.49	E. M.	BL	15.-	S.A.	BL US	25.-
			Á. B.	BL US	15.-			

1990 január 1-től február 28-ig:

P. A.	BL	35.-	S. F.	BL	25.-	S.Á.	BL US	10.-
S. A.	BL	15.-	K. I.	BL US	20.-	P.B.	BL	25.-
J. B.	BL	20.-	Özv.N. S-né	BL	15.-	S.F.	BL	15.-
M. J.	BL	15.-	Özv.B. Á-né	BL US	20.-	J.P.	BL US	15.-
S. F.	BL	12.-	v.K. L.	BL	12.-	K.J.	BL US	20.-
L. M.	BL	20.-	v.B.T.E.Z.	BL US	20.-	Dr. B.E-né	BL US	25.-
B. I.	BL	20.-	M. L.	BL	15.-	Dr. A.T.L.	BL US	20.-
D. S.	BL	25.-	K. J.	BL	12.-	B. M.Z.	BL US	25.-
Dr.K. Gy.	BL	12.-	v. K. L.	BL	12.-	K.M.	BL	12.-
T.J.Tourcoing			S. I.	BL	20.-	Dr. B.I.	BL US	25.-
csoport	BL	100.-	T. K.	BL US	20.-	Dr. A.F.	BL US	15.-
			B. J.	BL	15.-			

+ + + + +